

GRONINGEN SEAPORTS

Jaarverslag 2022

MET NIEUWE ENERGIE VOORUIT

INHOUDSOPGAVE

Kerncijfers	3
Leeswijzer	4
Voorwoord directie	5
Wie we zijn en wat we doen	7
Deel I Bestuursverslag	9
Economische ontwikkeling en werkgelegenheid	10
Duurzame prestaties	30
Nautisch beheer	37
Organisatieontwikkeling	44
Financiën	50
Corporate Governance	59
<i>Interview voorzitter raad van commissarissen</i>	63
<i>Verslag van de Raad van Commissarissen</i>	65
<i>Hoofd- en nevenfuncties leden raad van commissarissen 2022</i>	69
<i>Personalia en nevenfuncties directie</i>	70
Deel II Jaarrekening	71
A. Balans	72
B. Winst-en-verliesrekening	73
C. Overzicht van het totaalresultaat 2022	74
D. Kasstroomoverzicht	75
E. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de jaarrekening	76
F. Toelichting op de balans	84
G. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	99
H. Toelichting op de winst-en-verliesrekening	103
I. Gebeurtenissen na balansdatum	113
J. Ondertekening van de jaarrekening	114
Deel III Overige gegevens	115
A. Statutaire winstbestemmingsregeling	116
B. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	117

KERNCIJFERS

TERREINUITGIFTE

ONDERERFPACHT

15,8
hectare

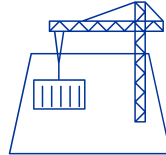
2021: 14,9

VERKOOP

21,6
hectare

2021: 21,6

GOEDERENOVERSLAG

13,0
miljoen ton

-2,1% t.o.v. 2021

WERKGELEGENHEID

DIRECT

6.625
personen (2021)

2020: 6.893

INDIRECT

6.867
personen (2021)

2020: 6.395

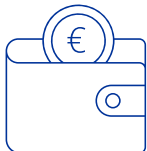
MEDEWERKERS

105
(99,5 fte)

2021: 90 (87,2 fte)

OPBRENGST

€ 57.643.000

2021: € 54.148.000

INVESTERINGEN

€ 9.737.000

2021: € 8.881.000

DIVERSITEIT

VROUWEN

34%

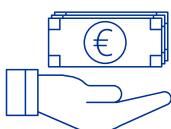
2021: 28%

VROUWEN IN SENIORFUNCTIES

24%

2021: 22%

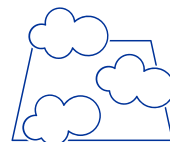
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN

€ 20.370.000

2021: € 7.562.000

CO₂ UITSTOOT BEHEERGEBIED

12,13
Mton (2021)

2020: 9,48

LEESWIJZER

Met dit jaarverslag blikken we terug op onze activiteiten en resultaten in 2022. Het jaarverslag bestaat uit drie onderdelen: het bestuursverslag, de jaarrekening en de overige gegevens en is gepubliceerd op 12 mei 2023.

Deel 1 van het jaarverslag gaat in op de resultaten en activiteiten aan de hand van de volgende vijf hoofdthema's:

- Economische ontwikkeling en werkgelegenheid
- Duurzaamheid
- Nautisch beheer
- Organisatieontwikkeling
- Financiën

In het hoofdstuk corporate governance vindt u informatie over onze corporate governance structuur. Tevens vindt u hier het verslag van de raad van commissarissen met een interview met de voorzitter van de raad van commissarissen.

In de jaarrekening geven we een financiële verantwoording over 2022. We presenteren onze volledige jaarcijfers en geven hierop een toelichting.

De controleverklaring van de accountant en statutaire winstbestemming vindt u bij overige gegevens.

VOORWOORD DIRECTIE

Met een positief gevoel kijken wij naar 2022, waarin we onze koers aanhielden: economische groei is groen. Daarvoor is ruimte nodig. Ruimte om ook innovatieve bedrijven een vergunning te verlenen en hen te financieren. Er is fysieke- en milieuruimte nodig, evenals investeringsruimte ten behoeve van de noodzakelijke infrastructuur. Ruimte om gezamenlijk snelheid te maken, zoals we dat gedaan hebben met de komst van de LNG-terminal. Op die manier kunnen de Groninger zeehavens een belangrijke rol blijven spelen in de energietransitie in Nederland en Noordwest-Europa.

2022 was een uitzonderlijk jaar. Door de inval van Rusland in Oekraïne kwam de leveringszekerheid van energie in onder meer West-Europa onder druk te staan en moest Nederland de afhankelijkheid van gas uit Rusland zo snel mogelijk afbouwen. Naar aanleiding hiervan zijn de mogelijkheden voor het op korte termijn realiseren van een drijvende LNG-faciliteit in de Eemshaven onderzocht. In samenwerking met alle betrokken partijen is het gelukt deze drijvende LNG-terminal in een ongekend korte tijd van een half jaar te realiseren. En om de terminal begin september operationeel te krijgen. Wij zijn er heel trots op dat we, samen met alle betrokken partijen, deze enorme klus in zo'n korte tijd konden klaren en dat we hiermee een belangrijke bijdrage hebben kunnen leveren aan een onafhankelijke energievoorziening in West-Europa.

Cas König en Harold Sanders

Verder leidde de oorlog in Oekraïne ook tot een aantal sancties van onder andere de Europese Unie tegen Rusland. Eén van deze sancties is het weren van schepen die varen onder de Russische vlag. De uitvoering van deze sancties ligt bij de Port Security Officers van de havens, zo ook bij onze Port Security Officer. De verschillende sancties, waarvan de verantwoordelijkheid bij de Rijksoverheid ligt, zijn op dit moment nog steeds van kracht.

De oorlog in Oekraïne brengt potentiële veiligheidsrisico's met zich mee voor (de installaties in) onze havens. Groningen Seaports onderhoudt daarover intensief contact met de betrokken overheidsinstanties.

Gronduitgiftes en ontwikkeling terreinen

Financieel gezien was 2022 een goed jaar. Afgelopen jaar hebben we achttien gronduitgiftes gerealiseerd met een totaal van 37,4 hectare. Hiervan is zo'n 15,8 hectare in ondererfpacht uitgegeven en circa 21,6 hectare verkocht op basis van eerder gemaakte afspraken. Met deze uitgiftes hebben we een omzet van € 58 miljoen gerealiseerd, met een nettoresultaat na belastingen van € 16,1 miljoen.

Groningen Seaports heeft in 2022 ruim dertien miljoen ton goederenoverslag gerealiseerd, waarmee deze cijfers stabiel zijn gebleven ten opzichte van 2021.

In 2022 zijn we onverminderd doorgedaan met de huisvesting van bedrijven op onze industrie- en bedrijventerreinen. Om aan de vraag naar beschikbare grond te kunnen blijven voldoen, hebben we ons in 2022 geconcentreerd op de ontwikkeling van twee van onze terreinen in het havengebied van Delfzijl: Heveskes en Oosterhorn-Zuid. De bedrijven die zich op deze terreinen gaan vestigen passen binnen de clusters waar wij ons op richten: biobased chemie, groene energie en circulaire industrie.

Binnen deze clusters hebben we in 2022 een aantal mooie nieuwe bedrijven mogen verwelkomen, waaronder het beursgenoteerde Avantium, een toonaangevend technologiebedrijf op het gebied van groene chemie en B.V. Twentsche Kabelfabriek (TKF), eveneens beursgenoteerd, die in de Eemshaven een fabriek voor de productie van zeekabels voor de offshore windindustrie gaat realiseren.

Daarnaast startte Holland Norway Lines een ferrylijn met drie afvaarten per week naar Kristiansand in Noorwegen. Een sterk groeiend aantal toeristen maakte in 2022 al van deze nieuwe verbinding gebruik.

Vanwege de impact van de oorlog kregen veel bedrijven te maken met extreem hoge energie- en grondstofprijzen, hetgeen heeft geleid tot faillissementen of lagere productie.

Met de opening van het Chemport Innovation Center bieden we scale-ups in de groene chemie alle faciliteiten om hun duurzame ideeën en technologieën verder te brengen. De eerste scale-up, ExxFire hebben we inmiddels mogen verwelkomen. Ook kunnen we melden dat veel bestaande klanten in 2022 hun terreinen hebben uitgebreid om ruimte te bieden aan hun toegenomen activiteiten.

Onze organisatie

We streven naar een toekomstbestendige organisatie met een adequate governance structuur om daarmee de besluitvorming effectiever en transparanter te maken.

In 2022 zijn twee onafhankelijke onderzoeken afgerond. Deloitte heeft onderzoek gedaan naar een toekomstbestendige governance structuur van Groningen Seaports. Onderzoeksbureau Necker van Naem heeft in 2022 haar onderzoek afgerond naar de wijze waarop gronden zijn aangekocht voor de uitbreiding van de Eemshaven-Zuidoost. Ook in dit onderzoek is de aanbeveling gedaan om de governance structuur te vereenvoudigen. Naar aanleiding van beide adviesrapporten is eind 2022 een vervolgoopdracht gegeven aan onderzoeksbureau Lysias om de randvoorwaarden te scheppen voor de inrichting van een toekomstbestendige governance structuur. De resultaten hiervan worden in 2023 verwacht. Een tweede aanbeveling uit het rapport van Necker van Naem was om de bestaande Havenvisie te actualiseren. Ook hiermee is in 2022 een start gemaakt, waarbij de verwachting is dat we dit proces in samenwerking met onze stakeholders in het tweede kwartaal van 2023 kunnen afronden.

Ook zijn we in 2022 gestart met de implementatie van een interne organisatiewijziging onder de noemer 'Sea the Future'. Met dit programma richten we onze organisatie op een toekomstbestendige manier in. De implementatie van de organisatiewijziging zal in 2023 worden afgerond.

Dankwoord

Tot slot willen wij alle medewerkers, partners en stakeholders van Groningen Seaports bedanken voor hun betrokkenheid en inzet in het afgelopen jaar. Mede dankzij hen is het gelukt om alle ontwikkelingen, zowel intern als extern, mogelijk te maken. Allen hebben een bijzondere prestatie geleverd in dit bijzondere jaar, waar klinkende resultaten zijn geleverd.

Cas König, CEO
Harold Sanders, CFO

WIE WE ZIJN EN WAT WE DOEN

Groningen Seaports N.V. (hierna Groningen Seaports) is de beheerder, commerciële exploitant en ontwikkelaar van de Eemshaven en de haven van Delfzijl, inclusief de binnenhavens Farmsumerhaven en Oosterhornhaven, alsmede van de bedrijventerreinen Fivelpoort, Farmsumerpoort, De Delta en van Groningen Railport.

Groningen Seaports zet in op sterke clusters zoals biobased chemie, groene energie en circulaire industrie. We zorgen voor geschikte kavels en een goede infrastructuur om de uitwisseling van energie, grondstoffen en reststromen te faciliteren. Tot slot verzorgen we de complete havendienstverlening, van de logistieke diensten tot de uitgifte, het onderhoud en de ontwikkeling van de terreinen in beide havengebieden.

Bijzonder is dat ons beheersgebied voor een deel grenst aan Werelderfgoed Waddenzee en het Eems-Dollard estuarium. Vanwege de unieke ligging van het gebied, de natuurlijke leefomgeving én het economisch belang ervan voor Noord-Nederland, heeft Groningen Seaports een bijzondere verantwoordelijkheid.

Organisatie

Groningen Seaports werkt met 105 medewerkers aan een duurzame, economische en maatschappelijke ontwikkeling van de regio. Groningen Seaports kent een tweehoofdige directie, bestaande uit een CEO en een CFO. De dagelijkse gang van zaken ligt in handen van de directie die hierbij wordt ondersteund door de teammanagers.

Missie, visie, strategie

Groningen Seaports heeft zich de loop der jaren ontwikkeld van een lokale en regionale speler in Noord-Nederland tot een organisatie die nationaal en internationaal opereert. In verband met de vele ontwikkelingen is in 2022 een nieuwe missie geformuleerd, die beter aansluit bij het huidige takenpakket van Groningen Seaports. Zo is Groningen Seaports niet alleen verantwoordelijk voor de economische ontwikkeling van de havens en aangrenzende industrieterreinen, maar ook voor de leefbaarheid in deze gebieden.

Missie

Groningen Seaports creëert op verantwoorde en duurzame wijze clusters en partnerships op de proposities 'circulair', 'biobased chemie' en 'energie(gerelateerd)', om daarmee voor (toekomstige) klanten en andere belanghebbenden werkgelegenheid, waarde en leefbaarheid te realiseren binnen haar beheersgebied en in Noord-Nederland.

Visie

In 2030 is de regio Delfzijl/Eemshaven het belangrijkste groene haven- en industriegebied van Noord-Nederland. De energie- en datasector in de Eemshaven is van internationaal belang. De chemie- en recyclingindustrie in Delfzijl is volledig biobased. Door de krachtige verbinding van Energy- en Dataport Eemshaven met het biobased chemie- en recyclecluster in Delfzijl, wordt samen één efficiënt en concurrerende groene economische zone gevormd.

We werken aan een nieuwe Havenvisie, die naar verwachting in 2023 wordt gelanceerd.

Strategie

Groningen Seaports heeft in het bedrijfsplan voor de periode 2022-2026 de volgende drie hoofddoelen geformuleerd:

1. Managen van de groei
2. Versterken van het vestigingsklimaat
3. Organiseren van een toekomstbestendige en robuuste organisatie

De hieruit voortvloeiende strategie van Groningen Seaports bestaat uit drie speerpunten, namelijk:

1. Een duurzame groei-strategie. Onze markt (bedrijven) is opgedeeld in segmenten naar type industrie, inclusief de daarop afgestelde producten (terreinen/infrastructuur)
2. Een duurzame waardestrategie. Product leadership om toegevoegde waarde en onderscheidend vermogen te creëren ten opzichte van de concurrentie
3. Een effectieve marketingcommunicatiestrategie. Online marketing gecombineerd met persoonlijke verkoop gericht op bedrijven die actief zijn in groene energie, biobased chemie, circulaire industrie, data, offshore wind en automotive.

EcoPorts-certificering

Groningen Seaports is EcoPorts-gecertificeerd. EcoPorts is een wereldwijd keurmerk voor duurzame havens. Het wordt telkens voor een periode van twee jaar toegekend aan duurzame havens die voortgang boeken in hun milieuprestaties. In 2022 hebben we gewerkt aan de EcoPorts-certificering 2023-2025. Deze achtste certificering is eind 2022 toegekend en uitgereikt op 12 januari 2023. Groningen Seaports is de eerste havenbeheerder die dit certificaat zo vaak heeft mogen ontvangen.

Deel I

BESTUURSVERSLAG

ECONOMISCHE ONTWIKKELING EN WERKGELEGENHEID

Door vooraf te investeren in haven- en infrastructurele voorzieningen, willen wij bedrijven optimaal faciliteren om duurzaam te ondernemen. Ook ambieert Groningen Seaports een leidende positie in het scheppen van duurzame faciliteiten om de havens en gevestigde bedrijven te laten groeien. Actieve personeelswerving moet ertoe bijdragen dat het beschikbare regionale personeelsaanbod aan blijft sluiten bij de toenemende vraag. Samen met overheden, economische en maatschappelijke partners creëren wij randvoorwaarden en zorgen wij voor groeiruimte.

KERNCIJFERS

AANTAL KLANTEN

TOTAAL

202

2021: 192

DELFSIJL

100

2021: 98

EEMSHAVEN

88

(incl. start-ups Nijlicht)

2021: 81

FIVELPOORT

13

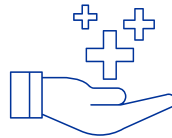
2021: 12

RAILPORT

1

2021: 1

TOEGEVOEGDE WAARDE

DIRECT

€ 1,84 miljard
(2021)

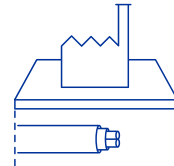
2020: € 1,48 miljard

INDIRECT

€ 1,12 miljard
(2021)

2020: € 0,90 miljard

UTILITEITEN (KABELS EN LEIDINGEN)

IN EIGENDOM, BEHEER EN ONDERHOUD

376 km

WERKGELEGENHEID

DIRECT

6.625
personen (2021)

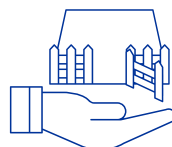
2020: 6.893

INDIRECT

6.867
personen (2021)

2020: 6.395

TERREINUITGIFTE

ONDERERFPACHT

15,8
hectare

2021: 14,9

VERKOOP

21,6
hectare

2021: 21,6

De impact van de situatie in Oekraïne op de wereldeconomie is ook in de omgeving waarin Groningen Seaports opereert groot. Zo heeft de energiecrisis grote gevolgen voor de havens van Groningen Seaports en dan met name voor de energie-intensieve industrie. Door de hoge gas- en stroomprijzen is aluminiumsmelterij Damco Aluminium Delfzijl failliet verklaard en heeft (bio)methanolproducent BioMCN de productie aanzienlijk moeten afschalen. Andere bedrijven zijn indirect getroffen door afnemende vraag. Ook voor Groningen Seaports zelf heeft de energiecrisis directe gevolgen door onder andere stijgende kosten van energie, bouw en grondstoffen, maar ook door opbrengsten uit deelnemingen in zonne- en windparken.

Afgelopen jaar is staalschrootverwerker Purified Metal Company (PMC) failliet verklaard. De oorzaak van het faillissement was dat er de afgelopen periode te weinig aanvoer was van de door PMC te verwerken grondstof. De curator zet in op een doorstart.

Werkgelegenheid en toegevoegde waarde

De havens van Groningen Seaports bieden werkgelegenheid aan zo'n 14.500 personen, waarvan circa 7.600 direct en 6.900 indirect. Daarmee laat de haven van Groningen Seaports op het gebied van werkgelegenheid een relatief sterke stijging zien in 2021 ten opzichte van 2020. De directe toegevoegde waarde bedroeg € 1,8 miljard. De toegevoegde waarde is de optelsom van de vergoeding voor arbeid, kapitaal en ondernemerschap, oftewel lonen, afschrijvingen en winst. De toename komt onder andere door het herstel van de industrie na COVID-19. De directe toegevoegde waarde in de sector Overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening, zeevaart nam - mede door de genoemde ontwikkelingen - met ongeveer € 150 miljoen toe. In die sector is ook de grootste toename in werkgelegenheid te zien. De in deze alinea genoemde cijfers betreffen hier cijfers over 2021.^[1] Over 2022 zijn nog geen cijfers bekend.

Gronduitgifte

Bedrijven die zich vestigen in de havens van Groningen Seaports kunnen gronden kopen of in ondererfpacht afnemen. Inmiddels ligt de focus op uitgifte in ondererfpacht. Dit geeft een stabielere cashflow en zorgt ervoor dat Groningen Seaports ook op de lange termijn regie houdt over haar terreinen en infrastructuur.

In 2022 werd 37,4 hectare terrein uitgegeven. Daarvan is circa 21,6 hectare verkocht en 15,8 hectare in ondererfpacht uitgegeven. De uitgiftes gingen naar zowel bestaande, als nieuwe bedrijven en initiatieven. Deze bedrijven investeren tientallen miljoenen euro's. Met een aantal bedrijven werd een (tijdelijke) huurovereenkomst gesloten voor terreinen.

Ultimo 2022 bedroeg de netto grondvoorraad in Delfzijl en de Eemshaven 531 hectare. Voor zowel potentiële als bestaande klanten is daarvan ruim 309 hectare gereserveerd.

Investerings

Beschikbare ruimte op havens en industrieterreinen wordt steeds schaarser, terwijl de industriële markt en bijbehorende ruimtevraag blijven groeien. We zien dit terug in het aantal bedrijven dat interesse toont in ons beheersgebied.

¹ Bron: Havenmonitor 2022.

Het grootste deel van onze investeringen gaat naar het bouwrijp maken van terreinen en gronden en de realisatie van de benodigde infrastructuur, zodat nieuwe bedrijven zich hier kunnen vestigen. Daarbij komen we zoveel mogelijk tegemoet aan de wensen van klanten. Dit varieert van de beschikbaarheid van kades tot de aansluiting op utiliteiten als glasvezel of stoomleidingen. De pijpleidingen en andere basisvoorzieningen zorgen ervoor dat kosten voor bedrijven laag blijven en dat stoffen zoals water worden hergebruikt en milieuprestaties stijgen. Op deze manier draagt Groningen Seaports bij aan vergroening en versterking van de industrieclusters en wint de regio Delfzijl/Eemshaven aan aantrekkingskracht voor bedrijven.

In 2022 hebben vooral investeringen plaatsgevonden voor de ontwikkeling van Heveskes en Oosterhorn-Zuid.

Heveskes

Groningen Seaports heeft in 2022 ruim € 5,5 miljoen geïnvesteerd in de ontwikkeling van het Heveskes terrein. De totale investering bedraagt naar schatting € 30 miljoen.

Het Heveskes terrein van 45 hectare ligt tussen het bestaande chemiepark van Delfzijl en de fabriek van Damco Aluminium Delfzijl. Dit gebied was laaggelegen, meteen oud baggerdepot en de mogelijke aanwezigheid van niet-gesprongen explosieven uit de Tweede Wereldoorlog.

In 2022 is het gebied onderzocht op niet-gesprongen explosieven en vervolgens vrijgegeven. Het baggerdepot is waar nodig gesaneerd en daarna opgeheven. Het terrein is twee meter opgehoogd met onder andere 600.000 kubieke meter zand en vervolgens grotendeels bouwrijp gemaakt voor uitgifte aan (toekomstige) klanten.

Enexis heeft een schakelstation gerealiseerd. Verder is een ontwerp gemaakt voor de aanleg van utiliteiten (kabels en leidingen) en hebben we voor Heveskes een stoomleiding ontwikkeld die duurzame stoom gaat leveren aan de bedrijven die zich hier gaan vestigen. De uitvoering hiervan vindt plaats in 2023.

Het Heveskesterrein in ontwikkeling

Oosterhorn-Zuid

Groningen Seaports heeft begin 2022 aangekondigd voor een bedrag van € 43,7 miljoen te investeren in het industriegebied Oosterhorn-Zuid in Farmsum. Hier creëren we een vestigingslocatie voor bedrijven in de circulaire economie. Daarvoor is de aanwezigheid van water, groene energie en warmte en arbeidskrachten essentieel. Groningen Seaports zet vol in om deze faciliteiten voor de circulaire klanten beschikbaar te maken. De verwachting is dat de bedrijven op het terrein uiteindelijk voor ongeveer 750 fte aan directe arbeidsplaatsen gaan opleveren.

Aantrekkelijk vestigingsklimaat

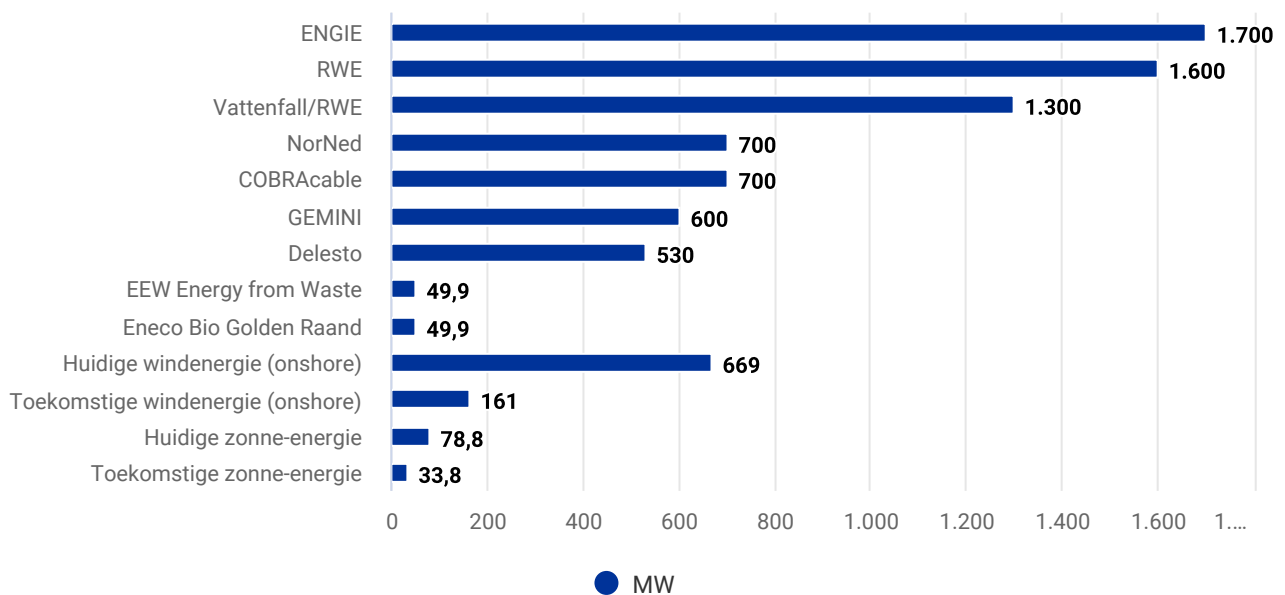
De aanwezigheid van clusters van samenhangende bedrijven in de keten draagt bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat. De Eemshaven en de haven van Delfzijl is een florerend haven- en industriegebied met allerlei grote en middelgrote bedrijven, waarbij in de Eemshaven energie, data en offshore wind de boventoon voeren en in Delfzijl vooral chemische bedrijvigheid of circulaire economische activiteiten centraal staan.

Een van onze belangrijkste taken is het zorgen voor een goed vestigingsklimaat voor nieuwe bedrijven. Van beschikbaar terrein tot een goede infrastructuur en utiliteitsnetwerk. Met volop ruimte voor demo's, start-ups, onderzoek en innovatie maken we het ondernemingsklimaat toekomstbestendig. Ook begeleiden we bedrijven bij vergunningentrajecten.

EnergyPort

In de Eemshaven bevinden zich drie operationele energiecentrales en een aantal hoogspannings- en middenspanningsstations. Naast deze energiecentrales zijn andere vormen van energie beschikbaar. In toenemende mate blijkt dat de beschikbaarheid van groene stroom (zoals zonne- en windenergie) steeds belangrijker wordt als vestigingsfactor. Dit biedt kansen voor bedrijven die grote hoeveelheden energie verbruiken, zoals datacenters en (biobased) chemische bedrijven.

Facts en Figures EnergyPort Eemshaven

Liquid Natural Gas (LNG)

Nederland wil de afhankelijkheid van Russisch gas zo snel mogelijk afbouwen. Een van de daartoe te nemen maatregelen is het vergroten van de importcapaciteit van vloeibaar gas (LNG). In het voorjaar is besloten om (opnieuw) de mogelijkheid van een LNG-terminal in de Eemshaven te onderzoeken. De realisatie van een dergelijke terminal vergt normaal gesproken enkele jaren. Door de intensieve samenwerking van verschillende betrokken bedrijven en overheden is de terminal in de Eemshaven in recordtijd van slechts een half jaar gerealiseerd. De drijvende LNG-terminal in de Eemshaven van Gasunie-dochter EemsEnergyTerminal is in september in gebruik genomen. EemsEnergyTerminal bestaat uit twee drijvende opslag- en hervergassingsunits, zogenaamde FSRU's: de Eemshaven LNG en de Energos Igloo. Deze schepen zijn door Gasunie gehuurd voor een periode van vijf jaar en liggen aan de noordzijde van de Wilhelminahaven in de Eemshaven. Wekelijks vaart een LNG-tanker de haven binnen om vloeibaar aardgas te lossen. Beide FSRU's kunnen 'hervergassen' en gas inbrengen in het gasleidingnetwerk van Gasunie.

EemsEnergyTerminal kan na verwerking van het aangevoerde LNG in totaal acht miljard kubieke meter aardgas per jaar beschikbaar maken voor het landelijke aardgasnetwerk. De komst van de LNG-terminal is voor heel Europa een belangrijke stap om de afhankelijkheid van energie uit Rusland zo snel mogelijk af te bouwen. Zo huurt Tsjechië capaciteit in de terminal waarmee Tsjechië een derde van haar jaarlijkse verbruik kan veiligstellen.

Hernieuwbare energie

Groene energie past geheel in de ambitie van Groningen Seaports als EnergyPort. De terreinen van Groningen Seaports herbergen al jarenlang tientallen windturbines en sinds 2016 ook zonneparken.

Delfzijl	# MW	# turbines	capaciteit per turbine
Windpark Delfzijl Zuid	78,2	34	2,3 MW
Windpark Delfzijl Zuid uitbreiding	65	16	4,0 MW
Windpark Delfzijl Noord Eneco	62,7	19	3,3 MW
Windpark Geefsweer (Eneco/Eurus)	60,2	14	4,3 MW
Windpark Mondriaan (Eurus)	38,7	9	4,3 MW
Windpark Mauve (Eurus)	30,1	7	4,3 MW

Windturbines nabij Weiwerd/DOW	8,6	2	4,3 MW	<i>(gepland, niet meegeteld)</i>
	278,5	85		
Eemshaven	# MW	# turbines	capaciteit per turbine	
Windpark Westereems (RWE)	171	54	50 x 3 MW, 2 x 6,15 MW en 2 x 4,5 MW	
Windpark Oostpolder (Topwind)	94,5	21	4,5 MW	
Windpark Growind	63	21	3,0 MW	
Windpark Eemshaven (ENGIE)	27	9	3,0 MW	
Windpark Eemshaven Zuidoost (GreenTrust)	18	4	4,5 MW	
Windpark Strekdammen (Pondera)	11	2	5,5 MW	
Testturbine 2B-Energy	6	1	6,0 MW	
Windpark Eemshaven West (Vattenfall)	80-96	16	6,0 MW	<i>(gepland, niet meegeteld)</i>
	390,5	112		
Totaal Delfzijl/Eemshaven	669	197		

Via de NorNed onderzeese hoogspanningskabel komt elektriciteit van een Noorse waterkrachtcentrale binnen in de Eemshaven, waarvoor een groot transformatorstation is gebouwd.

Aan de klimaattafels ontwikkelt de industrie- en energiesector ideeën over het terugdringen van hun CO₂-uitstoot. Mede daardoor speelt energie uit duurzame bronnen een grote rol voor lokale en landelijke overheden. Door te participeren in zonne- en windparken willen we een bijdrage leveren aan de verduurzaming van de energieproductie. Duurzame energie past op verschillende vlakken bij de groene havensvisie van Groningen Seaports (CO₂ reductie, verduurzaming, vergroening chemiecluster, et cetera) en in de visies van de provincie Groningen en de gemeenten Het Hogeland en Eemsdelta.

Data

Door de groeiende vraag naar datacenterfaciliteiten in Europa breidt colocatie datacenter QTS Data Centers haar locatie in de Eemshaven. Deze uitbreiding stimuleert met ongeveer 70 fte de groei van werkgelegenheid in de Eemshaven en geeft een kwalitatieve impuls aan de datacenterpropositie van Groningen Seaports (Dataport Eemshaven). Voorts is het een goede toevoeging aan het reeds aanwezige ecosysteem rondom datacenters.

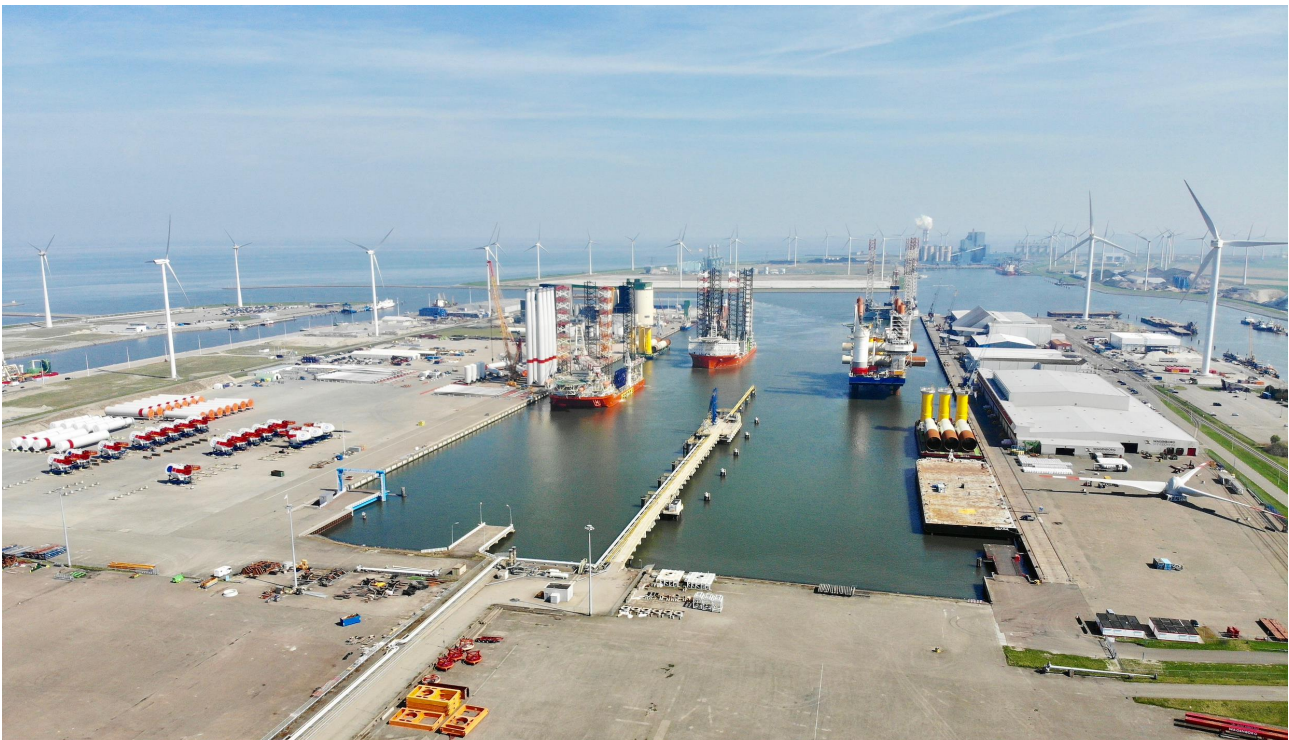
Offshore Wind

De Eemshaven ademt offshore wind. De haven heeft zich de laatste jaren ontwikkeld tot een belangrijke logistieke basis- en servicehaven voor de offshore windindustrie. De haven voldoet aan alle maritieme eisen en beschikt over de benodigde faciliteiten voor de assemblage en logistieke afhandeling van windturbines. In 2022 zijn de activiteiten voor de aanleg van windpark Kaskasi afgerond. In oktober zijn de activiteiten voor de bouw van windpark Hollandse Kust Noord gestart. Buss Terminal Eemshaven verzorgt de logistieke afhandeling hiervan.

“DE EEMSHAVEN HEEFT ZICH DE LAATSTE JAREN ONTWIKKELD TOT EEN BELANGRIJKE LOGISTIEKE BASIS- EN SERVICEHAVEN VOOR DE OFFSHORE WINDINDUSTRIE”

Nieuwe bedrijven en uitbreidingen

- In 2022 is Twentsche Kabelfabriek (TKF) uit Haaksbergen in aanvulling op bestaande productiefaciliteiten in Haaksbergen en Lochem gestart met de bouw van een nieuwe kabelfabriek in de Eemshaven. TKF gaat in haar fabriek in de Eemshaven zeekabels produceren waarmee windturbines van offshore windparken kunnen worden aangesloten op energiestations. TKF verwacht eind 2023 met de productie te starten.
- Buss Terminal Eemshaven (BTE) heeft afgelopen jaar in verband met haar activiteiten voor onder andere windpark Hollandse Kust Noord 4 hectare extra terrein aangekocht. Daarnaast zijn de faciliteiten op het terrein zelf uitgebreid met onder meer elektriciteitsaansluitingen en een glasvezelnetwerk. Verder is BTE bezig met de bouw van een nieuw kantoor op het terrein.
- BOW Terminal Eemshaven werkt aan een nieuwe terminal voor de overslag van windturbineonderdelen. Voor het intern transport van fundatie onderdelen voor een groot windpark in 2023 zijn extra bypasses aangelegd.
- RelyOn Nutec start begin 2023 met de bouw van een nieuw trainingscentrum om te kunnen voldoen aan de toenemende vraag vanuit de on- en offshore windindustrieën.

De Eemshaven is een belangrijke logistieke haven voor de offshore windindustrie

Onshore wind

Oplevering windpark Strekdammen

In 2022 is windpark Strekdammen geopend met twee 5,5 MW Cypress windturbines. Deze turbines, met een hubhoogte van 141 meter en een rotordiameter van 158 meter, markeren de haveningang van de Eemshaven en zijn speciaal ontwikkeld voor gebieden dichtbij de kust.

Chemie

De chemische industrie in de Eemshaven, Delfzijl en Emmen moet de komende jaren vergroenen tot het biobased chemiecluster, als onderdeel van Chemport Europe. Deze propositie heeft vorig jaar geleid tot de acquisitie van twee partijen.

Energie-intensieve industrie

De chemische industrie is een energie-intensieve industrie. De bedrijven binnen het chemiecluster Delfzijl zijn hierop geen uitzondering. Veel chemiebedrijven in Delfzijl hadden tot ruim een decennium terug een eigen stoomketel voor de opwekking van stoom. In 2009 zijn we gestart met de aanleg van een stoominfrastructuur die EEW Energy from Waste Delfzijl verbindt met de omliggende bedrijven en hen in staat stelt duurzaam opgewekte stoom af te nemen. Op deze stoominfrastructuur, die in eigendom is van Groningen Seaports, wordt ook 100% duurzame stoom van de Biomassa centrale Bio Golden Raand van Eneco gesuppleerd. Op basis van de samenstelling van het huishoudelijk afval dat door EEW wordt verbrand, is ruim 50% van de stoom die afkomstig is van EEW te classificeren als biostoom.

Avantium

Avantium Renewable Polymers (een 100% dochter van Avantium) is afgelopen jaar gestart met de bouw van 's werelds eerste commerciële FDCA-fabriek op het nieuwe bedrijventerrein Heveskes. FDCA^[1] is de bouwsteen voor het 100% plantaardige recyclebare polymeer PEF.^[2] Avantium vestigt zich in Delfzijl wegens een gedeelde toekomstvisie voor de vergroening van de chemie, het utiliteitsnetwerk, de beschikbare ruimte en financiële ondersteuning vanuit de regio. De FDCA-fabriek is naar verwachting eind 2023 klaar en zal dan jaarlijks 5 kiloton FDCA gaan produceren.

Circulair en biobased economy

In Delfzijl zijn de circulaire en biobased economy volop in ontwikkeling. Hiermee geven we een impuls aan nieuwe economie in Noord-Nederland. De biobased economy is een economie die gewassen en reststromen uit de landbouw en voedingsmiddelenindustrie inzet voor niet-voedseltoepassingen. Daarmee zijn de circulaire economie en de biobased economy nauw met elkaar verbonden.

Biograndstoffen

Groningen Seaports zet voortdurend in op vestiging van bedrijven die biograndstoffen gebruiken en daarmee kansen creëren op nieuwe en grotere waardeketens. Dat begint zijn vruchten af te werpen.

Zo gaat Avantium op basis van suikers een bouwsteen fabriceren voor de productie van een nieuw type biologisch afbreekbaar plastic. Een ander bedrijf is voornemens om in Delfzijl op basis van afgekeurde voedselstromen bio-LNG te gaan produceren en een derde bedrijf heeft plannen om in Delfzijl een fabriek te bouwen voor de inname en verwerking van papierslib, waarbij het biogas dat wordt geproduceerd omgezet kan worden naar bio-LNG. Het residu uit dit proces zal als meststof worden aangeboden aan de markt.

Hydrogen Valley

Noord-Nederland heeft de afgelopen jaren vol ingezet op de ontwikkeling van een waterstofecosysteem en daarvoor Europese erkenning gekregen vanuit het Clean Hydrogen Partnership. Inmiddels wordt de regio aangemerkt als de leidende Hydrogen Valley in Europa: een volwaardig ecosysteem van groene waterstof, van productie en transport tot gebruik in industrie, mobiliteit en gebouwde omgeving.

In samenwerking met Shell, Gasunie, RWE, Eneco en Equinor is in 2022 verder gewerkt aan de ontwikkeling van het project NorthH2. NorthH2 heeft de ambitie om 10 GWh aan waterstofequivalent te gaan produceren waarmee zo'n 8 tot 10 megaton aan CO₂-uitstoot wordt voorkomen (het equivalent van zo'n 30.000 auto's). De eerste fase van de haalbaarheidsstudie is in 2022 afgerond en levert geen beletsels op. Bij de ontwikkeling van een waterstofeconomie in Noord-Nederland is voldoende aanbod van windenergie een noodzakelijke voorwaarde. Groningen Seaports heeft zich in 2022 volop ingezet om dat aanbod verder te vergroten.

¹ Furaandicarbonzuur

² polyethyleenfuraanoaat

Maintenance Port

Met het label Maintenance Port positioneert Groningen Seaports zich als een brug tussen de industriële dienstverleners en de gevestigde bedrijvigheid in het haven- en industriegebied. Voor deze dienstverleners is in beide havens en op de bedrijventerreinen Fivelpoort, Farmsumerpoort, De Delta, MKB Park Eemshaven en Weiwerd volop kans om business te genereren. Dat geldt ook voor hun toeleveranciers en het midden- en kleinbedrijf. Om hen te ondersteunen en aan te moedigen trekken de afdeling economische zaken van de gemeenten Eemsdelta en Het Hogeland, N.V. NOM, Economic Board Groningen/GroBusiness en Groningen Seaports samen op.

Nieuwe bedrijven en uitbreidingen

- Marine Maintenance Service is verhuisd naar een nieuw perceel op Farmsumerpoort. Het bedrijf dat zich bezighoudt met onderhoud in de scheepvaart heeft daar een vier keer zo groot pand gebouwd.
- Vastgoedbedrijven Eemsdam & Eems Vastgoed hebben in 2022 twee bedrijfsverzamelgebouwen gerealiseerd op een perceel van circa 0,4 hectare.
- Het eveneens op Farmsumerpoort gevestigde straalbedrijf Koop heeft zijn grondgebied uitgebreid met circa 0,3 hectare grond en bouwt op termijn een nieuwe loods bij.
- Facta, service- en onderhoudspartner voor rotating equipment (aandrijftechniek), gaat zijn vestiging op Fivelpoort uitbreiden met een bedrijfshal en verdubbelt zijn terrein van circa 0,35 hectare naar circa 0,7 hectare.
- De Dakgootspecialist is dealer van aluminium-, kunststof- en zinken dakgoten en bouwt op Fivelpoort een nieuwe vestiging op een kavel van 0,4 hectare.
- BMN Bouwmaterialen heeft in 2022 met ongeveer 0,2 hectare uitgebreid op Fivelpoort.
- Boels heeft in 2022 op Fivelpoort uitgebreid met eveneens 0,2 hectare.
- In 2022 heeft Lanec de schuur op Brainwierde Weiwerd die zij al enkele jaren van Groningen Seaports huurde gekocht. De transactie betrof hier ongeveer 0,2 hectare. Lanec is een (industriële) elektronisch installatiebedrijf en het eerste bedrijf op de historische wierde Weiwerd.

Duurzame innovatie

Een groot deel van onderzoek en innovatie in 2022 was gericht op de energietransitie, waterstof en CO₂-reductie. Deze veelomvattende en kennisintensieve vraagstukken kunnen alleen worden opgepakt in samenwerking met verschillende partijen. Groningen Seaports participeerde in diverse werkgroepen en werkte mee aan verschillende studies.

Door marktonderzoek is kennis opgedaan over onder andere de waardeketen van de circulaire- en plasticpropositie en van Europese afvalstromen. Ook is onderzoek gedaan naar het bedieningsconcept voor MKB-klanten, de zuurstof supply chain en naar waterstof via biomassa. Voorts is een onderzoek opgestart naar systeemintegratie van de verschillende energievormen.

Chemport Innovation Center

In november 2022 heeft Groningen Seaports het Chemport Innovation Center (CIC) officieel geopend. Het CIC is gevestigd in een volledig omgebouwde fabriek op het industrieterrein in Delfzijl en zet actief in op duurzame innovatie in de Chemport-regio. Dit doet het CIC door startende, chemische en innovatieve bedrijven te ondersteunen om hun duurzame ideeën en technologieën verder te brengen. Het CIC beschikt over een geoutilleerde locatie waar start-ups en scale-ups ruimte kunnen huren om in een industriële setting proefinstallaties voor de groene chemische processen op te zetten. Daarnaast beschikt het CIC over netwerken, kennis, vergunningen om de ontwikkeling succesvol te begeleiden naar de uiteindelijke marktintroductiefase. De eerste scale-up in de groene chemie, ExxFire, maakt inmiddels gebruik van het CIC. Bedrijven die zich in het CIC vestigen, komen in aanmerking voor een subsidie van de provincie Groningen.

Demo's en start-ups

Groningen Seaports is samen met TCNN de drijvende kracht achter de MOI Community in de Eemshaven. Het doel van de community is innovatie in het havengebied aanjagen en groeimogelijkheden voor start-ups en scale-ups in Noord-Nederland faciliteren. Ook draagt de MOI community bij aan de mogelijkheid voor flexibele werkplekken voor lokale ondernemers.

De MOI community wil innovatie in het havengebied aanjagen

2022 was een succesvol jaar voor de start-ups in de MOI Offshore Energy Community in Eemshaven. Sinds ultimo 2021 zijn twaalf van dit soort ondernemingen actief. Eén van de start-ups test de opslag van energie in een 'ocean battery' op de bodem van de havenbekkens. Een andere start-up beproeft op kleine schaal een natte zeewierweek om zo te ontdekken of op termijn zeewierweek tussen de offshore windparken mogelijk en economisch haalbaar is.

Overige nieuwe bedrijven en uitbreidingen

- In de Beatrixhaven gaat Holemans Nederland zijn activiteiten uitbreiden. Daartoe is afgelopen jaar een ondererfpachtovereenkomst voor 2,5 hectare getekend. Met de uitbreiding heeft Holemans de beschikking over een terrein van 4,5 hectare met een kade van circa 450 meter.
- Aan de Borkumweg wordt door Eemshaven Distribution Center B.V. een hoogwaardig bedrijfsverzamelgebouw gebouwd.

Logistiek

Eén van de sterke kanten van Groningen Seaports is de goede toegankelijkheid, zowel over water, als over de weg, per spoor en door de lucht. Onze havens liggen strategisch gezien zeer gunstig voor met name Noord- en West-Europa. Groningen Seaports draagt zorg voor de aanleg van infrastructuur en faciliteiten om logistieke bedrijven in de haven te accommoderen.

Toename goederenvervoer per spoor

We proberen steeds minder over de weg te vervoeren en meer gebruik te maken van andere vervoersmodaliteiten zoals het spoor. Daarnaast had de lage waterstand vanwege aanhoudende droogte in 2022 gevolgen voor de binnenvaart. Dit heeft geleid tot een toename in het goederenvervoer per spoor.

Bereikbaarheid havens en industrie

De beperkte capaciteit van de N33 is een obstakel in de groei van activiteiten, de vestiging van nieuwe bedrijven en de doorvoer van goederen en personen. Door de aanhoudende inspanningen van onder andere Groningen Seaports heeft de Tweede Kamer in het voorjaar van 2022 een motie van VVD en CDA aangenomen waarin het Rijk wordt opgeroepen om met de regio in gesprek te gaan over financiering van betere verbindingen, zoals de verdubbeling van de N33 tussen Zuidbroek en de Eemshaven en de bouw van een aquaduct onder het Eemskanaal. Hiermee is de verdubbeling van de N33 Zuidbroek-Eemshaven weer actueel geworden.

Personenvervoer Eemshaven

In 2022 maakten 19.945 reizigers gebruik van de trein naar het station Borkumlijn.^[1] Dit is een stijging van bijna 700% ten opzichte van 2021 (2.860). Deze stijging is te verklaren door de beëindiging van de meeste coronamaatregelen in 2022. Hiermee zit het aantal passagiers weer op het niveau van vóór COVID-19.

Heli- en droneport Eemshaven

Heliport Eemshaven voerde in 2022 49 helikoptervluchten uit. Heliport Eemshaven is de eerste heliport met een droneport. De droneport trekt bedrijven aan die zich bezighouden met de ontwikkeling van drones. In 2022 vond hier de eerste internationale dronevlucht plaats via Duitsland naar Denemarken.

Droneport Eemshaven speelt een belangrijke rol in het onderhoud van windmolenparken

Groningen Seaports is partner in het Offshore Wind Innovation Centre (OWIC). Een van de activiteiten vanuit het OWIC-project is 'predictive maintenance', een activiteit waarvoor je bij uitstek drones kunt inzetten. De droneport is de basis voor inspecties met drones en het fotograferen van de toestand van de bladen, het motorhuis, de wieken, en dergelijke. Andere spin-offs uit het OWIC zijn Decom North dat zich bezighoudt met demontage en verwerking van rotorbladen van windturbines en het Cable Centre Eemshaven dat specialistische trainingen en opleidingen verzorgt op het gebied van installatie, onderhoud en reparatie van elektriciteitskabels.

¹ Bron: Arriva

Veerdienst Borkum

De veerdienst van/naar Borkum heeft in 2022 375.000 passagiers vervoerd.^[1] Dit is een stijging van 64% ten opzichte van het voorgaande jaar. Deze stijging is volledig het gevolg van beëindiging van de meeste coronamaatregelen in 2022. Dezelfde coronamaatregelen die zowel in 2021 als in 2020 zorgden voor een afname van het aantal reizigers. Het aantal passagiers dat van deze verbinding gebruik maakt, ligt over geheel 2022 nog wel 50.000 passagiers lager dan in het topjaar 2019 (425.000 passagiers).

Veerdienst Noorwegen

Sinds april 2022 vaart de cruise ferry MS Romantika drie keer per week over de nieuwe lijndienst tussen Eemshaven en Kristiansand (Noorwegen). Deze lijn is een initiatief van Holland Norway Lines (HNL). Deze ferry brengt een nieuwe toestroom van personen, vervoermiddelen en goederen van en naar de Eemshaven met zich mee. Sinds de start hebben 186.000 passagiers de overtocht met de MS Romantika gemaakt. 36.000 meer dan Holland Norway Lines had verwacht.

HNL maakt voor het aan- en afmeren van het schip tijdelijk gebruik van de openbare kade van Groningen Seaports. HNL is voornemens in 2023 een eigen kade in de Eemshaven te realiseren voor het aan- en afmeren van het schip.

De cruise ferry Romantika vaart op de nieuwe lijndienst tussen Eemshaven en Kristiansand in Noorwegen

Stikstof

De uitspraak van de Raad van State op 29 mei 2019 over het Programma Aanpak Stikstof die leidde tot de stikstofcrisis, raakte ook Groningen Seaports. Samen met de provincie Groningen, Samenwerkende Bedrijven Eemdelta, collega-havens en anderen, oefenen we blijvend druk uit op landelijke politici om mogelijkheden te scheppen voor de ontwikkeling en effectief gebruik van havens en de daar gevestigde innovatieve industrie. Tegelijkertijd hebben we grote inspanningen geleverd om zowel nieuwe als bestaande klanten bij te staan in het stikstofvraagstuk. Groningen Seaports denkt daarin mee en adviseert. Dit is vooral aan de orde bij de aanleg van nieuwe utiliteiten en de koppeling tussen verschillende bedrijven. Tegelijkertijd zijn bedrijven inventief om stikstofemissies aanzienlijk te verminderen door innovaties en nieuwe technische vindingen.

¹ Bron AG Ems

De verwachting is dat medio 2023 de ontwerpbestemmingsplannen voor Oosterhorn en de Eemshaven ter inzage zullen worden gelegd. Er kan echter niet worden uitgesloten dat de verwachte uitspraak van de Raad van State inzake stikstof en de inwerkingtreding van de Omgevingswet (opnieuw) tot uitstel hiervan zullen leiden.

Geïnduceerde aardbevingen

Net als de afgelopen jaren hield Groningen Seaports ook in 2022 de mogelijke effecten en gevolgen van geïnduceerde aardbevingen en/of bodemdaling nauwlettend in het oog. We zien er samen met Samenwerkende Bedrijven Eemsdelta op toe, dat het level playing field van de havens en industrie niet wordt verstoord ten opzichte van regio's zonder aardbevingen en/of schade door bodemdaling.

In 2022 zijn we diverse malen door bedrijven benaderd over de specifieke normen, actualiteit van de bevingen en vergoedingen. Deze bedrijven hebben we doorverwezen naar de betreffende overheidsinstanties. Door samen met provincie en de beide waterschappen op te trekken, kunnen we de bodemdalingsvergoedingen ook voor de komende decennia veiligstellen.

Groningen Seaports in verbinding

De Groninger zeehavens zijn volop in beweging en betrokken bij veel maatschappelijke ontwikkelingen. Om onze maatschappelijke rol goed te vervullen is een goede dialoog met onze stakeholders van cruciaal belang. Groningen Seaports legt daarom op verschillende manieren contact met diverse stakeholders, waaronder onze aandeelhouder, overheden, klanten, ngo's en inwoners en omwonenden van ons beheersgebied. Dit doen we voor een goede informatievoorziening naar en dialoog met onze stakeholders, maar ook om verwachtingen, ideeën en belangen van onze omgeving in beeld te brengen.

Overheden

Overheden hebben op verschillende niveaus invloed op wat in de havens gebeurt. Op regionaal en lokaal niveau heeft Groningen Seaports daarom structureel overleg met provincies en gemeenten. Ook heeft Groningen Seaports in 2022 een gezamenlijke bijeenkomst georganiseerd voor de raden, staten en colleges van de gemeenten Het Hogeland en Eemsdelta en de provincie Groningen om hen bij te praten over alle ontwikkelingen in het beheersgebied. Een rondleiding door beide havengebieden maakte deel uit van deze bijeenkomst. Deze drie overheden vormen samen de gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports, zijnde de enig aandeelhouder van Groningen Seaports.

Ook voor bewindspersonen, Kamerleden en Rijksambtenaren werden in 2022 verschillende werkbezoeken georganiseerd.

Omgevingscommunicatie

Als onderdeel van de omgevingscommunicatie houdt Groningen Seaports haar (direct) omwonenden actief op de hoogte van de voortgang van de ontwikkelingen in de havens en van speciale projecten op de bedrijventerreinen. We onderhouden actief contact met inwoners van Oudeschip, Borgsweer, Roodeschool en Borkum. Voor de bewoners van Delfzijl en omgeving zijn vorig jaar twee bijeenkomsten over de ontwikkelingen in het beheersgebied georganiseerd. Voor de omgeving Eemshaven is één informatiebijeenkomst georganiseerd. Naast deze informatiebijeenkomsten zijn de omwonenden in 2022 op de hoogte gehouden van ontwikkelingen via de nieuwsbrief. Deze verschijnt drie keer per jaar in de huis-aan-huisbladen de Ommelander Courant, Eemsbode en Borkumer Zeitung. Daarnaast publiceert Groningen Seaports de nieuwsbrieven op de eigen website. Hierop staan tevens alle nieuwsberichten, zodat omwonenden ook zelf actief op zoek kunnen gaan naar nieuws vanuit de Groninger zeehavens.

Fietsroute chemiecluster

In de zomer van 2022 hebben we een fietsroute langs chemiecluster Delfzijl gelanceerd. De route gaat langs een twintigtal bedrijven die zich in het chemiecluster in Delfzijl bevinden. Bij elk bedrijf kunnen geïnteresseerden een QR-code scannen voor meer informatie over het betreffende bedrijf en wat er in de fabriek gebeurt.

Regionale sponsoring

We zijn een maatschappelijk betrokken organisatie en willen in de volle breedte een constructieve bijdrage leveren aan de regio Delfzijl/Eemshaven. Enerzijds aan het haven- en industriegebied, maar zeker ook aan de leefbare dorpen en haar bewoners. We dragen daarom actief bij aan organisaties en evenementen op het gebied van cultuur, sport en recreatie met sponsoring die onder het gebied vallen in een straal van circa tien kilometer vanaf onze kantoren in Delfzijl en de Eemshaven. Aan organisaties en evenementen die we sponsoren, vragen we één tegenprestatie: namelijk het meehelpen tijdens de jaarlijkse World Cleanup Day. Tijdens de editie van 2022 deden meer dan 150 vrijwilligers mee vanuit 32 verenigingen en stichtingen. In totaal hebben zij enkele honderden vuilniszakken vol afval ingezameld.

Als tegenprestatie voor sponsoring vragen we organisaties om mee te helpen tijdens de jaarlijkse World Cleanup Day

Samenwerkingen met strategische partners

Door de internationalisering en grote concurrentie bereiken we meer door actief in te zetten op hechtere samenwerking. We werken samen met vele partijen, van lokaal tot internationaal, met een focus op energietransitie en verduurzaming.

NorthGrid

NorthGrid is de handelsnaam van Stichting UFO - Buisleidingenstraat Eemsdelta. Groningen Seaports is één van de oprichters van deze stichting. NorthGrid onderzoekt en realiseert ruimtelijke inpassing voor de ontwikkeling van ondergrondse infrastructuur in de Chemport-regio en bevordert de samenwerking op dit gebied. Deze ondergrondse infrastructuur is essentieel voor de verduurzaming van energie, grondstoffen en water voor de industrie in Noord-Nederland én van groot belang om de klimaatdoelen tijdig te behalen.

De missie van NorthGrid is dat de regio binnen twintig jaar is voorzien van de ondergrondse verbindingen die bedrijven nodig hebben om te kunnen innoveren en verduurzamen.

NorthGrid vestigt daarbij de aandacht op:

- Duidelijke communicatie doordat er één aanspreekpunt is;
- Overzicht zodat projecten kunnen worden gecombineerd teneinde overlast te beperken;
- Efficiënt ruimtegebruik door infrastructuur te clusteren;

- Kortere looptijd die bijdraagt aan het behalen van de klimaatdoelen.

Groningen Seaports stelt expertise ter beschikking om dit faciliterende doel te realiseren. In 2022 heeft NorthGrid in samenspraak met de partners een ontwikkelagenda opgesteld. Verder is het opstellen van een *position paper* en de planuitwerking van waterstofinfrastructuur tussen Eemshaven en Delfzijl op de markt gezet. Een medewerker van Groningen Seaports heeft q.q. – dat wil zeggen in hoedanigheid van zijn functie - zitting in het bestuur van NorthGrid. De CEO van Groningen Seaports zit q.q. in de raad van toezicht van NorthGrid.

HyNorth

Stichting HyNorth is aanjager van de ontwikkeling van waterstofketens in Noord-Nederland. Dit doet HyNorth door lopende en nieuwe initiatieven, projecten en kennis met elkaar te verbinden. Groningen Seaports stelt expertise beschikbaar om deze projecten te faciliteren en ondersteunt de lobby richting Den Haag en Brussel. Daarin wordt de stichting bijgestaan door het regionaal bedrijfsleven, overheden en kennisinstituten. Een medewerker van Groningen Seaports heeft q.q. zitting in het bestuur van HyNorth.

In 2022 is door middel van de stichting HyNorth gefocust op de ontwikkeling van de waterstofclusters (Hyhubs) bij Eemshaven, Delfzijl, Veendam en Hoogeveen. Om het ecosysteem rondom waterstof op te bouwen vonden ontbijtsessies en andere netwerkbijeenkomsten plaats.

NorthH2

NorthH2 is een consortium van Equinor, Eneco, Gasunie, Groningen Seaports, RWE en Shell Nederland dat de haalbaarheid van grootschalige productie, opslag en transport van groene waterstof onderzoekt. Groningen Seaports heeft hierin een ondersteunende rol. De ambitie is om maar liefst 10 GWh beschikbaar te kunnen stellen en op die manier een positieve bijdrage te leveren aan het Nederlandse Klimaatakkoord. In 2022 heeft NorthH2 de onderzoeksfase afgerond. De studie heeft het geloof in de noodzaak van een integrale aanpak bevestigd en aangetoond dat grootschalige productie in het noorden mogelijk is. NorthH2 gaat nu de basis leggen voor de volgende fase en een organisatiestructuur ontwikkelen die daarbij hoort. Groningen Seaports zal in die fase als support partner blijven samenwerken met NorthH2 om bij te dragen aan een duurzame economie in Noord-Nederland.

Missie H2

Waterstofconsortium Missie H2 bestaat uit acht partijen uit de waterstofketen (Gasunie, Groningen Seaports, Port of Amsterdam, Remeha, Shell Nederland, Toyota en in 2022 aangesloten Eneco en Vopak) en is partner van TeamNL. Missie H2 wil bedrijven inspireren, verbinden en stimuleren op weg naar een functionerende waterstofeconomie in 2030 en zo significant bijdragen aan de doelstellingen van het Nederlands Klimaatakkoord en versnelling van de wereldwijde energietransitie.

Missie H2 en TeamNL verlengen hun samenwerking tot en met de Olympische Spelen van 2024 in Parijs

In 2022 hebben Missie H2 en TeamNL tijdens het energiesymposium Wind Meets Gas in Groningen bekend gemaakt hun samenwerking te verlengen tot en met de Olympische en Paralympische Spelen van 2024 in Parijs. Tijdens deze Spelen wil Missie H2, samen met de overheid en een groot aantal Nederlandse bedrijven, een miniketen gerealiseerd hebben die op termijn leidt tot een volledig functionerende waterstofmarkt.

Eemsdelta Green

Stichting Eemsdeltagreen is sinds 2013 - als eerste in de regio - actief als aanjager van de verduurzaming in de Eemsdelta. Eemsdeltagreen is een breed platform van industrie, overheden, kennisinstellingen en milieuorganisaties om te komen tot een duurzame en groene bedrijfsvoering. Jaarlijks ondersteunt Eemsdeltagreen enkele initiatieven voor onder andere onderzoek. In 2022 is bijgedragen aan de ontwikkeling van twee games op het gebied van respectievelijk toekomstig duurzaam waterbeheer en studie en arbeidsmarkt. De CEO van Groningen Seaports heeft q.q. zitting in het bestuur van Eemsdeltagreen.

Stichting Beheer Natuurcompensatie Eemshaven

De Stichting Beheer Natuurcompensatie Eemshaven heeft ruim 50 ha binnendijks natuurgebied in bezit en beheer, en beheert daarnaast circa 20 ha buitendijks gebied. Het doel van de stichting is het aanleggen en in stand houden van een natuurgebied om het verlies aan natuurwaarden als gevolg van projecten in de Eemshaven te compenseren. Het dagelijks beheer en onderhoud van het gebied is in handen van Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland. De stichting is in 2009 opgericht door RWE, NUON (thans Vattenfall) en (de rechtsvoorganger van) Groningen Seaports. De CEO van Groningen Seaports heeft q.q. zitting in het bestuur van deze stichting.

Samenwerkingsverbanden/partnerschappen

Om onze doelstellingen te realiseren werken we samen met onder meer de volgende organisaties en samenwerkingsverbanden:

- Landelijke, regionale en lokale overheden
- New Energy Coalition
- Samenwerkingsverband Noord-Nederland

- N.V. Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij
- Ecologie en Economie in balans
- Branche Organisatie Zeehavens
- Waddenzeehavens
- Eemscommissie
- VNO-NCW
- Dutch Data Center Association
- Wind Europe
- Nederlandse Wind Energie Associatie
- Northern Netherlands Offshore Wind
- Chemport Europe
- Holland Circular Hotspot
- New Energy Business Platform

Samenwerking regionaal onderwijs en kennisinstellingen

In de regio Delfzijl/Eemshaven dreigt krapte op de arbeidsmarkt door toenemende vraag van bedrijven naar met name specifieke technici. Daarnaast is sprake van vergrijzing, waardoor de werving van extra instroom noodzakelijk is. Dit biedt kansen voor jonge mensen op het gebied van onderzoek, stages en werk in het haven- en industriegebied Delfzijl/Eemshaven. Samen met scholen, arbeidsmarktorganisaties en gemeenten werken we aan een integraal arbeidsmarktbeleid voor het haven- en industriegebied. Daarmee willen we werken in de havens promoten en jongeren ertoe aanzetten te kiezen voor specifiekere studies op bijvoorbeeld technisch, maritiem of chemisch gebied, voor een goede aansluiting met het bedrijfsleven.

Seaports Academy

Om innovaties mogelijk te maken, start-ups te begeleiden en de verdere ontwikkeling van de offshore wind-activiteiten aan te jagen, werkt Groningen Seaports samen met regionale kennisinstellingen, waaronder Noorderpoort, Alfa College, Hogeschool Stenden, Hanzehogeschool Groningen en Rijksuniversiteit Groningen. In 2022 waren 15 studenten via meewerk- of onderzoeksstages bij Groningen Seaports direct betrokken bij diverse projecten. Zo werkte een student mee aan een project over het gebruik van magneten bij het aanmeren van schepen en deed iemand anders onderzoek naar de beleving van gastvrijheid.

Vanuit onze strategische koers en tevens om in onze informatiebehoefte te voorzien, hebben we - onder het interne label Seaports Academy - een gestructureerd meerjarenplan ontwikkeld. Binnen de Seaports Academy wordt samen met mbo-instellingen, hogescholen, universiteiten en bedrijven gewerkt aan onderzoek, met name op het gebied van energietransitie, offshore wind, circulaire economie, waterstof en digitalisering van havens en scheepvaart. Het gaat om ingewikkelde onderwerpen, waar met meerdere studenten en onderzoekers gedurende een aantal jaren aan gewerkt zal gaan worden. Ook onderwijs zal binnen Seaports Academy een plaats krijgen. Zo zijn er al opleidingen voor medewerkers in de offshore wind en is er eveneens een leergang in de circulaire economie opgestart.

Seaports Academy biedt zelf geen opleidingen aan, maar probeert de vraag naar opleidingen en onderzoek uit het bedrijfsleven te koppelen aan het aanbod vanuit onderwijs- en onderzoeksinstituten. Seaports Academy zet zelf vol in op het begeleiden van studenten bij hun afstudeerprojecten en heeft bovendien regelmatig stageplekken beschikbaar.

Overzicht van deelnemingen

Fivelpoort

Groningen Seaports houdt 100% van de aandelen in Fivelpoort Beheer B.V. Deze vennootschap is eigenaar van de nog niet uitgegeven kavels op het bedrijvenpark Fivelpoort in Appingedam. Het bedrijvenpark wordt beheerd door Coöperatie Bedrijvenpark Fivelpoort U.A. De Coöperatie heeft als voornaamste doel om de infrastructuur op het park te beheren, onderhouden, herstellen en vernieuwen en heeft voor het gebruik van die infrastructuur regels opgesteld. Op deze manier behoudt bedrijventerrein Fivelpoort een kwalitatief hoogwaardige uitstraling.

Avantium

Groningen Seaports participeert via de entiteit Bio Plastics Investment Groningen B.V. (BPIG) voor 15,1% in Avantium dochter Avantium Renewable Polymers (ARNP). In 2022 is ARNP gestart met de bouw van de eerste commerciële FDCA-fabriek ter wereld die jaarlijks 5 kiloton FDCA^[1] gaat produceren, de belangrijkste bouwsteen voor het 100% plantaardige, recycleerbare polymeer PEF.^[2]

¹ furaandicarbonzuur)

² polyethyleenfuraanoaat

Groningen Railport

Groningen Railport is met 32,5 ha omliggende bedrijventerreinen één van de grootste binnenlandse spoorterminals en fungeert als logistieke hub tussen de westelijk gelegen havens van Rotterdam, Amsterdam en Antwerpen en de noordelijke van Bremen en Hamburg. Via Groningen Railport worden economische activiteiten in het gebied gestimuleerd. Groningen Railport is aangesloten op de Europese dienstregeling voor conventioneel transport over het spoor en zet zich daarnaast in voor behoud en optimalisatie van de regionale en nationale spoorinfrastructuur. Groningen Railport is de handelsnaam van N.V. Ontwikkelingsmaatschappij Rail Service Centrum Groningen. Groningen Seaports houdt 65,92% van de aandelen in Groningen Railport, de overige aandelen worden gehouden door de gemeente Veendam.

Windparken Mauve en Mondriaan

Groningen Seaports houdt 20% van de aandelen in zowel Windpark Mauve B.V., als in Windpark Mondriaan B.V. Deze vennootschappen exploiteren de twee gelijknamige in Delfzijl gelegen windparken. De overige 80% van de aandelen in deze beide parken worden gehouden door respectievelijk Eurus Energy Mauve Investment B.V. en Eurus Energy Mondriaan Investment B.V.

Zonnepark Valgenweg B.V.

Groningen Seaports houdt 25% van de aandelen in Zonnepark Valgenweg B.V. Deze vennootschap ontwikkelt een zonnepark nabij de Valgenweg. De start van de bouw wordt begin 2023 verwacht. De overige aandelen in dit zonnepark werden tot eind 2022 gehouden door Eneco Solar B.V., WIRCON GmbH en Bronnen Van Ons ZP Valgenweg Farmsum B.V. Eind 2022 heeft Eneco laten weten uit het project te stappen en heeft vervolgens haar aandelen overgedragen aan WIRCON GmbH. Naar verwachting zal Groningen Seaports in 2023 een deel van deze aandelen van WIRCON GmbH overnemen, waarmee Groningen Seaports haar belang in Zonnepark Valgenweg B.V. uitbreidt naar 33,33%.

Sunport Delfzijl B.V.

Groningen Seaports houdt 49% van de aandelen in Sunport Delfzijl B.V. Deze vennootschap exploiteert een zonnepark. De overige aandelen in dit zonnepark worden gehouden door OH Eins GmbH.

Helios Eemshaven B.V.

Groningen Seaports houdt 20% van de aandelen in Helios Eemshaven B.V. Deze vennootschap exploiteert het zonnepark Vopak Solar Park Eemshaven. De overige aandelen in dit zonnepark worden gehouden door Vopak Terminal Eemshaven B.V.

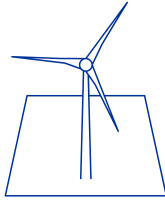

DUURZAME PRESTATIES

De klimaatakkoorden van Parijs (2015) en Madrid (2019) hebben op allerlei fronten een revolutie ontketend met gevolgen voor de bestaande manier van productie en transport, omgang met de natuur, (circulair) gebruik van grond- en hulpstoffen en energiegebruik. Groningen Seaports moet, maar wil ook mee in deze ontwikkeling. En ook al zijn we er in de eerste plaats om de economische situatie in de havens en het industriegebied van Delfzijl en de Eemshaven te ondersteunen en te versterken, we zijn ons ervan bewust dat we dat doen aan de rand van Werelderfgoed Waddenzee. Die maatschappelijke verantwoordelijkheid is een belangrijk uitgangspunt bij onze activiteiten en hebben we vastgelegd in de missie van Groningen Seaports. Economie en ecologie gaan hier samen.

KERNCIJFERS

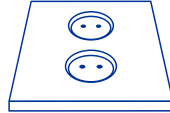
OPGESTELD VERMOGEN DUURZAME ENERGIE

2.798 MW

2021: 2.846 MW

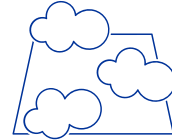
WALSTROOMGEBRUIK

1.450 MWh

2021: 1.495 MWh

CO₂ UITSTOOT BEHEERGEBIED

**12,13
Mton (2021)**

2020: 9,48

EcoPorts-certificering

Groningen Seaports levert continu milieu- en duurzaamheidsprestaties in haar havens en havengerelateerde bedrijventerreinen en kan dit aantonen met het EcoPorts-certificaat. EcoPorts is een wereldwijd keurmerk dat telkens voor een periode van twee jaar wordt toegekend aan duurzame havens die voortgang boeken in hun milieuprestaties. Volgens Lloyds Register (de controlerende organisatie namens ESPO) doet Groningen Seaports veel om duurzaamheid en milieumaatregelen in haar gebied te ontwikkelen en te waarborgen. Voorbeelden hiervan zijn de realisatie van een industriewaterleiding, een stoomleiding, een waterstofinfrastructuur, zonneparken en windturbines, maar ook het beheren van de nog braakliggende terreinen als tijdelijke natuur, natuurmonitoring en het doen van onderzoek naar hergebruik van composieten.

In 2022 hebben we gewerkt aan de EcoPorts-certificering 2023-2025. Deze achtste certificering is eind 2022 toegekend en uitgereikt op 12 januari 2023. Groningen Seaports is de eerste havenbeheerder die dit certificaat zo vaak heeft mogen ontvangen.

Sustainable Development Goals

Nieuw in het EcoPorts rapport is de koppeling met de Sustainable Development Goals (SDG's). De zeventien Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties vormen het internationale referentiepunt voor duurzame ontwikkeling voor alle landen van de wereld. Groningen Seaports draagt met haar activiteiten én bedrijfsvoering bij aan twaalf van deze zeventien SDG's.

In 2022 hebben we op diverse manieren bijgedragen aan de Sustainable Development Goals. De beschikbaarheid van LNG met de nieuwe LNG-terminal levert een belangrijke bijdrage aan SDG 7 (Betaalbare en duurzame energie). Het nieuwe Chemport Innovation Center draagt bij aan SDG 9 (Industrie, innovatie en infrastructuur). Het nieuwe Haven Afval Plan beoogt circulair gebruik van grondstoffen is daarmee een bijdrage aan SDG 12 (Verantwoorde consumptie en productie). En de projecten die we vorig jaar in het kader van het sedimentmanagementprogramma hebben gerealiseerd leveren een bijdrage aan SDG 14 (leven in het water).

Andere SDG's waar we in 2022 aan hebben bijgedragen zijn SDG 4 (Kwaliteitsonderwijs), SDG 5 (Gendergelijkheid), SDG 6 (Schoon water en sanitair), SDG 8 (Eerlijk werk en economische groei), SDG 11 (Duurzame steden en gemeenschappen), SDG 13 (Klimaatactie), SDG 15 (Leven op het land) en SDG 17 (Partnerschappen voor de goals).

Verduurzaming havens en industrie

De ontwikkelingen die de verduurzaming van de havens en industrie stimuleren betreffen zowel duurzame economische als ecologische ontwikkelingen.

Industrietafel Noord-Nederland

De Industrietafel Noord-Nederland (INN) was ook in 2022 onverminderd actief en kon na de coronajaren weer fysiek bijeenkomen. Onder voorzitterschap van de CEO van Groningen Seaports werd een aantal keren over klimaatissues gesproken met stakeholders in het Chemport Europe-gebied. De INN wordt gevormd door industriële bedrijven, energiebedrijven en agrifoodbedrijven, aangevuld met de NAM en de Gasunie. Ook de provincies Groningen en Drenthe, het ministerie van Economische Zaken en Klimaat en de Natuur en Milieufederatie Groningen maken deel uit van de INN.

De Industrietafel Noord-Nederland heeft in 2022 verschillende rapporten opgesteld met plannen en projecten om de industrie te verduurzamen. Zo is de eerste update van de Cluster Energie Strategie aangeboden aan het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. De Cluster Energie Strategie geeft inzicht in energie-infrastructuur projecten die gerealiseerd moeten worden zodat de industrie kan verduurzamen en daarmee CO₂-uitstoot kan verminderen. Ook is in 2022 de Biograndstoffenagenda Noord-Nederland afgerond. Hierin is uitgetekend hoe de industrie op een goede manier biomassa kan inzetten. Tijdens een bezoek aan Groningen Seaports is deze agenda overhandigd aan de minister van Klimaat en Energie. Op het Prinsjesfestival in Den Haag is de Biograndstoffenagenda officieel gepresenteerd met een speciaal ontwikkelde video.

2022 stond verder in het teken van de energiecrisis die ook de nodige impact heeft gehad op de industrie. In een brandbrief aan de ministers van Klimaat en Energie en Economische Zaken en Klimaat hebben Groningen Seaports en Samenwerkende Bedrijven Eemsdelta aandacht gevraagd voor ondersteuning van de energie-intensieve industrie. In december bracht de minister van Economische Zaken en Klimaat een bezoek aan het industriecluster waar ze met een delegatie van INN bedrijven sprak over het zorgelijke investeringsklimaat door onder meer de hoge energieprijzen.

Circulair gebruik van slib

De riviermonding van de Eems is in natuurlandschappelijk opzicht van bijzondere betekenis. Deze estuaria worden alleen aangetroffen langs vlakke kusten met sterke getijden en zijn een waardevolle leefomgeving voor talrijke dier- en plantensoorten. Het ecosysteem van het Eems-estuarium verkeert echter in slechte staat.

De komende jaren wordt onderzocht of ribblokken van klei uit de Eems-Dollard het onderwaterleven kunnen stimuleren

Samen met natuur- en milieuorganisaties, overheden en het bedrijfsleven werken we aan het programma Eems-Dollard 2050 om de hoeveelheid slib in het Eems-estuarium te verminderen en daarmee de ecologische toestand van het systeem te verbeteren. Hieronder volgt een opsomming van pilots die in 2022 in uitvoering waren om te onderzoeken hoe we het verwijderde slib op een duurzame manier kunnen hergebruiken.

Brede groene dijk

In 2022 is het project Brede groene dijk uitgevoerd. Over een lengte van 1 kilometer is de dijk langs de Dollard ter hoogte van de Carel Coenraadpolder versterkt met klei en slib uit de Dollard. Dit slib is gedroogd, ontzilt en gerijpt tot dijkklei in de kleirijperij. De komende jaren wordt deze dijk gemonitord om te onderzoeken of de rest van de Dollarddijk ook op deze manier kan worden versterkt.

Rifblokken

Geowall is de eerste afgeronde pilot in het Chemport Innovation Center. Met een grote installatie is klei uit de kleirijperij geperst tot rifblokken. Op twee locaties voor de zeedijk tussen Delfzijl en de Eemshaven is vorig jaar een proef gestart. Daar wordt de komende vijf jaar onderzocht hoe het onderwaterleven in de Eems-Dollard en Waddenzee gestimuleerd kan worden met rifblokken van Groningse klei. Riffen zijn belangrijk voor het herstel van het ecosysteem in de Waddenzee. Het doel van de proef is de sterke achteruitgang van oester- en mosselbanken te verminderen en de biodiversiteit te stimuleren. Het is voor het eerst dat er rifblokken gemaakt zijn van slib uit de Eems-Dollard.

Ophogen landbouwgrond

In 2021 is in het veengebied aan de zuidzijde van Borgsweer en de Warvenweg een proef gestart met de ophoging van 4 hectare landbouwgrond met slib uit de Eemshaven. Bij deze laaggelegen gronden is veenoxidatie een probleem. De nieuwe sliblaag kan zorgen voor een hogere opbrengst, vermindering van veenoxidatie en CO₂-uitstoot en verbetering van de waterhuishouding. In 2022 hebben we de rijping van de klei gemonitord en een eerste test met het inzaaien van verschillende gewassen afgerond. De rijping wordt in 2023 voortgezet.

Klei als grondstof voor keramiek

Studio Humade boog zich over de vraag of het overschot aan zoute zeeslib in de Eems-Dollard een rol kon spelen in het grondstoftekort voor de productie van keramiek. Hun zoektocht is in 2022 tentoongesteld in het Keramiekmuseum Prinsessehof in Leeuwarden.

Schone scheepvaart

In 2030 willen we het belangrijkste groene haven- en industriegebied van Noord-Nederland zijn. Daarbij is een belangrijke rol weggelegd voor de scheepvaart. Groningen Seaports wil samen met bedrijven, overheden en belangenorganisaties werken aan het vergroenen van de scheepvaartsector om op deze manier de impact van de scheepvaart op de leefomgeving te beperken of zelfs ondanks de groei terug te dringen. Dit doen we met het adaptieve uitvoeringsprogramma Schone Scheepvaart 2030. De activiteiten richten zich op:

- Kades voorzien van walstroom;
- Realiseren voldoende LNG bunkercapaciteit voor zeeschepen en binnenvaart;
- Stimuleren schone scheepvaart door incentives op de havengelden.

Walstroom

Een deel van de drijvende steigers voor de zee- en binnenvaart is voorzien van walstroomaansluitingen. Dit voorkomt dat aangemeerde schepen zelf aan boord energie opwekken met brandstoffen. De emissies kunnen daardoor verminderen. Walstroom wordt geleverd uit het energiecontract van Groningen Seaports waarvoor 100% duurzame energie wordt ingekocht.

We zijn in 2022 gestart met een aanbesteding voor meetbare walstroomkasten die de hoeveelheid afgenomen walstroom inzichtelijk maakt. De afgenomen walstroom wordt vervolgens in rekening gebracht bij de gebruiker.

Beatrixhaven zuid

Scheepsafvalinzameling

Zeeschepen betalen bij aanloop van de havens in beheer bij Groningen Seaports een aanslag, ook als geen afval wordt afgegeven. Het biedt dus geen financieel voordeel om afval vooraf in zee te lozen.

In 2022 is het nieuwe Haven Afvalstoffen Plan gepubliceerd. Groningen Seaports nam deel aan de werkgroep voor dit HAP. In het HAP wordt een uniform plan voor verduurzaming van de Nederlandse zeehavens uitgerold. Met de invoering van het nieuwe HAP is tevens een begin gemaakt met de digitale gegevensverwerking en vermindering van de administratieve last.

Als gevolg van nieuwe wetgeving op het gebied van afvalinzameling heeft in 2022 een aanbesteding plaatsgevonden voor een nieuw afvalinzamelingsstelsel.

Verder proberen we de kwaliteit van afvalinzameling voortdurend te verbeteren om de havens te verduurzamen, bijvoorbeeld door meer diversificatie van afvalstromen.

Recycling windturbinebladen

Met het project Decom North (één van de spin-offs uit het OWIC-project) had de Eemshaven een wereldprimeur in de recycling van windturbinebladen. De bladen worden in stappen verkleind tot er uiteindelijk korrels overblijven die de grondstof van nieuwe producten vormen.

Verduurzaming bedrijfsvoering

Groene stroom

Onze grootste elektriciteitsverbruikers zijn walstroom, openbare verlichting, camera- en radarvoorzieningen, laadpalen voor elektrische auto's en het hoofdkantoor. Alle stroom die Groningen Seaports gebruikt is volledig in Nederland opgewekte groene stroom.

Energielabel A

Het hoofdkantoor van Groningen Seaports in Delfzijl heeft in maart 2022 een energiescan gehad. Uit de scan bleek dat het met de duurzaamheid van het gebouw goed gesteld is en het kantoorgebouw heeft energielabel A gekregen.

Het hoofdkantoor van Groningen Seaports heeft energielabel A

Duurzaam inkoopbeleid en circulair werken

Bij de inkoop van werken, diensten en goederen houden we rekening met zowel maatschappelijke aspecten als met duurzaamheid. De inkoopvoorwaarden van Groningen Seaports zijn zodanig opgesteld dat circulair inkopen en sociaal rendement worden gestimuleerd. Groningen Seaports streeft naar 100% duurzaam inkopen in alle fasen van het inkoopproces volgens de normen van Professioneel en Innovatief Aanbesteden, Netwerk voor Overheidsopdrachtgevers, bij velen beter bekend als: PIANOo.

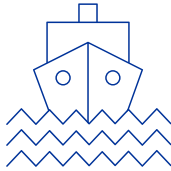

NAUTISCH BEHEER

Om een veilige, vlotte, schone en beveiligde afwikkeling van het scheepvaartverkeer te kunnen garanderen, werkt Groningen Seaports aan digitalisering en automatisering van de nautische processen. Dit mede in verband met de nieuwe en gewijzigde EU-richtlijnen en de eisen voor betere registratie en monitoring van ballastwater en scheepsafval. Verder is de borging van de veiligheid in de havens, op de kade en voor de scheepvaart, een belangrijke pijler in het nautisch beheer.

KERNCIJFERS

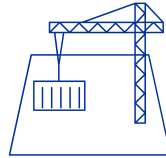
AANTAL ZEESCHEPEN

4.819

-8,4% t.o.v. 2021

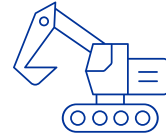
GOEDERENOVERSLAG

13,0
miljoen ton

-2,1% t.o.v. 2021

GEBAGGERDE HOEVEELHEDEN

DELFIJL

1,0 miljoen
m³

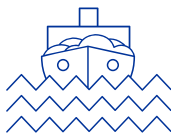
2021: 1,5 miljoen m³

EEMSHAVEN

1,6 miljoen
m³

2021: 1,6 miljoen m³

AANTAL BINNENVAARTSCHEPEN

4.197

+6,7% t.o.v. 2021

INCIDENTMELDINGEN SCHEEPVAART

36

2021: 34

De inval van Rusland in Oekraïne in 2022 heeft vanuit de Europese Unie geleid tot een strenger sanctiebeleid ten aanzien van de internationale havens in Europa. Russische schepen worden aan strengere maatregelen onderworpen. De Port Security Officers zijn aangewezen als uitvoerend orgaan voor deze sancties.

Uitvoering publieke nautische taken

Het Nautisch Service Centrum van Groningen Seaports is verantwoordelijk voor het vlot, veilig en beveiligd afhandelen van het scheepvaartverkeer en alles wat verder in de havens van Delfzijl en Eemshaven speelt.

De Eemshaven

Professionalisering Nautisch Service Centrum

De professionalisering van het Nautisch Service Centrum door alle taken en verantwoordelijkheden die binnen de afdeling vallen over meer personen te spreiden is in 2022 gecontinueerd. Met de komst van de LNG-terminal en veerdienst naar Noorwegen is de werkdruk in het Haven Coördinatie Centrum toegenomen. Door de inzet van extra havendienstmedewerkers in 2022 is zeven dagen per week, tussen 7.00 en 23.00 uur een dubbele wachtbezetting achter de radar gegarandeerd.

Scheepsincidenten

In 2022 vonden 36 scheepsincidenten plaats in het beheersgebied van Groningen Seaports, in onderstaande tabel ziet u een overzicht van deze incidenten.

Aard incident	Aantal
Calamiteiten	5
Havenbeveiliging/ISPS	4
Mileu	7
Overig	12
Near Miss	8
TOTAAL	36

Meldingen per locatie	Aantal
Delfzijl	7
Eemshaven	25
Appingedam	0
Farmsum	4

Met behulp van een managementtool die ook door andere grote zeehavens in Nederland wordt gebruikt en door vooraf maatregelen te treffen, worden risico's met betrekking tot scheepsincidenten proactief beheersbaar gehouden.

Een incident wordt zowel met externe als met interne partijen geëvalueerd. Zo nodig worden verbeteringen doorgevoerd.

Havenbeveiliging

In september heeft de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) een audit uitgevoerd bij Groningen Seaports ten behoeve van de havenbeveiliging. In het kader van zowel de veerverbinding naar Noorwegen, als de realisatie van de LNG-terminal zijn door de toezichthouders van het Nautisch Service Centrum extra audits uitgevoerd namens de Port Security Officer. Beide terminals voldoen aan de zware eisen die bij deze vervoersstromen horen. De in de coronaperiode opgelopen achterstand in het uitvoeren van audits bij bedrijven namens de Port Security Officer is weggewerkt.

Overleg met nautische stakeholders

Voor de publieke taken vindt op regelmatige basis overleg plaats met verschillende gremia, te weten:

- Havenoverleg met onder andere agentschappen, sleepbootmaatschappijen, loodsen, bootlieden en andere autoriteiten, over lopende operationele zaken.
- Operationeel kwartaaloverleg met Rijkswaterstaat en de regio Noord van het Nederlands Loodswezen over de operationele zaken op de Eems en in de havens.
- Protide overleg met alle havenautoriteiten die het Protide-programma (PRObabilistic TIdal window DEtermination) gebruiken, om dit voortdurend te actualiseren.
- Autoriteitenoverleg met rijksoverheden in het kader van het 'geografisch ondermijningsbeeld van de zeehavens'.
- Het overleg tussen Rijkswaterstaat en de Duitse tegenhanger Wasserstraßen- und Schifffahrtsamt (WSA) vindt jaarlijks plaats.

Simulaties

In januari 2022 heeft ten behoeve van de veerdienst tussen Eemshaven en het Noorse Kristiansand een tweede simulatie plaatsgevonden. De veerboot die aanvankelijk zou gaan varen werd vervangen door een andere veerboot, de MS Romantika.

Voor de realisatie van de LNG-terminal hebben in 2022 drie simulaties plaatsgevonden. Voor de twee drijvende units (de FSRU's) zijn studies uitgevoerd om ervoor te zorgen dat ze onder alle weersomstandigheden goed vast blijven liggen.

Aanvullende studie en training

De grootte van de LNG-tankers vraagt extra aandacht op het gebied van nautisch beheer. In 2022 is een studie gedaan naar het oprekken van de breedte en de diepgang van de toelaatbare LNG-tankers. Daarnaast hebben de verkeersbegeleiders extra awareness training gehad.

Beveiligingsplan

Op een internationale veerdienst, zoals tussen de Eemshaven en het Noorse Kristiansand, zijn strenge veiligheidsmaatregelen van toepassing. Samen met Holland Norway Lines hebben we een beveiligingsplan opgesteld met de benodigde maatregelen om aan de International Ship & Port Security (ISPS) wetgeving te kunnen voldoen en de certificering geregeld.

Uitvoering overige nautische taken

Ontwikkeling scheepsbewegingen en overslag

In 2022 is naast een lichte stijging 6,7% van de binnenvaartbezoeken ook een 8,4% daling van de zeevaartbezoeken waar te nemen, wat geresulteerd heeft in een totale daling van het aantal scheepsbezoeken van 1,9%.

Aantal scheepsbezoeken

	2019	2020	2021	2022
Binnenvaart	4.589	3.734	3.934	4.197
Zeevaart	6.464	4.433	5.261	4.819
Eindtotaal	11.053	8.167	9.195	9.016

In de overslagcijfers is deze zelfde trend zichtbaar; voor de binnenvaart een 7,3% overslag stijging en bij de zeevaart een daling van 8,9% overslag. Dit is grotendeels te wijten aan de daling van de kolenoverslag in het begin van 2022, waarna dit na de ontwikkelingen in Oekraïne in het derde kwartaal, maar vooral in het vierde kwartaal weer op het oude niveau is gekomen.

Overslag in tonnen		<i>(x 1.000 ton)</i>			
	2019	2020	2021	2022	
Binnenvaart	6.505	5.223	5.574	5.981	
Zeevaart	6.166	5.748	7.779	7.085	
Eindtotaal	12.607	10.971	13.353	13.066	

Geografisch ondermijningsbeeld zeehavens

Met de komst van de internationale veerdienst en de LNG-terminal is de rol van de havens aan het veranderen. De werkgroep die in 2021 door Groningen Seaports en de regionale eenheid van de politie in het leven is geroepen om mogelijke blinde vlekken in de havens op het gebied van 'geografisch ondermijningsbeeld' op te lossen heeft daar nu meer dan ooit aandacht voor. In deze werkgroep gaat het om verbetering van de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen een aantal overheidsdiensten: de Koninklijke Marechaussee, de douane, de landelijke eenheid van de Nationale Politie (te water en regionaal), de Regionale Informatie en Expertise Centra Noord-Nederland (RIEC), Rijkswaterstaat en de gemeenten Eemsdelta en Het Hogeland.

In 2022 heeft de werkgroep in dit kader verder gewerkt aan een convenant. Het convenant is nog in ontwikkeling. Vanuit de RIEC en gemeentes is een programmaregisseur aangesteld.

Onderhoud en ontwikkeling van de haveninfrastructuur

Betrouwbaarheid, beschikbaarheid, onderhoudbaar, veiligheid, gezondheid en duurzaamheid zijn de leidende principes bij alle voorschriften van de haveninfrastructuur.

Port of Rotterdam, North Sea Port en Groningen Seaports hebben in 2022 een overeenkomst gesloten om gezamenlijk de maritieme infrastructuur te standaardiseren. Het gaat daarbij om steigers, bolders, kademuren, wegen en elektriciteitsvoorzieningen. North Sea Port en Groningen Seaports gaan de door Port of Rotterdam reeds doorgevoerde standaarden gebruiken in de verdere ontwikkeling van de toekomstbestendige haveninfrastructuur.

In 2022 zijn de volgende grote onderhouds- en ontwikkelingsprojecten (grotendeels) afgerond:

In de Eemshaven:

- zijn aanpassingen aan de wegen gerealiseerd ten behoeve van zware transporten;
- is een deel van de Zwaai kom verdiept naar 12,2m-NAP ten behoeve van de EemsEnergyTerminal. Deze diepte is vereist voor een veilige toegang voor de LNG-tankers;
- is de ISPS poort in de Beatrixhaven vervangen;
- zijn de armaturen van de lichttorens in de Beatrixhaven vervangen;
- heeft groot wegonderhoud aan de Kwelderweg plaatsgevonden;
- is de kadebevoering in de Beatrixhaven gedeeltelijk hersteld.

In de haven van Delfzijl:

- hebben reparaties plaatsgevonden aan de betonconstructie van kadevak D-E;
- heeft groot onderhoud aan de Oosterlaan plaatsgevonden.

Verder is in 2022 de vervanging van het VHF systeem afgerond.

De haven van Delfzijl

Baggeren

Het is van groot belang dat scheepvaartverkeer veilig en zonder incidenten de havens kan bezoeken en kan afmeren. Door ook in 2022 het reguliere onderhoudsbaggerwerk efficiënt uit te voeren hebben zich in onze havens geen problemen voorgedaan met betrekking tot de nautische diepgangen.

Bij de uitvoering van baggerwerkzaamheden neemt de energietransitie een steeds grotere rol in. Baggerwerk is namelijk een energie-intensief proces waarbij per dag grote hoeveelheden dieselolie worden verbruikt. Verduurzaming van de baggerschepen is een effectieve maatregel om de CO₂ uitstoot te verminderen. Bij aanbestedingen zetten we daarom actief in op verlaging van de milieu-impact. Dat resulteert in een steeds groenere baggervloot. Bij baggerwerkzaamheden in de Eemshaven is gebruik gemaakt van de Ecodelta, de eerste sleepopper op LNG.

Havenverordening

In 2022 is een nieuwe havenverordening van kracht geworden. De verordening heeft een opzet die vergelijkbaar is met de havenverordeningen van andere Nederlandse zeehavens.

ORGANISATIEONTWIKKELING

Voor de interne organisatie van Groningen Seaports stond 2022 vooral in het teken van transitie. Om in de toekomst de ambities als toonaangevende speler in de circulaire en biobased economie en de energietransitie waar te kunnen blijven maken, is gestart met de implementatie van het interne programma Sea the Future. In het hybride werken verschoof het zwaartepunt weer naar werken op kantoor.

KERNCIJFERS

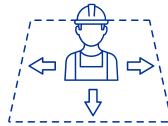
MEDEWERKERS

105
(99,5 fte)

2021: 90 (87,2 fte)

MOBILITEIT

PERSONEN UIT DIENST

5

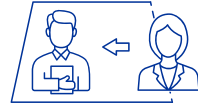
2021: 6

PERSONEN IN DIENST

20

2021: 13

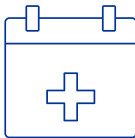
EXTERNE INHUUR

2 fte

2021: 4,1 fte

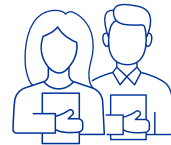
ZIEKTEVERZUIM

4,2%

2021: 3,8%

STAGIAIRES

15

2021: 28

CONTRACTEN

ONBEPAALENDE TIJD

88%

2021: 93%

TIJDELIJK

10 fte

2021: 5,8 fte

GEMIDDELDE LEEFTIJD

47 jaar

2021: 48 jaar

Interne organisatiewijziging

2022 was een jaar van verandering. Onder de werktitel 'Sea the Future' vond op 10 mei 2022 de aftrap plaats van de implementatie van een interne organisatiewijziging. Het organiseren van een toekomstbestendige en robuuste organisatie stond hierin centraal. Om dit te bereiken hebben we een nieuwe organisatiestructuur geïmplementeerd.

Kernwaarden

Onderdeel van het programma 'Sea the Future' is de introductie van kernwaarden voor Groningen Seaports om van daaruit richting te geven aan het gedrag van de organisatie en haar medewerkers. Deze kernwaarden kunnen worden samengevat als de 4 V's van Groningen Seaports:

Verbindend

Wij werken samen aan het gezamenlijke succes van Groningen Seaports. Daar zijn we trots op en dat laten we zien. Iedereen draagt daar actief aan bij. We zijn daarin één Groningen Seaports.

Verantwoordelijkheid

Wij hebben veel vrijheid, nemen verantwoordelijkheid en zijn proactief naar collega's, onze klanten en onze omgeving. We zijn ons bewust van onze eigen rol binnen de organisatie en daarbuiten.

Vertrouwen

We bouwen en vertrouwen op de kennis en kunde van onze collega's. Samen zorgen we voor een veilige en betrouwbare werkomgeving waarin fouten maken mag.

Vernieuwend

We zijn innovatief en creatief met onze oplossingen en zijn ons ervan bewust dat verandering de enige constante is. We zijn verrassend en denken te allen tijde in mogelijkheden.

Medewerkeronderzoek

Uit het medewerkeronderzoek dat begin 2022 heeft plaatsgevonden kwam naar voren dat de medewerkers van Groningen Seaports trots zijn om voor Groningen Seaports te werken en zich gewaardeerd voelen. Ook kwam hieruit naar voren dat prettig met elkaar wordt samengewerkt, zowel binnen als buiten de teams. Medewerkers zijn bevlogen en ervaren veel zelfstandigheid in het werk en ruimte om goed te presteren. Hoewel de betrokkenheid nog steeds hoog was, was hier een daling te zien ten opzichte van 2021. Hetzelfde gold voor het gevoel van ondersteuning en sturing van de leidinggevende. Medewerkers gaven tevens aan belang te hechten aan doorgroeimogelijkheden. Deze aandachtspunten worden meegenomen in het programma 'Sea the Future'. In het nieuwe medewerkeronderzoek dat begin 2023 wordt opgestart zal hier opnieuw aandacht aan worden besteed.

Opleiding en training

Leren en je blijven ontwikkelen is voor Groningen Seaports essentieel. Naast groepstrainingen op diverse gebieden, zowel op commercieel als op technisch vlak, hebben we in 2022 ook mooie voorbeelden van investeringen in opleidingen voor de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers, waarbij medewerkers zelf werkgerelateerde cursussen en trainingen kunnen aandragen.

Diversiteit

Groningen Seaports hecht waarde aan diversiteit in het personeelsbestand en houdt hier bij het invullen van vacatures in alle lagen van de organisatie rekening mee.

We streven naar evenwicht in de verhouding tussen mannen en vrouwen. Eind 2022 bestond de personeelssamenstelling voor 34% uit vrouwen en voor 66% uit mannen. Op 24% van de seniorfuncties werkt een vrouw. Groningen Seaports hanteert voor haar leveranciers de verplichting om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of een arbeidsbeperking in te zetten.

Groningen Seaports registreert geen persoonsgegevens omtrent etniciteit, seksuele geaardheid, religie, et cetera.

Ook de Raad van Commissarissen hecht waarde aan diversiteit en een evenwichtige verdeling tussen het aantal mannen en vrouwen. Van de vijf posities in de Raad van Commissarissen worden er momenteel twee bekleed door een vrouw (40%).

Molen Goliath in de Eemshaven

Ondernemingsraad

Voor de Ondernemingsraad stond 2022 voor een belangrijk deel in het teken van de organisatieaanpassing en van verschillende instemmingsverzoeken en adviesaanvragen. De directie en de Ondernemingsraad voerden in 2022 daarover regelmatig overleg. Daarnaast dacht de Ondernemingsraad mee en adviseerde over de keuzes en verbeterlagen die de directie wil gaan maken.

De Ondernemingsraad heeft in 2022 tweemaal overleg gevoerd met (een afvaardiging van) de raad van commissarissen. Dit vond plaats buiten aanwezigheid van de directie.

Voor de medewerkers is er een wekelijks inloopspreekuur waar zij op een laagdrempelige manier met de Ondernemingsraad in contact kunnen komen. Dit spreekuur is ook digitaal bij te wonen.

Hybride werken en informatiebeveiliging

Na een periode van veelvuldig thuiswerken, heeft de organisatie laten zien dat zij goed in staat is om hybride te werken. De toegankelijkheid van de informatievoorziening biedt hierin de ruimte voor medewerkers om vanaf verschillende locaties samen te werken in één omgeving. Hierbij is er veel aandacht voor het op een veilige manier benaderen van de bedrijfsinformatie. Vanwege de toename van cybercriminaliteit is het continu verbeteren van de informatiebeveiliging een blijvend punt van aandacht.

Cyberaanvallen

Het actuele Cyberdreigingsbeeld zorgt ervoor dat de waakzaamheid en bewustwording in het kader van informatiebeveiliging hoog op de agenda blijft staan, ook na de goed ingeslagen weg van de voorgaande jaren. Dit is geheel in lijn met het bedrijfsplan 2022-2026, maar we worden ook met regelmaat aan dit belang herinnerd, bijvoorbeeld door cyberaanvallen.

In 2022 heeft een groot aantal phishing- en spoofingaanvallen plaatsgevonden. Hier is verder brononderzoek naar gedaan en actie op ondernomen.

Een aantal keren is een aanval vanuit een ketenpartner doorgedrongen tot Groningen Seaports. Het gebruik van multifactor-authenticatie speelde een belangrijke rol in de bescherming tegen verder binnendringen van de aanvaller. Groningen Seaports blijft werken aan de vergroting van de digitale weerbaarheid. Hierbij is een goede informatievoorziening en veilige keten van groot belang.

Implementatie informatiebeveiligingsmaatregelen

Het afgelopen jaar heeft binnen Groningen Seaports een verregaande inventarisatie in het kader van informatiebeveiliging plaatsgevonden. Hierbij zijn alle organisatieonderdelen onderzocht op mogelijke verbeteringen op het gebied van informatiebeveiliging. Deze inventarisatie heeft inzicht gegeven in het huidige digitale weerbaarheidsniveau en handvatten gecreëerd om het informatiebeveiliging-ambitieniveau van Groningen Seaports te definiëren. Vanuit dit vertrekpunt zijn diverse acties gedefinieerd die op volgorde van prioriteit binnen de organisatie worden geïmplementeerd om de informatiebeveiliging én de bewustwordingscultuur te versterken.

Dreigingen en ontwikkelingen op macroniveau worden continu onderzocht en indien relevant, meegenomen in de verdere aanpak voor de versterking van de informatiebeveiliging van Groningen Seaports. In lijn met de ambitie van het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) bouwen we aan succesvolle barrières tegen cybercrime.

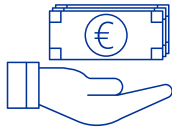

FINANCIËN

Om de gestelde doelen te halen is een solide en bestendige financiële huishouding voor Groningen Seaports van groot belang. Het streven van Groningen Seaports is gericht op een marktconform financieel rendement. Bij het opstellen van business cases kijken we tevens naar de maatschappelijke doelstelling van het betreffende bedrijf. Voor beheersing van risico's hanteert Groningen Seaports het 'three lines of defence model'.

KERNCIJFERS

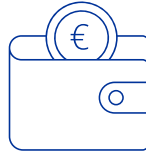
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN

€ 20.370.000

2021: € 7.562.000

OPBRENGST

€ 57.643.000

2021: € 54.148.000

INVESTERINGEN

€ 9.737.000

2021: € 8.881.000

Rendement, impact en risico

Groningen Seaports legt zowel voor-, als achteraf verantwoording af over hoe positieve en negatieve afwijkingen op het beoogde financieel rendement samenhangen met de beoogde maatschappelijke doelstellingen zoals werkgelegenheid en duurzaamheid.

Aandeelhoudersstrategie

Groningen Seaports wil evenwicht creëren tussen duurzame, maatschappelijke impact en een marktconform, financieel rendement. De aandeelhouder van Groningen Seaports is in dat kader bereid het deel van het marktconforme rendement, dat in een private omgeving als dividend zou worden uitgekeerd, in te zetten als afslag op het financieel rendement om daarmee business cases te realiseren ten behoeve van het publieke belang. Daarbij moet dan wel steeds, zowel voor- als achteraf, een heldere verantwoording gegeven worden over de bijdrage aan de aandeelhoudersdoelstellingen. Hierdoor is er meer aandacht voor maatschappelijk rendement en meer ruimte voor investeringen in duurzaamheid en werkgelegenheid.

Risicomanagement

Risicomanagement is een continu proces, waarbij wordt geïdentificeerd wat mis kan gaan (risico) en wat bijdraagt aan het realiseren van de doelen (kansen). Het doel is beheersing van de risico's, zodat doelen binnen acceptabele grenzen (aanvaardbare risico's) en met meer zekerheid worden gerealiseerd. Het beleid dat Groningen Seaports voert ten aanzien van risicomanagement en de aanpak hiervan, is neergelegd in een beleidsdocument.

Beheersing

Voor beheersing van risico's hanteert Groningen Seaports het zogenaamde 'three lines of defence model'. De eerste lijn bestaat uit directie en het lijnmanagement. Zij zijn verantwoordelijk voor het onderkennen, beheersen en eventueel bewust accepteren van risico's. De tweede lijn bestaat uit de afdelingen Finance & Control, Legal Affairs en CISO. Zij treden op als sparringpartner voor de eerste lijn en ondersteunen bij de dagelijkse beheersing van risico's. De derde lijn wordt gevormd door de Interne Audit Functie. Vanuit een objectieve en onafhankelijke positie toetst deze de beheersingsconstructie die door de eerste en tweede lijn is gevormd.

De Interne Audit Functie is daarmee niet verantwoordelijk voor risicomanagement, maar vormt een oordeel over de kwaliteit en effectiviteit ervan. De Interne Audit Functie voert onderzoeken uit naar governance, risicomanagement en interne beheersing van processen en is verantwoordelijk voor de voortgangsrapportage van het actieplan (uitkomsten van het onderzoek) en de toetsing van verbeteracties die door het management zijn geïmplementeerd.

In 2022 is het risicoprofiel van Groningen Seaports NV geactualiseerd. De restrisico's (na getroffen beheersmaatregelen, zie tabel 3. Risicoprofiel – voornaamste risico's) zijn in beeld gebracht en er is bepaald hoe deze zich verhouden tot de risicobereidheid van het management. Bij de bepaling van de impact is een relatie gelegd met de Doelenboom uit het meeste recente Bedrijfsplan van Groningen Seaports.

Risico's	Beheersmaatregelen	Huidig ervaren risico	Beoogd ervaren risico
<i>(per categorie)</i>			
Corporate			
Aandeelhouder	Aandeelhoudersstrategie, de havenvisie 2030 en 5-jaren bedrijfsplan	●	●
<i>(Tegenstrijdige belangen, prioriteiten)</i>	Frequent overleg en afstemming met de aandeelhouder		
	Beoordelen van governance structuur		

Risico's	Beheersmaatregelen		
<i>(per categorie)</i>		<i>Huidig ervaren risico</i>	<i>Beoogd ervaren risico</i>
Politiek	Lobbyactiviteiten bij de relevante stakeholders	●	●
<i>(Wet- en regelgeving die voor GSP nadelig kan uitpakken zoals PFAS, PAS)</i>	Public affairs, public relations en politieke netwerken inzetten		
Reputatie en imago	Lobbyactiviteiten bij de juiste stakeholders;	●	●
<i>Vertrouwen verliezen</i>	Proactieve externe communicatiebeleid;		
	Protocol voor sociale media;		
	Goede interne communicatie;		
Strategisch			
CO2	Deelnemen aan de industrietafel	●	●
<i>(Niet voldoen aan CO2 doelstellingen (energie sector))</i>	Ondersteunen van initiatieven m.b.t. energietransitie		
	Actief meedenken met overheid en bedrijfsleven		
	Focus op realiseren strategie		
	Regie houden middels voorzitterschap klimaattaafel		
Business Analytics	Jaarlijkse update strategie incl. Doelenboom	●	●
<i>(Gegevens omzetten in informatie, dat moet leiden tot kennis en aanzetten tot actie)</i>	Monitoring van voortgang en periodiek sturen op behalen van strategische doelen		
	Regelmatige marktanalyse		
	Deelname In diverse netwerken		
	Lidmaatschap van brancheorganisaties		
Operationeel			
Milieu / bodem	Bodembeleid	●	●
<i>(Vervuilde grond, bodemsanering)</i>	T0-meting en monitoring		
	Milieuverzekering		
	Monitoren vergunning en inspecties		
	Bankgaranties voor negatieve waarden		
	Holding garanties		
Uitgifte proces	Herontwerp en implementatie van uitgifte proces; werkafspraken gemaakt en geborgd	●	●
<i>(Kern proces loopt niet soepel en is complex)</i>	Audit		
	Staf (CISO, Overheid en Milieu, Control)		

Risico's	Beheersmaatregelen	Huidig ervaren risico	Beoogd ervaren risico
<i>(per categorie)</i>	Strategische gebiedsontwikkeling		
ICT	Toegangsbeperking; Back-up en recovery procedure; Noodstroomvoorziening	●	●
<i>(Uitval/ data verlies (ook cyber aanval))</i>	Meerdere aanbieders voor internet, Meerdere glasvezelskabels, dubbel uitvoeren VTS-Systemen		
	7x24 uur technische ondersteuning; Preventief beheer		
	Reglement gebruik elektronische communicatie middelen		
	Archief en opslaan van informatie cf. beleid en afspraken		
Interne organisatie	Strategische sessies (o.a. Doelenboom)	●	●
<i>(Geen alignment)</i>	Unit sessies		
	Personeelsbijeenkomst		
	Procesbeschrijvingen		
	Opleiding/training		
Human Resources	Strategisch HRM (o.a. competenties)	●	●
<i>(Medewerkers niet passend bij de organisatie (ontwikkelingen))</i>	Opleiding/training van medewerkers		
	Hoge werkdruk is terugkerend onderwerp in het SMT		
	Twee jaarlijks wordt MTO uitgevoerd, negatieve uitkomsten worden aangepakt		
	Traject Sea the Future		
Contract management verkoop	Contractenregister	●	●
<i>(Geen inzicht in rechten, volledigheid opbrengsten)</i>	Contractenbeheer m.b.v. assetmanagementsysteem		
	Haveninformatieinformatiesysteem basis voor facturatie scheepvaart		
	Analyse van de realisatie opbrengsten t.o.v. begroot in kwartaalrapporten		
Catastrofe	Aardebevingbestendig ontwerpen en bouwen	●	●
<i>(Zware aardbeving of extreme weersomstandigheden)</i>	Monitoren eigen assets, assetmanagement		
	Deelnemen aan diverse lopende trajecten o.a. m.b.t. aardbevingen en dijkverhoging		
	Aansprakelijkheid van de staat is wettelijk geregeld (aardbevingsschade)		

Risico's	Beheersmaatregelen	Huidig ervaren risico	Beoogd ervaren risico
<i>(per categorie)</i>			
Financieel			
Rente	Treasurybeleid	●	●
	Rente derivaat		
	Relatiemanagement banken		

Risicoreserve

Waar de mogelijkheden tot beheersing van risico's gering zijn, zal er bij een incident sprake zijn van directe impact op het eigen vermogen. Om ervoor te zorgen dat de bedrijfsvoering van Groningen Seaports niet in gevaar komt wordt de weerstandscapaciteit geactualiseerd. Deze actualisatie vindt tweejaarlijks plaats, de laatste actualisatie is ultimo 2021 uitgevoerd. Daarmee is er inzicht verworven in de belemmeringen die kunnen optreden in het streven naar de bedrijfsdoelstellingen en waarmee structureel rekening wordt gehouden in de bedrijfsvoering. Groningen Seaports hanteert een grote mate van financiële zekerheid, namelijk het hoogste niveau van 99,5%. Berekening van de scenario's heeft bij dit niveau geresulteerd in een benodigde buffer van € 23 miljoen. Het eigen vermogen per balansdatum is hiervoor ruim toereikend.

Monitoring

Met het geheel aan werkzaamheden dat Groningen Seaports uitvoert in het kader van risicobeheersing, is het van belang de overkoepelende rol verder uit te werken. Zoals in de voorgaande paragraaf 'Beheersing' werd beschreven, is risicomanagement bedrijfsbreed verankerd, waarmee het principe van het 'three lines of defence' model gestalte heeft gekregen. Voor de geactualiseerde risico's zijn voor zover mogelijk beheersmaatregelen getroffen. Monitoring en actualisatie van de risico's en de beheersmaatregelen vinden continu plaats.

Een terugkerend onderdeel van de monitoring is de signalering van risico's op het gebied van fraude. De bestaande beheersmaatregelen worden daarop getoetst, het gaat hierbij om bijvoorbeeld het aanbestedingsbeleid, bestelprocedure en financiële processen. Een mitigerende maatregel is de opgestelde gedragscode voor de medewerkers van Groningen Seaports, deze gedragscode is in 2022 geactualiseerd. Verder vindt er bewaking plaats op kwetsbaarheid van de medewerkers in relatie tot hun werkzaamheden en privé situatie en dient er bij indienstreding een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) te worden aangeleverd. Er is geen indicatie dat medewerkers van Groningen Seaports betrokken zijn bij fraude of fraude-gerelateerde zaken.

Risicocategorieën

De directie van Groningen Seaports heeft een risicobereidheidsmatrix vastgesteld die als kader dient bij de risicoprioritering. Door zijn maatschappelijke functie en langetermijnperspectief, is Groningen Seaports over het algemeen een risicomijdend bedrijf. Een groot deel van de risico's heeft een externe oorzaak die Groningen Seaports in beperkte mate of alleen met onevenredig hoge kosten kan beheersen. Voor deze risico's accepteert Groningen Seaports een licht verhoogde risicobereidheid.

Zoals in bovenstaande benoemd, zijn binnen Groningen Seaports verschillende risicocategorieën gedefinieerd die met verschillende maatregelen worden beheerst. Deze staan hieronder genoemd.

Corporate risico's

Risico's die de continuïteit van de organisatie kunnen beïnvloeden, worden structureel beheerst door het managen van verwachtingen op basis van de aandeelhoudersstrategie, de Havenvisie 2030 en het bedrijfsplan, frequent overleg en afstemming met de aandeelhouder en overleg en afstemming met stakeholders.

Strategische risico's

Hieronder vallen risico's en onzekerheden die een belemmering vormen om onze (lange termijn) doelstellingen te realiseren. De strategische risico's worden beheerst door in het bedrijfsplan de visie en missie van Groningen Seaports te operationaliseren, proactief deel te nemen aan de industrietafel Noord-Nederland, aan de slag te gaan met energietransitie en te praten met overheid en bedrijfsleven om de CO₂-reductiedoelstellingen te halen.

Operationele risico's

Hieronder vallen risico's en onzekerheden die de effectiviteit en efficiëntie van operationele activiteiten en vooral de kortetermijndoelstellingen van Groningen Seaports beïnvloeden. Operationele risico's worden door de organisatie met grote regelmaat geëvalueerd.

De komst van nieuwe schepen, zoals bijvoorbeeld LNG-schepen, is hiervan een voorbeeld waarbij Groningen Seaports haar risicobereidheid opnieuw moet vaststellen. Op ICT-gebied worden hard- en software toekomstbestendig gemaakt. Tevens wordt de digitale veiligheid gewaarborgd. Projecten worden beheerst door richtlijnen die zijn vastgelegd in Groningen Seaports-Kompas. Dit is een bedrijfsbreed toegepaste methodiek voor projectmanagement. Daarnaast past Groningen Seaports assetmanagement toe om uitval en (onderhouds)kosten van assets beter te beheersen.

Financiële risico's

Dit betreft risico's en onzekerheden over de financiële positie en de mogelijkheden om financiering aan te trekken. Het beleid ter afdekking van financiële risico's is vastgelegd in het Treasurystatuut en kent een aantal doelstellingen. Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoording afleggen over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Doel van het beleid is verder het verkrijgen en handhaven van toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities en bescherming van de organisatie tegen ongewenste financiële risico's. Het beleid wordt ondersteund door de realisatie van adequate informatiestromen. De belangrijkste en meest relevante financiële risico's voor Groningen Seaports worden hieronder beschreven.

Renterisico

In 2016 is de herfinanciering van Groningen Seaports gerealiseerd. Een groot gedeelte van de kasgeldleningen is daarbij omgezet in langlopende leningen. Hiermee is de continuïteit van de financiering gegarandeerd. Voor afdekking van het renterisico is een derivaat afgesloten, het renterisico is per ultimo 2022 voor 100% van het vreemd vermogen afgedekt.

Liquiditeitsrisico

Voor beheersing van het liquiditeitsrisico worden periodiek liquiditeitsbegrotingen opgesteld die zo nodig door tussentijdse monitoring kunnen worden bijgesteld. De liquiditeitsbegrotingen houden rekening met de beperkte beschikbaarheid van liquide middelen en de margin call met betrekking tot het afgesloten derivaat. Voor een toelichting op de liquiditeitsrisico's van de renteswap wordt verwezen naar de toelichting op de renteswap (zie deel II).

Kredietrisico

Groningen Seaports handelt met kredietwaardige partijen en heeft procedures opgesteld om de kredietwaardigheid van deze partijen te controleren. Tevens zijn richtlijnen opgesteld om de omvang van het kredietrisico bij elke financiële instelling en debiteur te beperken. Bovendien bewaakt Groningen Seaports voortdurend haar vorderingen en hanteert de vennootschap een strikte aanmaningsprocedure. Door bovenstaande maatregelen is het kredietrisico voor Groningen Seaports beheersbaar. Binnen de vennootschap zijn geen belangrijke concentraties van kredietrisico.

Impairment

Groningen Seaports beoordeelt per balansdatum of een materieel actief of groep van materiele vaste activa een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Op grond van informatie uit externe en interne bronnen zijn er geen aanwijzingen, noch is het waarschijnlijk dat er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Een impairment-toets heeft derhalve niet plaatsgevonden.

Financieel

Het resultaat voor belastingen in 2022 bedraagt € 20,4 miljoen (2021: € 7,6 miljoen). Ten opzichte van de gerealiseerde bedrijfsopbrengsten 2021 is sprake van een stijging van de opbrengsten van circa € 3,5 miljoen. Het belangrijkste effect is de stijging van incidentele opbrengsten vanuit terreinen (circa € 7 miljoen) en een daling uit hoofde van de grondverkopen (circa € 3 miljoen lager).

Ten opzichte van de gerealiseerde bedrijfslasten 2021 is sprake van een daling van de lasten van circa € 5 miljoen. Dit wordt voornamelijk verklaard door lagere transactiegerelateerde kosten van € 5 miljoen als gevolg van minder grondverkopen en de daarmee samenhangende kostprijs van de verkochte gronden. Verder was er in 2021 sprake van een dotatie aan met name de voorziening sanering terreinen terwijl er in 2022 een vrijval is vanuit deze voorziening.

De grootste infrastructurele investeringen in 2022 betroffen de investeringen in het bedrijventerrein Heveskes en het bedrijventerrein Oosterhorn-Zuid. De investeringsomvang kwam in 2022 met € 9,7 miljoen iets hoger uit dan in 2021 (€ 8,9 miljoen).

In 2022 is een positieve operationele kasstroom gerealiseerd van € 99,5 miljoen (2021: € 28,2 miljoen positief). De operationele kasstroom in 2022 ligt daarmee ruim hoger dan in 2021. De belangrijkste oorzaak hiervan is positieve waardeontwikkeling van de renteswap als gevolg van de gestegen marktrente. De zekerheidsstelling voor deze renteswap (margin calls) is in 2022 met circa € 52 miljoen afgenomen. Verder is in 2022 circa € 6 miljoen (2021: € 0) dividend ontvangen. De investeringskasstroom is als gevolg van investeringen in infrastructuur en deelnemingen op € 16,0 miljoen uitgekomen (2021: € 18,1 miljoen). Per saldo resteert een positieve kasstroom waarvan € 82,3 miljoen is gebruikt voor het aflossen van leningen. Deze € 82,3 miljoen is een saldo van € 13,0 miljoen leningen aantrekken en € 95,3 miljoen leningen aflossen.

De current ratio bedraagt 0,37 (2021: 0,93). Deze liquiditeitsratio is gedaald omdat in 2023 een lening van € 50 miljoen moet worden afgelost, deze lening is op de balans per 31-12-2022 opgenomen onder de kortlopende schulden. De herfinanciering van deze lening is vastgelegd. Verder is, gelet op de mogelijkheid tot geborgde kasgeldfinanciering, de liquiditeit toereikend. De solvabiliteitsratio is per ultimo 2022 56,9% (2021: 47,2%). De ruim hogere solvabiliteitsratio is het gevolg van de positieve waardeontwikkeling van de renteswap waardoor er circa € 52 miljoen minder vreemd vermogen benodigd is ter financiering van de margin calls. Verder draagt het positieve resultaat over 2022 bij aan de verbetering van de solvabiliteitsratio.

De Debt Service Coverage Ratio (DSCR) ultimo 2022 komt uit op 3,66 en voldoet daarmee aan de voorwaarde van een minimale DSCR van 1,1 zoals gesteld in de financieringsovereenkomst tussen Groningen Seaports en de BNG Bank. De DSCR geeft de betalingscapaciteit weer, als de ratio groter is dan 1 geeft dit aan dat kan worden voldaan aan het totaal van rente en aflossingen.

Financieel meerjarenplan 2023-2027

De cijfers over de resultaten en kasstromen zijn ontleend aan het Bedrijfsplan 2023-2027.

Bedragen x €1.000

Description	2023	2024	2025	2026	2027
Result after tax	13,044	6,617	2,968	4,932	5,429
Depreciation	9,908	11,523	12,869	14,103	14,280
Transactions in current assets	552	555	559	563	563
Transactions in reserves and provisions	-5,364	394	204	134	134
Interest during construction	-74	-174	-123	-20	-7
Operating cash flow	18,065	18,915	16,477	19,712	20,400
Investment cash flow	-75,643	-49,874	-25,939	6,161	-2,707
Financing cash flow	57,577	30,958	9,463	-25,873	-17,693

In het financieel meerjarenplan is te lezen dat er gedurende de gehele periode positieve resultaten worden verwacht. Uitgangspunt van het Bedrijfsplan 2023-2027 is het voldoen aan de toenemende vraag naar beschikbare terreinen in het beheersgebied van Groningen Seaports. Om deze toegenomen vraag om te zetten in daadwerkelijke vestiging van nieuwe bedrijven en het daarmee realiseren van economische groei, moeten de terreinen in het beheersgebied worden ontwikkeld. In het bedrijfsplan zijn hiertoe benodigde investeringen opgenomen. Van 2023 tot en met 2027 is rekening gehouden met investeringen voor onder andere de terreinontwikkeling Heveskes, Oosterhorn-Zuid, Westlob, Energypark en de bouw van (haven)infrastructuur ten behoeve van toekomstige gronduitgiftes. Er wordt door Groningen Seaports voornamelijk ingezet op het in ondererfpacht uitgeven van terreinen.

CORPORATE GOVERNANCE

Groningen Seaports N.V. is een niet-beursgenoteerde naamloze vennootschap met één aandeelhouder, te weten de gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports. Deze gemeenschappelijke regeling bestaat uit drie deelnemers: de provincie Groningen, de gemeente Het Hogeland en de gemeente Eemsdelta.

Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports beslist over de wijze waarop door de voorzitter van dit algemeen bestuur het stemrecht op de aandelen in Groningen Seaports N.V. wordt uitgeoefend.

De algemene vergadering kan zowel in, als buiten vergadering besluiten nemen. Besluitvorming buiten vergadering gebeurt schriftelijk en met algemene stemmen.

De bevoegdheden van de algemene vergadering volgen uit de wet en de statuten. De algemene vergadering heeft onder andere bevoegdheden met betrekking tot het benoemen en ontslaan van de directie. Voorts moet de algemene vergadering op grond van de wet en/of statuten goedkeuring verlenen aan verschillende besluiten van de directie. Dit betreft onder meer investeringen en grondtransacties met een gekapitaliseerde of (ver)koopwaarde van meer dan € 5 miljoen en de strategie van de onderneming.

Hoewel Groningen Seaports niet beursgenoteerd is, volgt zij op onderdelen de principes en best practices uit de Nederlandse Corporate Governance Code.

Groningen Seaports heeft een two-tier bestuursmodel. De dagelijkse leiding over de onderneming berust bij de directie. Een onafhankelijke raad van commissarissen houdt toezicht op de directie en de gang van zaken in de onderneming, geeft gevraagd en ongevraagd advies en vervult de rol van werkgever van de directie.

Directie

Groningen Seaports wordt bestuurd door een tweehoofdige directie bestaande uit de Chief Executive Officer (CEO) en de Chief Financial Officer (CFO). De directie richt zich bij de vervulling van zijn taak naar het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. De directie legt hierover verantwoording af aan de raad van commissarissen en aan de algemene vergadering.

Verantwoordelijkheden, taak en werkwijze

De verantwoordelijkheden, taak en werkwijze van de directie zijn vastgelegd in de statuten van de vennootschap en het directiereglement. Op grond van de wet en de statuten van de vennootschap zijn bepaalde besluiten van de directie aan de goedkeuring van de raad van commissarissen en/of de algemene vergadering onderworpen.

Benoeming

De leden van de directie worden benoemd door de algemene vergadering. Leden van de directie kunnen door de algemene vergadering worden geschorst of ontslagen. Gestreefd wordt naar een gemengde samenstelling, onder meer met betrekking tot geslacht en leeftijd. Zowel de directie als geheel, als ieder lid van de directie afzonderlijk is bevoegd om de vennootschap te vertegenwoordigen.

Belangen

Een lid van de directie neemt niet deel aan de beraadslaging en de besluitvorming over een onderwerp of transactie waarbij hij of zij een (in)direct persoonlijk tegenstrijdig belang heeft met Groningen Seaports. Wanneer beide leden van de directie een (in)direct persoonlijk belang hebben dat tegenstrijdig is met het belang van Groningen Seaports en daardoor geen bestuursbesluit kan worden genomen, wordt het besluit genomen door de raad van commissarissen.

Bezoldiging

De bezoldiging en arbeidsvoorwaarden van de leden van de directie worden vastgesteld door de raad van commissarissen met inachtneming van het beloningsbeleid dat door de algemene vergadering is vastgesteld.

Raad van commissarissen

Groningen Seaports heeft een raad van commissarissen die bestaat uit vijf leden. De commissarissen worden benoemd door algemene vergadering, waarbij elk van de drie deelnemers in de gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports één bindende voordracht kan doen. De ondernemingsraad kan ten aanzien van de benoeming van één commissaris een aanbeveling doen.

Leden van de raad van commissarissen kunnen voor twee termijnen van elk vier jaar worden benoemd. In bijzondere omstandigheden die verband houden met het belang van de continuïteit van de raad van commissarissen en de uitoefening van zijn taak, kan de algemene vergadering een commissaris voor een derde periode van ten hoogste twee jaar herbenoemen.

De algemene vergadering stelt een profielschets op voor de commissarissen en houdt daarbij rekening met de aard van de onderneming, haar activiteiten en de gewenste deskundigheid en achtergrond van de commissarissen.

Verantwoordelijkheden, taak en werkwijze

De verantwoordelijkheden, taak en werkwijze van de raad van commissarissen zijn vastgelegd in de statuten van Groningen Seaports en in de reglementen van de directie, de raad van commissarissen en diens commissie(s).

De raad van commissarissen houdt toezicht en controleert en adviseert de directie over verschillende onderwerpen, waaronder:

- de realisatie van de doelstellingen van Groningen Seaports;
- de strategie en risico's verbonden aan de ondernemingsactiviteiten;
- de opzet en de werking van de interne risicobeheersing- en controlesystemen;
- het financiële verslaggevingsproces; en
- de naleving van de wet- en regelgeving.

Voorts moet de raad van commissarissen op grond van de wet en/of statuten goedkeuring verlenen aan verschillende besluiten van de directie. Dit betreft onder meer investeringen en grondtransacties met een gekapitaliseerde of (ver)koopwaarde van meer dan € 450 duizend en de strategie van de onderneming.

De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van zijn taken berust bij de raad als collectief. Leden van de raad vervullen hun taak zonder mandaat en onafhankelijk van de bij de vennootschap betrokken deelbelangen.

Functioneren

De raad van commissarissen bespreekt ten minste éénmaal per jaar buiten aanwezigheid van de directie zowel zijn eigen functioneren, als dat van zijn commissie(s), als dat van de individuele leden van de raad. De raad bespreekt voorts ten minste éénmaal per jaar buiten aanwezigheid van de directie het functioneren van de directie.

Belangen

Een lid van de raad van commissarissen neemt niet deel aan de beraadslaging en de besluitvorming over een onderwerp of transactie waarbij hij een tegenstrijdig belang heeft met Groningen Seaports. Wanneer de raad van commissarissen hierdoor geen besluit kan nemen, wordt het besluit genomen door de algemene vergadering.

Bezoldiging

De algemene vergadering kan aan de commissarissen voor hun werkzaamheden jaarlijks een vergoeding toekennen met inachtneming van het beloningsbeleid dat door de algemene vergadering is vastgesteld.

Auditcommissie

De raad van commissarissen heeft een auditcommissie ingesteld bestaande uit twee leden. De auditcommissie bereidt de besluitvorming van de raad van commissarissen met betrekking tot het toezicht op de integriteit en kwaliteit van de financiële verslaggeving van de vennootschap en op de effectiviteit van de interne risicobeheersings- en controlesystemen van de vennootschap voor. De auditcommissie is een adviescommissie voor de raad van commissarissen en neemt als zodanig geen verantwoordelijkheden van de raad van commissarissen over.

De auditcommissie voert haar taken uit volgens het reglement zoals dat door de raad van commissarissen is vastgesteld.

Externe accountant

De externe accountant wordt benoemd door de algemene vergadering. Vanaf het boekjaar 2022 is Eshuis Accountants de externe accountant van Groningen Seaports.

De externe accountant rapporteert met betrekking tot het door hem gedane onderzoek aan de raad van commissarissen en de directie en geeft na onderzoek en controle een verklaring omtrent de getrouwheid van de jaarrekening van Groningen Seaports.

De externe accountant woont de vergadering van de raad van commissarissen bij waarin het verslag van de externe accountant over de controle van de jaarrekening wordt besproken.

Doorontwikkeling governance structuur

In 2021/2022 heeft Deloitte in opdracht van de aandeelhouder van Groningen Seaports onderzocht of er verbeteringen mogelijk zijn in de governance structuur. In mei 2022 heeft Deloitte haar bevindingen gerapporteerd en daarbij geadviseerd de governance structuur aan te passen om zodoende (besluitvormings-)processen te vereenvoudigen.

In mei 2022 verscheen tevens een rapport van het bureau Necker van Naem naar aanleiding van berichtgeving in de media in 2021 over grondaankopen die in het verleden hadden plaatsgevonden. Eén van de aanbevelingen uit het rapport van bureau Necker van Naem rapport was om de governance structuur te vereenvoudigen en daarmee effectiever en transparanter te maken.

De provincie Groningen, de gemeente Het Hogeland en de gemeente Eemsdelta hebben in vervolg hierop in de loop van 2022 opdracht gegeven de aanbeveling om de governance structuur te vereenvoudigen nader uit te werken. De resultaten hiervan worden in 2023 verwacht.

Interview voorzitter raad van commissarissen

Groningen Seaports bevindt zich in een dynamische fase waarin de organisatie flinke stappen maakt. In dit interview blikt voorzitter van de raad van commissarissen van Groningen Seaports Frans Keurentjes terug op 2022 en zijn eerste volledige jaar als voorzitter van de raad van commissarissen van Groningen Seaports en reflecteert hij op de positie van de RvC.

De hoofdtaken van de RvC zijn het houden van toezicht op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in de onderneming, de werkgeversrol jegens de directie en het geven van gevraagd en ongevraagd advies. Door de turbulente ontwikkelingen is die laatste rol in het afgelopen jaar het meest aan bod gekomen.

“GRONINGEN SEAPORTS MAAKT OP VERSCHILLENDE NIVEAUS FLINKE STAPPEN”

Keurentjes is een aantal zaken opgevallen: “Groningen Seaports maakt op verschillende niveaus flinke stappen, mede tot stand gekomen door externe ontwikkelingen zoals de energietransitie, maar ook door de verdere professionalisering van de organisatie. In deze fase wordt steeds duidelijker dat Groningen Seaports de aangewezen partij is om op een professionele en efficiënte manier de doelen te realiseren waarvoor de vennootschap destijds is opgericht.” Keurentjes erkent dat nog niet iedereen ziet, erkent of herkent dat Groningen Seaports dergelijke stappen maakt. “Betrokkenen, medewerkers, omwonenden, business partners, aandeelhouder en politici – ze hebben allemaal een ander beeld bij de taken en verantwoordelijkheden van Groningen Seaports. Daardoor krijgt Groningen Seaports niet altijd de ruimte om haar taken goed te vervullen.”

Governance en Havenvisie

In 2021 is opdracht gegeven om onderzoek te doen naar de governance structuur van Groningen Seaports. Ook de RvC is hierover bevraagd. Deze onderzoeken zijn in 2022 afgerond. Eén van de aanbevelingen hieruit was om de governance structuur te vereenvoudigen. Met name doordat GSP een overheids- NV is met als aandeelhouder een gemeenschappelijke regeling waarin drie lokale overheden participeren, kan de huidige structuur tot stroperige besluitvormingsprocessen leiden.

Een tweede aanbeveling was om een nieuwe Havenvisie te ontwikkelen die beter geïntegreerd is in regionaal economisch beleid. ‘Dat waartoe Groningen Seaports op aarde is.’ Het is een regelmatig terugkerend thema tijdens het gesprek met Keurentjes. Houd je je als onderneming bezig met de juiste thema’s? De verschillende ontwikkelingen en de grote belangstelling voor haar beheersgebied waar zij mee geconfronteerd wordt, dwingt Groningen Seaports tot het maken van scherpe keuzes”.

“Het goede nieuws”, geeft Keurentjes aan, “is dat bij de uitwerking van de aanbeveling om een nieuwe Havenvisie te maken al snel werd geconstateerd dat de oude havenvisie de juiste accenten legt en de thema’s in deze visie nog steeds actueel zijn. Maar hoe je dat vertaalt naar de organisatie, welke consequenties dat heeft, wat het concurrentieveld is en hoe dat zich verhoudt tot de strategische keuzes die Groningen Seaports dan wel of niet moet maken ligt nog open. Daar moeten we met deze nieuwe havenvisie scherpe keuzes in maken.”

In de ontwikkelingsfase waarin GSP zich bevindt is het van groot belang om op professionele wijze in te spelen op de uitdagingen en zeker ook de kansen die op GSP af komen. Juist vanwege de unieke ligging en ontwikkelingsmogelijkheden in het beheersgebied van Groningen Seaports vraagt dat om duidelijke keuzes. Keurentjes pleit daarom voor een governance structuur met direct aandeelhouderschap van de betrokken regionale overheden, zodat daarmee de kaderstellende en toetsende rol van de aandeelhouder maximaal tot z'n recht komt. "De politiek heeft jaren geleden besloten een NV op te richten om het industriële en economisch beleid binnen de havens en haar aangrenzende gebieden vorm te geven, binnen de ecologische randvoorwaarden en andere criteria. De aandeelhouder kan vervolgens toetsen of het professioneel bestuur en professioneel toezicht die doelen bereikt."

Energietransitie richting waterstof

"Het is aan Groningen Seaports om nóg meer te laten zien welke kwaliteit ze in huis heeft", vervolgt Keurentjes. Daar worden volgens hem al flinke stappen in gezet, bijvoorbeeld bij de realisatie van de LNG-terminal in 2022. De directie heeft regelmatig contact gezocht met de RvC voor afstemming en advies over de voortgang, de criteria en de risico's tijdens de realisatie van deze terminal. Ter oriëntatie en om hun kennis op dit onderwerp te verdiepen, brachten de RvC en directie in augustus een werkbezoek aan de LNG-terminal op de Maasvlakte in Rotterdam.

Bij dat werkbezoek kwam ook de discussie over waterstof aan bod. "Dat is namelijk een ander belangrijk thema dat van invloed is op de scope van Groningen Seaports", legt Keurentjes uit. "Gaat Groningen Seaports zich de komende jaren opwerpen als dé partij in de energietransitie op het gebied van waterstof? Wel als het aan de directie ligt, en vanuit de RvC zullen we die keuze ondersteunen." De realisatie van deze ambitie benadrukt nog meer de (inter)nationale schaal waarop Groningen Seaports opereert. "We zullen er daarom zeker op toezien dat dit op een goede manier wordt ingericht en dat daar een goede governance op is."

Verder heeft de RvC de directie geadviseerd ten aanzien van de implementatie en uitwerking van de nieuwe interne organisatiestructuur waar Groningen Seaports afgelopen jaar mee aan de slag is gegaan. "Deze ontwikkeling is nodig om ook in de toekomst goed geëquipeerd te zijn, bijvoorbeeld voor de energietransitie richting waterstof", licht Keurentjes toe. "Uiteraard moeten we de juiste afstand houden, maar het onderwerp staat nog regelmatig op de agenda om een vinger aan de pols te houden."

Zelfevaluatie

De RvC heeft in 2022 een zelfevaluatie gedaan naar het eigen functioneren en dat van de auditcommissie en de individuele commissarissen. Hieruit bleek dat de RvC goed in staat is om haar taken te vervullen. Een van de punten die de komende jaren meer aandacht zal krijgen is werkgeversrol van de RvC jegens de directie en het HR-beleid van de onderneming in het algemeen. "Met het oog op de vacature in de RvC in 2023, wordt gebruik gemaakt van de zelfevaluatie en het diversiteitsbeleid." Een ander onderwerp wat de komende jaren volgens Keurentjes ook heel belangrijk wordt, is de aandacht voor stakeholdermanagement: "Dat hebben we in onze zelfevaluatie en in het gesprek met de directie ook aangegeven."

Vooruitblik

Keurentjes kijkt uit naar 2023: "In zekere zin waren de ontwikkelingen in 2022 een opmaat naar realisatie in 2023, het jaar waarin de nieuwe Havenvisie zal worden vastgesteld en de nieuwe corporate governance structuur vorm gaat krijgen."

Verslag van de Raad van Commissarissen

De raad van commissarissen houdt toezicht op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken in Groningen Seaports N.V. en de met haar verbonden onderneming. Hierbij richt de raad zich tevens op de effectiviteit van de interne risicobeheersings- en controlesystemen van de vennootschap en de integriteit en kwaliteit van de financiële verslaggeving. Voorts houdt de raad toezicht op de wijze waarop de directie de strategie uitvoert, vervult hij de rol van werkgever van de directie en geeft hij gevraagd en ongevraagd advies. De raad wordt ondersteund door de secretaris van de vennootschap.

Samenstelling, onafhankelijkheid

De raad van commissarissen van de vennootschap bestaat uit vijf leden die allen onafhankelijk zijn in de zin van de Corporate Governance Code en het reglement van de raad van commissarissen.

Er wordt gestreefd naar een evenwichtige samenstelling van de raad van commissarissen op basis van verschillende ervaringen, achtergronden, deskundigheid en onafhankelijkheid. Gelet op de verschillende profielen van de leden wordt hier aan voldaan.

Tevens wordt gestreefd naar een gelijke verdeling van mannen en vrouwen in de raad van commissarissen. Met twee vrouwelijke leden wordt ook hier aan voldaan.

In 2022 hebben er geen wijzigingen plaatsgevonden in de samenstelling van de raad van commissarissen.

Rooster van benoeming en aftreden

Naam	Kwaliteit	Start 1ste termijn	1ste herbenoeming	2e herbenoeming	Tot
F.A.M. Keurentjes (voorzitter)	Algemeen lid	14-okt-21			2025
H. Roose	Op aanbeveling OR	3-okt-13	3-okt-17	3-okt-21	2023
D. Meijer	Op voordracht gemeente Eemsdelta	7-mrt-17	30-apr-21		2025
J. J. Atsma	Op voordracht provincie Groningen	7-mrt-17	30-apr-21		2025
J. Schiphorst	Op voordracht gemeente Het Hogeland	21-dec-17	21-dec-21		2025

Commissarissen kunnen worden benoemd voor maximaal twee termijnen van vier jaar, gevolgd door een derde termijn van maximaal twee jaar (4+4+2).

Vergaderingen van de raad van commissarissen

De raad van commissarissen heeft in het verslagjaar zes maal volgens het reguliere schema vergaderd, waarbij alle commissarissen steeds aanwezig waren.

In verband met de komst van de LNG-terminal naar de Eemshaven, hebben er daarnaast (digitaal) nog drie extra ingelaste bijeenkomsten van de raad van commissarissen plaatsgevonden. Commissarissen die niet in de gelegenheid waren een extra ingelaste bijeenkomst bij te wonen, gaven op voorhand hun input aan de voorzitter en conformeerden zich - voor zover van toepassing - nadien aan de aldaar genomen besluiten.

Ook buiten de reguliere vergaderingen was er contact tussen commissarissen onderling, met de directie van de vennootschap en met leden van het managementteam.

Naast deze vergaderingen heeft er driemaal een informeel overleg plaatsgevonden tussen leden van de raad van commissarissen en de directie. Ook de leden van het Dagelijks Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports waren hier op uitnodiging bij aanwezig.

De raad van commissarissen is gedurende het jaar steeds in de volle breedte geïnformeerd over zaken die de raad van commissarissen en de onderneming raken.

Werkbezoeken

In juni hebben de raad van commissarissen en de directie een werkbezoek gebracht aan de RWE-centrale in de Eemshaven waarbij zij een toelichting kregen op de lopende en toekomstige projecten van RWE in de Eemshaven en daarbuiten.

Eind augustus brachten de raad van commissarissen en de directie een bezoek aan de LNG-terminal van Gasunie en Vopak op de Maasvlakte in Rotterdam waarbij zij een presentatie kregen van o.a. de terminal manager en een lid van de raad van bestuur van Gasunie. Ook brachten de raad van commissarissen en de directie eind augustus een werkbezoek aan Port of Rotterdam, waarbij met een afvaardiging van de directie van Port of Rotterdam over strategie werd gesproken.

Hoofdpunten van aandacht

Governance structuur:

Ook dit jaar is er veel aandacht geweest voor de governance structuur van de vennootschap en haar aandeelhouder, waarbij (verder) onderzoek is gedaan naar een toekomstbestendige governance structuur van Groningen Seaports met als doel de governance structuur te vereenvoudigen.

Havenvisie:

In mei 2022 zijn de resultaten gepresenteerd van het onderzoek dat in 2021 in opdracht van de aandeelhouder werd ingesteld naar de wijze waarop gronden zijn aangekocht voor de uitbreiding van de Eemshaven Zuidoost. Eén van de aanbevelingen van de onderzoekers was om de bestaande Havenvisie van Groningen Seaports te actualiseren. In 2022 is hiermee gestart. De verwachting is dat dit proces in het tweede kwartaal van 2023 zal worden afgerond.

Risicomanagement:

Naast de onderwerpen die reeds in het interview met de voorzitter van de raad van commissarissen aan de orde kwamen, is ook het onderwerp risicobeoordeling en -beheersing in brede zin aan de orde geweest, waarbij aan de hand van een risicomatrix is gesproken over de gedefinieerde risico's. Met name het onderscheid strategisch, tactisch en operationeel is daarbij aan de orde geweest en in welke mate de mitigerende maatregelen het netto-effect op het risico beheersbaar maken.

Naast de genoemde hoofdpunten van aandacht, heeft de raad van commissarissen zich in zijn vergaderingen beziggehouden met de volgende onderwerpen:

- goedkeuring van het jaarverslag 2021;
- goedkeuring van de begroting voor 2023 en het Bedrijfsplan 2023-2027;
- voordracht voor de benoeming van de externe accountant;
- goedkeuring van grondtransacties;
- goedkeuring van investeringen;
- (her)financiering van de onderneming;
- goedkeuring auditplan;
- rapportages van de interne auditor.

Besluiten

In 2022 heeft de raad van commissarissen 16 directiebesluiten goedgekeurd die betrekking hebben op grondtransacties. Voorts heeft de raad van commissarissen 10 overige directiebesluiten goedgekeurd, welke betrekking hadden op o.a. investeringen, het verstrekken van een lening, het auditplan, het doen van een bijdrage in de kosten van het verwijderen van milieugevaarlijke stoffen en het goedkeuren van de begroting 2023, het bedrijfsplan 2023-2027 en de jaarrekening 2021.

Op grond van de wet en/of statuten zijn 12 van deze directiebesluiten tevens ter goedkeuring aan de aandeelhouder aangeboden.

Financiële rapportage

De directie heeft ieder kwartaal een kwartaalrapportage met de actuele financiële resultaten aan de raad van commissarissen verstrekt, waarbij deze resultaten werden afgezet tegen het budget voor 2022, de jaarverwachting 2022 en de resultaten van 2021.

Auditcommissie

De raad van commissarissen heeft een auditcommissie ingesteld die de raad van commissarissen over specifieke taken adviseert en besluitvorming door de raad van commissarissen voorbereidt. De auditcommissie ziet toe op interne risicobeheersings- en controlesystemen, de financiële informatieverzorging door de directie en op de rol van de interne auditfunctie. Ook let de auditcommissie erop dat de aanbevelingen van de accountant worden opgevolgd en ziet zij toe op de toepassingen van ICT.

De auditcommissie heeft in 2022 vijf keer vergaderd. Bij deze vergaderingen is de CFO van Groningen Seaports steeds aanwezig geweest. Bij enkele vergaderingen was ook de CEO aanwezig. Ook buiten de vergaderingen was er contact tussen de leden van de auditcommissie onderling en met de CFO.

De auditcommissie heeft de volgende onderwerpen besproken en hierover geadviseerd aan de raad van commissarissen:

- jaarverslag 2021 en de jaarrekening (in aanwezigheid van de accountant);
- begroting voor 2023 en het Bedrijfsplan 2023-2027;
- risicomangementbeleid;
- kwartaalrapportages;
- benoeming van de externe accountant;
- grondtransacties;
- investeringen;
- (her)financiering van de onderneming;
- auditplan;
- rapportages van de interne auditor.

In het kader van het jaarverslag en de jaarrekening heeft de auditcommissie overleg gehad met de externe accountant.

Jaarrekening 2022

De jaarrekening is opgesteld door de directie en gecontroleerd door Eshuis Accountants. De auditcommissie van de raad van commissarissen heeft de jaarrekening uitvoerig besproken met de directie van Groningen Seaports en de accountant. Vervolgens heeft de raad van commissarissen de jaarrekening met de directie besproken en heeft de accountant de jaarrekening van een goedkeurende controleverklaring voorzien.

Op 12 mei 2023 wordt de jaarrekening ter vaststelling aan de algemene vergadering van aandeelhouders van de vennootschap voorgelegd.

De raad van commissarissen stelt de algemene vergadering voor de jaarrekening van Groningen Seaports over 2022 vast te stellen en de directie van Groningen Seaports kwijting en decharge te verlenen voor het door hen in 2022 gevoerde beleid, alsmede kwijting en decharge te verlenen aan de commissarissen voor het door hen in 2022 uitgeoefende toezicht.

Werkgeversrol van de raad van commissarissen

Een belangrijk onderdeel van de taak van de raad van commissarissen is de werkgeversrol die de raad van commissarissen vervult voor de directie. Het jaargesprek van de raad van commissarissen met de directie werd gevoerd door twee commissarissen waarbij werd gesproken met zowel de afzonderlijke directieleden, als met de beide directeuren gezamenlijk. De relatie tussen de raad van commissarissen en de directie is professioneel en goed. De directie heeft in 2022 onder uitdagende omstandigheden die om flexibiliteit en creativiteit vragen adequaat gefunctioneerd. De raad van commissarissen wordt tijdig en op adequate wijze bij complexe en ingrijpende besluiten betrokken. Ook komen concrete dilemma's aan de orde. De raad van commissarissen onderhoudt een goede onderlinge professionele verstandhouding met de directie en heeft vertrouwen in de directie.

Beloningsbeleid

De bezoldiging van de directie en de raad van commissarissen valt binnen de normen van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). De bezoldiging wordt jaarlijks geïndexeerd. Hoewel niet wettelijk voorgeschreven, volgt Groningen Seaports de WNT.

Ondernemingsraad

(Een afvaardiging van) de raad van commissarissen heeft in 2022 tweemaal overleg gehad met de ondernemingsraad. Daarbij is onder meer gesproken over de algemene gang van zaken binnen de onderneming en over de organisatiewijziging.

Aandeelhouder en algemene vergadering

In de algemene vergadering van 14 oktober 2022 heeft de aandeelhouder de jaarrekening over 2021 vastgesteld en is over dat boekjaar decharge verleend aan directie en raad van commissarissen. Verder is de raad van commissarissen op uitnodiging aanwezig geweest bij, en heeft deelgenomen aan de vergaderingen van het Algemeen Bestuur (AB) van de Gemeenschappelijke Regeling Groningen Seaports waar wordt besloten over de wijze waarop de Gemeenschappelijke Regeling het stemrecht als aandeelhouder van de vennootschap uitoefent.

Dankwoord

De raad van commissarissen bedankt de medewerkers, management, ondernemingsraad en directie van Groningen Seaports voor hun inzet, motivatie en professionaliteit en complimenteert hen met de in 2022 behaalde resultaten, zowel financieel als bedrijfsmatig. Voorts bedankt de raad van commissarissen de aandeelhouder voor diens steun en vertrouwen in Groningen Seaports.

Frans Keurentjes

Voorzitter raad van commissarissen Groningen Seaports

Hoofd- en nevenfuncties leden raad van commissarissen 2022

Dhr. F.A.M. Keurentjes (voorzitter raad van commissarissen)

(1957, Nederlandse nationaliteit, man)

Hoofdfunctie

- Ondernemer en bestuurder

Nevenactiviteiten

- Voorzitter raad van toezicht Fascinating (Institute for Sustainable Process Technology);
- Lid algemeen bestuur Nationaal programma Groningen;
- Landbouwbedrijf De Tatelaar Agro B.V., Hornhuizen
- Beëdigd Agrarisch Taxateur, Grondkamer Noord, Assen

Dhr. H. (Herman) Roose (voorzitter auditcommissie)

(1965, Nederlandse nationaliteit, man)

Hoofdfunctie

- CEO/aandeelhouder Steel Tower Europe Group B.V.
- Algemeen directeur/aandeelhouder THR Marine B.V.

Nevenactiviteiten

- Bestuurslid Stichting Drenthe Kunst Cultuur & Natuur
- Bestuurslid Stichting Noordelijk Cultuur Fonds

Dhr. J. (Joop) Atsma

(1956, Nederlandse nationaliteit, man)

Hoofdfunctie

- Voorzitter Stichting Brancheorganisatie Kalversector (SBK)
- Voorzitter VOTOB

Nevenactiviteiten

- Lid Eerste Kamer der Staten-Generaal
- Voorzitter Stichting TVM Foundation
- Voorzitter Stichting Fraude Aanpak Detailhandel
- Lid Raad van Advies Arriva
- Lid Algemeen Bestuur VNO-NCW

Mw. D. (Dertje) Meijer

(1965, Nederlandse nationaliteit, vrouw)

Hoofdfunctie

- Business Unit directeur a.i. Trigion Aviation Security (per september 2022)

Nevenactiviteiten

- Directeur Coöperatie Food Center Amsterdam
- Associate partner Boer&Croon
- Voorzitter Raad van Advies NIWO (nationaal en internationaal wegtransport organisatie)

- Commissaris Ontwikkeling Maatschappij Airport Lelystad Almere (OMALA) N.V.
- Commissaris Teijin Aramid B.V.

Mw. J. (Jantje) Schiphorst (lid auditcommissie)

(1965, Nederlandse nationaliteit, vrouw)

Hoofdfunctie

- CFO Agrifac Machinery B.V. (per september 2022)
- Bestuurder Stichting Economic Board Groningen (t/m 30 augustus 2022)

Nevenactiviteiten

- Bestuurslid VNO-NCW en MKB-Groningen.

Personalia en nevenfuncties directie

Dhr. C.L. König (CEO)

(1966, Nederlandse nationaliteit, man)

Benoemd per 1 september 2017

Nevenactiviteiten

- Voorzitter raad van commissarissen Rabobank Groninger Land
- Voorzitter Industrietafel Noord-Nederland
- Lid raad van toezicht Stichting TKI Energie en Industrie
- Lid bestuur Stichting Beheer Natuurcompensatie Eemshaven
- Lid raad van toezicht NorthGrid
- Voorzitter bestuur Stichting EemsdeltaGreen
- Lid raad van advies Start-up Hub Groningen (MOI)
- Lid raad van advies Waddenzeehavens
- Lid bestuur VNO-NCW Noord regio Groningen (tot november 2022)

Dhr. H.V. Sanders (CFO)

(1970, Nederlandse nationaliteit, man)

Benoemd per 1 oktober 2018

Nevenactiviteiten

- Lid raad van advies Delfsail

Deel II

JAAARREKENING

A. Balans

Voor winstbestemming

Bedragen x € 1.000

	Ref.	31-12-2022	31-12-2021
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	404.860	408.262
Financiële vaste activa	2	65.731	60.555
Totaal Vaste activa		470.591	468.817
Vlottende activa			
Vorderingen	3	16.254	87.682
Liquide middelen	4	10.383	9.303
Totaal Vlottende activa		26.637	96.985
TOTAAL ACTIVA		497.228	565.802
PASSIVA			
Eigen Vermogen			
Geplaatst aandelenkapitaal	5	198.058	198.058
Wettelijke reserves	5	1.552	1.215
Overige reserves	5	67.322	61.603
Resultaat verslagjaar	5	16.133	6.058
Totaal Eigen Vermogen		283.065	266.934
Vorzieningen	6	13.458	13.918
Langlopende schulden	7	128.856	180.356
Kortlopende schulden	8	71.849	104.593
TOTAAL PASSIVA		497.228	565.802

B. Winst-en-verliesrekening

Bedragen x € 1.000

	Ref.	2022	2021
Bedrijfsopbrengsten			
Netto omzet	9	55.214	51.568
Overige opbrengsten	10	2.429	2.580
Totaal Bedrijfsopbrengsten		57.643	54.148
Bedrijfslasten			
Salarissen	11	9.079	7.054
Sociale lasten	11	2.268	1.874
Afschrijvingen	12	10.291	9.763
Overige kosten	13	14.342	22.558
Totaal Bedrijfslasten		35.980	41.249
OPERATIONEEL RESULTAAT		21.663	12.899
Resultaat Deelnemingen	14	4.460	937
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	15	1.324	1.258
Financiële lasten	15	-7.076	-7.532
Totaal Financiële baten en lasten		-5.752	-6.274
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN		20.370	7.562
Belastingen	16	4.238	1.504
NETTO RESULTAAT NA BELASTINGEN		16.133	6.058

C. Overzicht van het totaalresultaat 2022

Bedragen x € 1.000

	2022	2021
Nettoresultaat na belastingen	16.133	6.058
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen		
Totaalresultaat	16.133	6.058

D. Kasstroomoverzicht

Bedragen x € 1.000

	2022	2021
Operationeel bedrijfsresultaat	21.663	12.899
Correctie operationele kasstroom grondtransacties	1.076	7.809
Afschrijvingen	10.291	9.763
Mutatie werkkapitaal	69.856	6.339
Mutatie voorzieningen	-460	3.251
Uit bedrijfsactiviteiten	102.426	40.061
Ontvangen rente	62	828
Betaalde rente	-7.467	-7.923
Betaalde vennootschapsbelasting	-1.638	-4.745
Ontvangen dividend	6.067	-
	-2.976	-11.840
Kasstroom uit operationele activiteiten	99.450	28.221
Investerings in materiele vaste activa	-9.225	-9.215
Desinvesteringen in materiele vaste activa	1.718	180
Bijdragen derden	-	-
Investerings in financiële vaste activa	-10.491	-11.208
Desinvesteringen in financiële vaste activa	1.978	2.143
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-16.020	-18.100
Ontvangsten uit leningen	13.000	17.500
Aflossingen leningen	-95.350	-22.650
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-82.350	-5.150
Netto kasstroom	1.080	4.971
Saldo liquide middelen begin verslagperiode	9.303	4.332
Saldo liquide middelen einde verslagperiode	10.383	9.303
Mutatie liquide middelen	1.080	4.971

E. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de jaarrekening

Verslaggevingskader

De jaarrekening over 2022 is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Activiteiten

Groningen Seaports is een naar Nederlands recht opgerichte Naamloze Vennootschap, statutair gevestigd te Delfzijl (KvK-nummer 58141057). De voornaamste activiteiten bestaan uit: het beheren, ontwikkelen en exploiteren van de havens in Delfzijl en de Eemshaven met bijbehorende haventerreinen en niet haven-gebonden terreinen, het aan derden uitgeven van deze terreinen, het ondersteunen van het Havenschap bij de uitoefening van haar taken, het verrichten of doen verrichten van alle andere werkzaamheden op industrieel, commercieel en financieel gebied. De jaarrekening is opgesteld op basis van het continuïteitsbeginsel.

Oordelen en schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen en de gerapporteerde waarde van de activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in de toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Lijst van kapitaalbelangen

Niet geconsolideerde maatschappijen en kapitaalbelangen, gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde:

- NV Ontwikkelingsmaatschappij Rail Service Centre Groningen (RSCG) - Groningen Railport te Veendam: 65,92%-deelneming (2021: 65,92%-deelneming);
- Fivelpoort Beheer BV te Delfzijl: 100%-deelneming (2021: 100%-deelneming).
- Zonnepark Valgenweg BV te Delfzijl: 25%-deelneming (2021: 25%-deelneming)
- Sunports Delfzijl BV te Rotterdam: 49%-deelneming (2021: 49%-deelneming)
- Helios Eemshaven BV te Eemshaven: 20%-deelneming (2021: 20%-deelneming)
- Windpark Mauve BV te Amersfoort: 20%-deelneming (2021: 20%-deelneming)
- Windpark Mondriaan BV te Amersfoort: 20%-deelneming (2021: 20%-deelneming)

Het volgende kapitaalbelang wordt gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs:

- Bio Plastics Investment Groningen BV (BPIG) te Groningen: 50%-deelneming (2021: nvt)

Dit belang is opgenomen onder de Overig effecten in de jaarrekening van Groningen Seaports.

De deelnemingen RSCG en Fivelpoort Beheer BV zijn niet geconsolideerd in de jaarrekening van Groningen Seaports omdat de feitelijke betekenis te verwaarlozen is voor het geconsolideerde geheel. Voor de deelnemingen in zonneparken en windparken geldt dat Groningen Seaports wel invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid echter is hier geen sprake van overheersende zeggenschap.

Salderen

Een actief en een post van het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen uitsluitend indien en voor zover:

een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen en het stellige voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Algemeen

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen en bijdragen van derden. De onder de materiële vaste activa opgenomen 'Materiële vaste activa in aanbouw' zijn opgenomen voor zover de prestatie door de tegenpartij is gerealiseerd.

De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten. In de vervaardigingsprijs van projecten wordt de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend opgenomen. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.

De in erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs minus eventuele investeringssubsidies en indien van toepassing cumulatieve bijzondere waardevermindering-verliezen. In de jaren voor de verzelfstandiging werden de in erfpacht uitgegeven gronden gewaardeerd tegen eerste uitgifteprijs. Per verzelfstandigingsdatum (14 juni 2013) is verondersteld dat de boekwaarde van de in erfpacht uitgegeven gronden de historische kostprijs betreft ("deemed cost") rekening houdend met eventuele lagere opbrengstwaarde.

Het groot onderhoud van de activa wordt geactiveerd en afgeschreven op basis van de verwachte levensduur. De reguliere jaarlijkse onderhoudskosten worden op het moment van realisatie ten laste van het resultaat gebracht. Indien de verwachting omtrent de afschrijvings-methode, gebruiksduur en/of restwaarde in de loop van de tijd wijzigingen ondergaat, worden zij als een schattingswijziging verantwoord. Een materieel vast actief wordt niet langer in de balans opgenomen na vervreemding of wanneer geen toekomstige prestatie-eenheden van het gebruik of de vervreemding worden verwacht. De bate of last die voortvloeit uit de desinvestering wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Bijzondere waardeverminderingen van materiële vaste activa

Groningen Seaports beoordeelt op elke balansdatum of een materieel vast actief of groep van materiële vaste activa een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Groningen Seaports onderkent één groep van materiële vaste activa/kasstroom genererende eenheden, namelijk de gezamenlijke havens van Delfzijl (zeehaven en de binnenhavens) en de Eemshaven.

Voor alle categorieën materiële vaste activa (kasstroom genererende eenheden) die tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs worden gewaardeerd, wordt bij aanwezigheid van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen een impairmenttoets uitgevoerd. Indien uit deze toets blijkt dat er sprake is van een bijzondere waardevermindering dan wordt de omvang van dit verlies bepaald en als bijzondere waardevermindering in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Terugneming

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (kasstroom genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief zou zijn verantwoord.

Financiële vaste activa

Niet geconsolideerde deelnemingen waarin Groningen Seaports invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid worden tegen de vermogensmutatiemethode gewaardeerd. Overeenkomstig deze methode worden de deelnemingen in de balans opgenomen tegen het aandeel van Groningen Seaports in de nettovermogenswaarde vermeerderd met haar aandeel in de resultaten en haar aandeel in de directe mutaties in het eigen vermogen vanaf het moment van verwerving verminderd met haar aandeel in de dividenduitkeringen. In de winst-en-verliesrekening wordt het aandeel van Groningen Seaports in het resultaat van de deelnemingen opgenomen.

Indien de waarde van de deelneming volgens de vermogensmutatiemethode nihil is geworden, wordt deze methode niet langer toegepast en blijft de deelneming bij ongewijzigde omstandigheden op nihil gewaardeerd. Hierbij worden andere langlopende belangen in de deelneming die feitelijk worden aangemerkt als een onderdeel van de netto-investering, ook meegenomen. Indien en voor zover geheel of ten dele voor de schulden van de deelneming wordt ingestaan respectievelijk een feitelijke verplichting bestaat de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt zo nodig een voorziening opgenomen. Een vervolgens verkregen aandeel in de winst van de deelneming wordt pas weer verwerkt indien en voor zover het cumulatief niet-verwerkte aandeel in het verlies is ingelopen.

De langlopende vorderingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderverschillen. Baten en lasten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt zodra de vorderingen aan een derde worden overgedragen of een bijzondere waardevermindering ondergaan, alsmede via het amortisatieproces.

Latente belastingvorderingen

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de boekwaarden die in deze jaarrekening gevolgd worden anderzijds. De berekening van de latente belastingvorderingen en -verplichtingen geschiedt tegen de belastingtarieven die op het einde van het boekjaar gelden, of tegen de tarieven die in de komende jaren gelden, voor zover deze zijn doorgevoerd in de Wet op de vennootschapsbelasting. Latente belastingvorderingen worden gewaardeerd indien het waarschijnlijk is dat voldoende fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee verliezen kunnen worden gecompenseerd en verrekening-mogelijkheden kunnen worden benut. Belastinglatenties worden gewaardeerd op nominale waarde. De latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd voor zover de vorderingen en verplichtingen onderdeel uitmaken van dezelfde fiscale eenheid en voor zover deze eenzelfde looptijd hebben.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde, vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs minus een eventuele benodigde voorziening voor oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Onder liquide middelen worden verstaan kasmiddelen en de tegoeden op bankrekeningen.

Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit Geplaatst aandelenkapitaal, Wettelijke reserves, Overige reserves en Resultaat boekjaar.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd indien de groep op balansdatum een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft waarvan het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang betrouwbaar is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Tenzij anders vermeld, worden voorzieningen gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien het effect van de tijdswaarde materieel is, worden de voorzieningen gewaardeerd tegen de contante waarde.

De grondslag nominale waarde geldt voor de opgenomen voorzieningen nazorg bagger-speciestortplaatsen, geluidsisolatie, jubileum personeel, personele regelingen en sanering terreinen.

Indien het waarschijnlijk is dat voor uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen een vergoeding van een derde zal worden ontvangen, wordt deze vergoeding gepresenteerd als een afzonderlijk actief.

Langlopende schulden

Bij de eerste opname van langlopende schulden worden deze opgenomen tegen reële waarde verminderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten. De langlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode. Winst of verlies worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen zodra de verplichtingen niet langer op de balans worden opgenomen, alsmede via het amortisatieproces.

De geamortiseerde kostprijs is het bedrag waarvoor een financieel actief of financiële verplichting bij de eerste verwerking in de balans wordt opgenomen, verminderd met aflossingen op de hoofdsom, vermeerderd of verminderd met de via de effectieve-rentemethode bepaalde cumulatieve amortisatie van het verschil tussen dat eerste bedrag en het aflossingsbedrag en verminderd met eventuele afboekingen (direct, dan wel door het vormen van een voorziening) wegens bijzondere waardeverminderingen of oninbaarheid.

Kortlopende schulden

De overige kortlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode. Winst of verlies worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen zodra de verplichtingen niet langer op de balans worden opgenomen, alsmede via het amortisatieproces.

Financiële instrumenten

Groningen Seaports maakt gebruik van een afgeleid financieel instrument (renteswap) ter afdekking van de gelopen risico's betreffende renteschommelingen. Ten aanzien van het rentederivaat wordt hedge-accounting toegepast. In geval sprake is van kostprijs-hedge-accounting en voor zover sprake is van ineffectiviteit (de nominale waarde van de renteswap overstijgt de afgedekte positie, zijnde de te betalen rente over de toekomstige nog op te nemen kasgeldleningen), is de lagere marktwaarde van de renteswap tot waardering gebracht. De marktwaarde van de renteswap wordt onder meer bepaald door de marktrente en de verwachte ontwikkeling daarvan in relatie tot de contractuele rente.

Derivaten met toepassing van kostprijs-hedge-accounting

De afdekkingen worden volgens kostprijs-hedge-accounting verwerkt, indien voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

- documentatie van de algemene hedge-strategie, hoe de hedge-relaties passen in de doelstellingen van risicobeheer en de verwachting aangaande de effectiviteit van deze hedge-relaties;
- documentatie van de in het soort hedge-relatie betrokken hedge-instrumenten en afgedekte posities;
- verwerking van de ineffectiviteit in de winst-en-verliesrekening.

De afdekkingen die aan deze strikte voorwaarden voor hedge-accounting voldoen, worden als volgt verantwoord.

De waardering van het derivaat is afhankelijk van de afgedekte post en is als volgt:

- Indien de afgedekte (geamortiseerde) post tegen kostprijs in de balans wordt verwerkt, dan wordt ook het derivaat tegen kostprijs gewaardeerd;

- Zolang de afgedekte post in de kostprijshedge nog niet in de balans is verwerkt, wordt ook het hedge-instrument niet geherwaardeerd. Indien de afgedekte post een monetaire post in vreemde valuta betreft, wordt het derivaat ook gewaardeerd tegen de contante koers op balansdatum. Indien het derivaat valuta-elementen in zich heeft, wordt het verschil tussen de contante koers die geldt op het moment van afsluiten van het derivaat en de termijnkoers waartegen het derivaat zal worden afgewikkeld, verdeeld over de looptijd van het derivaat.

De resultaatbepaling is als volgt:

- Op elke balansdatum wordt bepaald of er sprake is of is geweest van ineffectiviteit;
- Indien de kritische kenmerken van het hedge-instrument en van de afgedekte positie niet aan elkaar gelijk zijn of zijn geweest, is dit een indicatie dat de kostprijshedge een ineffectief deel bevat;
- Indien en voor zover de ineffectiviteit per balansdatum op cumulatieve basis in een verlies resulteert, wordt de ineffectiviteit verwerkt in de winst-en-verliesrekening;
- Indien de afgedekte positie van een verwachte toekomstige transactie leidt tot een financieel actief of een financiële verplichting, dan worden de daarmee verbonden nog niet in het resultaat verwerkte winsten of verliezen in dezelfde periode(n) in de winst-en-verliesrekening verantwoord als waarin het verkregen actief/aangegane verplichting van invloed is op het resultaat. Indien wordt verwacht dat een (deel van een) verlies dat nog niet in de winst-en-verliesrekening is verwerkt, in de toekomst niet met een tegengestelde winst uit de afgedekte positie wordt gecompenseerd, dan wordt dit verlies direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Kostprijshedge-accounting wordt beëindigd indien:

- Het hedge-instrument afloopt, wordt verkocht, beëindigd of uitgeoefend. Het cumulatieve gerealiseerde resultaat op het hedge-instrument dat nog niet in de winst-en-verliesrekening was verwerkt toen er sprake was van een effectieve hedge, wordt afzonderlijk in de overlopende posten in de balans verwerkt tot de afgedekte transactie plaatsvindt;
- De hedge-relatie niet meer voldoet aan de criteria voor hedge-accounting. Indien de afgedekte positie een in de toekomst verwachte transactie betreft, vindt de verwerking van de hedge-resultaten als volgt plaats:
 - Indien de verwachte transactie naar verwachting nog plaatsvindt, wordt hedge-accounting vanaf dat moment stopgezet. Het hiermee samenhangende cumulatieve resultaat op het hedge-instrument dat in de periode waarin de hedge effectief was buiten de winst-en-verliesrekening of off-balance was gehouden, blijft afhankelijk van de situatie off-balance of op de balans.
 - Indien de verwachte transactie naar verwachting niet meer plaatsvindt, wordt het hiermee samenhangende cumulatieve resultaat op het hedge-instrument dat in de periode waarin de hedge effectief was buiten de winst-en-verliesrekening of off-balance was gehouden, naar de winst-en-verliesrekening overgebracht.

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Leasing

De beoordeling of een overeenkomst (waaronder een erfpachtovereenkomst) een lease bevat, vindt plaats op grond van de economische realiteit op het tijdstip van het aangaan van het contract. Het contract wordt aangemerkt als een leaseovereenkomst als de nakoming van de overeenkomst afhankelijk is van het gebruik van een specifiek actief of de overeenkomst het recht van het gebruik van een specifiek actief omvat.

Groningen Seaports als lessee

Groningen Seaports is lessee ten aanzien van een aantal financial lease contracten. In geval van financiële leasing (waarbij de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom van het lease-object geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen) worden het lease-object en de daarmee samenhangende schuld bij het aangaan van de overeenkomst in de balans verwerkt tegen de reële waarde van het lease-object op het moment van het aangaan van de leaseovereenkomst of, indien dit lager is, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen. De initiële directe kosten van de lessee worden opgenomen in de eerste verwerking van het actief. De leasebetalingen worden gesplitst in rentelasten en aflossing van de uitstaande verplichting, waarmee een constante rentevoet wordt bereikt over de resterende netto-verplichting.

Het geactiveerd lease-object wordt afgeschreven over de kortste termijn van de leaseperiode of de gebruiksduur van het object, in geval er geen redelijke zekerheid is dat de lessee aan het einde van de leaseperiode eigenaar wordt. In geval van operationele leasing worden de leasebetalingen lineair over de leaseperiode ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Groningen Seaports als lessor

Groningen Seaports is lessor ten aanzien van een aantal operational lease contracten. Bij operationele lease worden de leasebaten op tijdsevenredige basis over de leaseperiode ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Initiële directe kosten worden toegerekend over de leaseperiode tegenover de leasebaten. De uitgegeven erfpachtcontracten worden gekwalificeerd als operationele leasing.

Groningen Seaports is lessor ten aanzien van een financial lease contract. Bij financial lease wordt de contante waarde van de in de toekomst te ontvangen leasetermijnen opgenomen. Het verschil tussen de contante waarde van de in de toekomst te ontvangen leasetermijnen van de lessee en de boekwaarde van het actief wordt als omzet in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Netto-omzet

Onder netto omzet wordt verstaan de omzet die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd onder aftrek van kortingen en van over de omzet geheven belastingen. De omzet heeft voornamelijk betrekking op in rekening gebrachte havengelden, verkoop gronden en inkomsten uit exploitatie van terreinen en faciliteiten.

Scheepvaart

De opbrengsten uit hoofde van exploitatie van de havens (waaronder havengelden, kadegelden en ligplaatsgelden) worden toegerekend aan het jaar waarin de prestatie door Groningen Seaports is geleverd.

Exploitatie van terreinen

De opbrengsten uit hoofde van de exploitatie van terreinen (waaronder uitgifte van gronden in erfpacht, verhuur van gronden en verlening van opstalrechten) worden verwerkt naar rato van de verrichte prestaties.

Verkoop van gronden

Opbrengst uit verkoop van gronden wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt als alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's met betrekking tot de gronden zijn overgedragen aan de koper, het bedrag van de opbrengst op betrouwbare wijze kan worden bepaald en ontvangst van de opbrengst waarschijnlijk is.

Verlenen van diensten aan derden

Indien het resultaat van een transactie aangaande het verlenen van een dienst betrouwbaar kan worden geschat en ontvangst van de opbrengst waarschijnlijk is, wordt de opbrengst met betrekking tot die dienst verwerkt naar rato van de verrichte prestaties.

Rente

Renteopbrengsten worden tijdsevenredig in de winst-en-verliesrekening verwerkt rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost, indien hun bedrag bepaalbaar is en hun ontvangst waarschijnlijk.

Exploitatiesubsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen, waarin de opbrengsten zijn gedeerd dan wel waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan. Subsidies en bijdragen met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en per saldo als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Kosten

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

Personeelslasten

De uit de arbeidsvoorwaarden voortvloeiende kosten voor salarissen, pensioenen en sociale lasten worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening.

Rente

Rente wordt toegerekend aan de opeenvolgende verslagperioden naar rato van de resterende hoofdsom. (Dis)agio en aflossingspremies worden als rentelast aan de opeenvolgende verslagperioden toegerekend zodanig dat tezamen met de over de lening verschuldigde rentevergoeding de effectieve rente in de winst-en-verliesrekening wordt verwerkt en in de balans de amortisatiewaarde van de schuld. Periodieke rentelasten en soortgelijke lasten komen ten laste van het jaar waarover zij verschuldigd worden.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op materiële vaste activa worden gebaseerd op de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Indien extra wordt afgeschreven, wordt dit toegelicht. Indien sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt de omvang van het verlies (bijzondere waardevermindering) bepaald en in de winst-en-verliesrekening verwerkt in het jaar waarin de bijzondere waardevermindering haar oorsprong vindt.

Vennootschapsbelasting

Alle aandelen van Groningen Seaports worden gehouden door een publieksrechtelijk rechtspersoon (GR Havenschap Groningen Seaports). Op grond van art. 2 lid 3 en 7 van de wet op de Vennootschapsbelasting waren de activiteiten van Groningen Seaports tot en met 31 december 2016 vrijgesteld van de heffing van vennootschapsbelasting. Vanaf 1 januari 2017 is dit artikel vervallen en is Groningen Seaports wel vennootschapsbelastingplichtig.

Uitvoeisel van de invoering van de belastingplicht ingaande 1 januari 2017 is dat een fiscale openingsbalans naar de situatie per 1 januari 2017 is opgesteld. De onderscheiden balansposten dienen op de fiscale openingsbalans te worden gewaardeerd naar de waarde in het economisch verkeer. Groningen Seaports is reeds geruime tijd doende geweest om ten behoeve van de waardering van de balansposten informatie te verzamelen en op basis hiervan, mede met behulp van externe deskundigheid op het gebied van waardering en taxatie, te komen tot een bepaling van de waarde van de activa en passiva van Groningen Seaports per 1 januari 2017 in het economisch verkeer.

In 2022 is tussen Groningen Seaports en de Belastingdienst een vaststellingsovereenkomst ondertekend. De besprekingen hebben in de jaren daarvoor plaatsgevonden waardoor de ondertekening nog slechts een formele afhandeling was. De belasting over het resultaat omvat de belasting over het resultaat van het verslagjaar en latente belastingen.

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst-en-verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscale compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

Acute belastingen

De belastingen worden berekend op basis van het verantwoorde resultaat uitgaande van het geldende belastingtarief, rekening houdend met fiscaal vrijgestelde posten en geheel of gedeeltelijk niet-aftekbare kosten. De belastingvorderingen en belastingverplichtingen worden gesaldeerd indien is voldaan aan de algemene voorwaarden voor saldering. Tussen de vennootschap en haar Nederlandse groepsmaatschappijen bestaat alleen met Fivelpoort Beheer BV een fiscale eenheid.

Latente belastingen

Voor alle belastbare tijdelijke verschillen tussen de commerciële en fiscale balanswaardering, wordt een latente belastingverplichting opgenomen. Voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de commerciële en fiscale balanswaardering en voor beschikbare voorwaartse verliescompensatie wordt een latente belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn voor verrekening. De latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen onder de financiële vaste activa respectievelijk voorzieningen.

De waardering van latente belastingverplichtingen en -vorderingen wordt gebaseerd op de fiscale gevolgen van de door de vennootschap, per balansdatum, voorgenomen wijze van realisatie of afwikkeling van activa, voorzieningen, schulden of overlopende passiva. Hierbij wordt uitgegaan van het geldende belastingtarief. De latente belastingverplichtingen en vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

De latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd indien de vennootschap een in rechte afdwingbaar recht heeft om actuele belastingvorderingen te salderen met actuele belastingverplichtingen en de uitgestelde belastingvorderingen en de uitgestelde belastingverplichtingen verband houden met winstbelastingen die betrekking hebben op dezelfde fiscale eenheid en door dezelfde belastingautoriteit worden geheven.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

F. Toelichting op de balans

1. Materiële vaste activa

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Gronden en erfpacht	Infrastructuur	Materiële vaste activa in aanbouw	Gebouwen	Overige vaste activa	Totaal
Aanschafwaarde 31-12-2021	158.504	311.908	15.083	6.837	20.290	512.623
Cumulatieve afschrijvingen	-	-87.315	-	-2.137	-14.909	-104.361
Boekwaarde 31-12-2021	158.504	224.594	15.083	4.700	5.381	408.262
Investerings	-	-	9.737	-	-	9.737
Desinvesteringen	-1.076	-2.378	-348	-	-664	-4.466
Afschrijving Desinvestering	-	1.326	-	-	346	1.672
Herwaardering	-1.078	1.024	-	-	-	-54
Ingebruikneming activa	-	3.042	-3.719	-	677	0
Afschrijvingen	-	-9.246	-	-189	-856	-10.291
Boekwaarde 31-12-2022	156.350	218.362	20.753	4.513	4.885	404.860
Cumulatieve afschrijvingen	-	-95.235	-	-2.326	-15.419	-112.980
Aanschafwaarde 31-12-2022	156.350	313.596	20.753	6.837	20.303	517.839

Gronden en erfpachtterreinen

De gronden en erfpachtterreinen hebben betrekking op de nog in erfpacht uit te geven/te verkopen gronden en de in erfpacht uitgegeven terreinen. De verdeling van de post gronden en erfpachtterreinen is als volgt:

Bedragen x € 1.000

		31-12-2022		31-12-2021	
Uit te geven gronden	531 ha	29.822	568 ha	34.008	
Overig/beperk uitgeefbaar	238 ha	2.348	240 ha	2.409	
Terreinen uitgegeven in erfpacht	397 ha	121.716	381 ha	119.725	
Overig uitgegeven	156 ha	2.464	149 ha	2.362	
Infrastructuur	869 ha		874 ha		
	2.190 ha	156.350	2.211 ha	158.504	

Voorraad gronden (nog in erfpacht uit te geven/te verkopen)

Van de nog uit te geven gronden met een boekwaarde van € 29.822.000 (2021: € 34.008.000) is Groningen Seaports NV geen juridisch, maar wel economisch eigenaar. Het economisch eigendom is onder andere overgedragen door GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports NV door middel van het vestigen van erfpachtrecht op de terreinen (financiële leasecontracten). Voorzover op balansdatum nog geen erfpachtrecht is gevestigd op nieuw verworven gronden, geldt dat de economische voor- en nadelen door GR Havenschap Groningen Seaports zijn overgedragen aan Groningen Seaports NV. Deze gronden worden dientengevolge ook verantwoord in de jaarrekening van Groningen Seaports NV. Voor een nadere toelichting op deze contracten wordt verwezen naar de toelichting op financiële lease onder de niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen.

Naast de netto 531 uitgeefbare hectares is er ook nog 238 hectare niet uit te geven grond, dit is grond dat gebruikt wordt voor kabel- en leidingstroken, gronddepot of heeft een groenbestemming. Deze hectares hebben een boekwaarde van € 2.348.000 (2021: € 2.409.000).

In erfpacht uitgegeven terreinen

De in erfpacht uitgegeven terreinen betreffen operationele leaseovereenkomsten. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de toelichting op operationele lease onder de niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen. Van de in erfpacht uitgegeven terreinen met een boekwaarde van € 121.716.000 (2021: € 119.725.000) is Groningen Seaports NV geen juridisch, maar wel economisch eigenaar. Het economisch eigendom is onder andere overgedragen door GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports NV door middel van het vestigen van erfpachtrecht op de terreinen (financiële leasecontracten). Voor een nadere toelichting op deze contracten wordt verwezen naar de toelichting op financiële lease onder de niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen.

Naast de uitgegeven gronden in erfpacht zijn er ook gronden uitgegeven in verhuur en opstal, dit betreft in totaal 156 hectare met een boekwaarde € 2.464.000 (2021: 2.362.000).

Infrastructuur

Onder infrastructuur zijn de in gebruik genomen infrastructurele werken opgenomen. Het betreft hier met name havenbekkens, kaden, wegen, steigers en utilitaire voorzieningen zoals stoomleidingen. De totale oppervlakte dat gebruikt wordt voor infrastructuur bedraagt 869 hectare. In de jaarrekening 2021 is voor infrastructuur 869 ha vermeld, dit had 874 ha moeten zijn. Het verschil betreft een kadeterrein dat niet was opgenomen. Ditzelfde terrein is in 2022 uitgegeven in huur en opstal en daar verantwoord. De jaarlijkse onderhoudskosten komen ten laste van de exploitatie.

Materiële vaste activa in aanbouw

Onder Materiële vaste activa in aanbouw zijn de investeringsprojecten opgenomen die nog niet gereed zijn dan wel nog niet in gebruik zijn genomen. De infrastructurele werken die gereed zijn dan wel in gebruik zijn genomen worden opgenomen onder de post 'Infrastructuur'. Ook in 2022 is om die reden een deel van de Materiële vaste activa in aanbouw overgeboekt naar Infrastructuur. De grootste projecten welke worden verantwoord onder de Materiële vaste activa in aanbouw betreffen de werkzaamheden op het te ontwikkelen terrein Heveskes en het te ontwikkelen terrein Oosterhorn-Zuid. Beide terreinen bevinden zich in Delfzijl. In de vervaardigingsprijs van projecten wordt rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend opgenomen. De toegerekende bouwrente is gebaseerd op de werkelijk betaalde rente en de cumulatieve investering in de projecten en bedraagt voor 2022 € 192.000. De overige betaalde rente is ten laste gebracht van het resultaat. Op de investeringen is in 2022 € 0,25 miljoen subsidie in mindering gebracht.

Bedrijfsgebouwen en overige vaste activa

De bedrijfsgebouwen betreft met name het kantoorgebouw aan de Handelskade Oost in Delfzijl. De jaarlijkse onderhoudskosten komen ten laste van de exploitatie.

Toelichting

Afschrijvingen

De afschrijvingen worden berekend op basis van een vast percentage van de kosten van aanschaf of vervaardiging (lineaire afschrijving) waarbij rekening wordt gehouden met de geschatte economische gebruiksduur. Bij infrastructurele werken vindt de eerste afschrijving plaats in het jaar waarop het actief beschikbaar is voor beoogd gebruik. Op overige investeringen wordt afgeschreven vanaf het moment van levering of bij ingebruikname. Op gronden wordt niet afgeschreven. De afschrijvingstermijnen zijn als volgt:

Asset	Percentage	Jaren
Gronden en terreinen	-	-
Infrastructuur	1,33% - 20%	5 - 75
Bedrijfsgebouwen	2,50% - 20%	5 - 40
Overige materiele vaste activa	2,00% - 20%	5 - 50

Impairment

Groningen Seaports beoordeelt per balansdatum of een materieel actief of groep van materiele vaste activa een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Op grond van informatie uit externe bronnen en interne bronnen zijn er geen aanwijzingen bekend dan wel waarschijnlijk dat sprake is van een bijzondere waardevermindering. Een impairment toets heeft derhalve niet plaatsgevonden.

2. Financiële vaste activa

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2022	31-12-2021
1 Deelnemingen	19.605	20.411
2 Langlopende vorderingen	428	260
3 Financial lease	18.757	19.893
4 Actieve belastinglatentie	16.941	19.991
5. Overige effecten	10.000	-
Totaal Financiële vaste activa	65.731	60.555

2.1 Deelnemingen

Bedragen x € 1.000

Deelneming	31-12-2021	Aandeel in resultaat	Kapitaalstorting	Investing / aankoop	31-12-2022
1 RSCG - Groningen Railport Veendam (65,92%)	3.074	302	-	-	3.376
2 Fivelpoort Beheer BV te Delfzijl (100%)	-	-	-	-	-
3 Zonnepark Valgenweg BV (25%)	218	-21	133	-	330
4 Sunport Delfzijl BV (49%)	4.829	306	-	-1.661	3.474
5 Helios Eemshaven BV (20%)	216	415	-	-	630
6 Windpark Mondriaan BV (20%)	6.863	2.265	-	-2.456	6.672
7 Windpark Mauve BV (20%)	5.211	1.860	-	-1.950	5.121
Totaal deelnemingen	20.411	5.128	133	-6.067	19.605

- Het aandeel in het resultaat van Groningen Railport betreft het verwachte resultaat van 2022 en de verwerking van het definitieve resultaat van 2021.
- De negatieve vermogenswaarde van Fivelpoort Beheer BV bedroeg per 1-1-2022 € 11.092.000. In 2022 is het definitieve resultaat van 2021 en het verwachte resultaat over 2022 verwerkt, samen bedraagt dit € 668.000 negatief. De netto vermogenswaarde per 31-12-2022 komt hiermee uit op € 11.760.000 negatief. Deze negatieve netto vermogenswaarde is gesaldeerd met de vordering vanuit rekening-courant met Fivelpoort beheer BV, onderdeel van de kortlopende vorderingen.
- Voor Zonnepark Valgenweg BV is in 2022 een aanvullende kapitaalstorting gedaan. Verder is het verwachte resultaat van 2022 en het definitieve resultaat van 2021 verwerkt.
- Vanuit Sunports Delfzijl BV is in 2022 dividend ontvangen. Verder is het verwachte resultaat van 2022 en het definitieve resultaat van 2021 verwerkt.
- Het aandeel in het resultaat van Helios Eemshaven BV betreft het verwachte resultaat van 2022 en de verwerking van het definitieve resultaat van 2021.
- (6&7) Vanuit de deelnemingen Windpark Mondriaan BV en Windpark Mauve BV is in 2022 dividend ontvangen. Verder is het verwachte resultaat over 2022 opgenomen.

De deelnemingen Groningen Railport en Fivelpoort Beheer BV zijn niet geconsolideerd in de jaarrekening van Groningen Seaports omdat de feitelijke betekenis te verwaarlozen is voor het geconsolideerde geheel. Voor de deelnemingen in zonneparken en windparken geldt dat Groningen Seaports wel invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid echter is hier geen sprake van overheersende zeggenschap.

2.2 Langlopende vorderingen

Bedragen x € 1.000

Vordering	31-12-2021	Verstekte leningen	Ontvangen aflossingen	Voorziening oninbaar	31-12-2022
Termijndebiteuren	260	358	190	-	428
Totaal langlopende vorderingen	260	358	190	-	428

De post Termijndebiteuren betreft betalingsafspraken welke met klanten zijn overeengekomen. De looptijd van de vorderingen wordt met de verschillende debiteuren in een overeenkomst vastgelegd.

Onder de aflossingen is ook een bedrag opgenomen dat naar verwachting in 2023 wordt ontvangen, in totaal € 164.000. Dit bedrag is opgenomen onder de Overige vorderingen.

2.3 Financial lease

Bedragen x € 1.000

Financial lease	31-12-2021	Toevoeging	Aflossing	31-12-2022
Financial lease	19.893	652	-1.788	18.757
Totaal Financial lease	19.893	652	-1.788	18.757

In 2017 is een koopoptie overeengekomen met een gevestigd bedrijf in de haven waarbij dit bedrijf het recht heeft grond aan te kopen tegen een overeengekomen (indexeerde) prijs. Dit bedrijf kan deze koopoptie op elk moment tot uiterlijk 2026 uitoefenen, waarbij Groningen Seaports verplicht is de grond te leveren. Vanaf de jaarrekening 2020 wordt deze overeenkomst verwerkt als een vordering vanuit financial lease.

2.4 Actieve belastinglatentie

Bedragen x € 1.000

Actieve belastinglatentie	31-12-2021	Dotatie	Vrijval	31-12-2022
Actieve belastinglatentie	19.991	568	-3.618	16.941
Totaal actieve belastinglatentie	19.991	568	-3.618	16.941

Met ingang van 1 januari 2017 is Groningen Seaports onderworpen aan vennootschapsbelasting. In 2022 is een vaststellingsovereenkomst ondertekend tussen Groningen Seaports en de Belastingdienst over de fiscale openingsbalans. Voor het verschil tussen de fiscale waarde en de commerciële waarde is vanaf de jaarrekening 2020 een latente belastingvordering gevormd.

Volgens de fiscale openingsbalans in de vaststellingsovereenkomst is het fiscale vermogen per 1-1-2017 € 140 miljoen hoger dan het commerciële vermogen per die datum. Het fiscale vermogen per 1-1-2017 bedraagt € 357 miljoen, het commerciële vermogen bedraagt € 218 miljoen per die datum. Een deel van dit verschil is tijdelijk van aard. In 2020 is op grond van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving een latente belastingvordering gevormd voor het verschil tussen de fiscale waarde en de commerciële waarde. Voor het waardeverschil op de vrije voorraad grond is een latentie gevormd op basis van 66% van dit waardeverschil. Het uitgangspunt is dat deze latentie gerealiseerd kan worden doordat de mogelijkheid tot toekomstige verkoop van terreinen bestaat. We toetsen jaarlijks of deze latentie in de toekomst gerealiseerd kan worden. Tot op heden is de beoordeling dat dit gerealiseerd gaat worden.

Bij verkoop van gronden wordt voor fiscale doeleinden een hogere boekwaarde grond ten laste van het resultaat gebracht wat leidt tot een vermindering van de te betalen ('acute') vennootschapsbelasting. Verder wordt jaarlijks fiscaal een vrijval van de fiscale voorziening derivaat geboekt wat leidt tot een vermeerdering van de te betalen ('acute') vennootschapsbelasting.

Een latente belastingvordering (actieve belastinglatentie) dient te worden verantwoord ten gunste van de winst-en-verliesrekening, voor zover het waarschijnlijk is dat voldoende fiscale winst beschikbaar zal zijn, waarmee de verrekening mogelijkheden kunnen worden benut. Op grond van de aanvullende afspraken die in 2021 met de Belastingdienst zijn gemaakt worden aanvullend latente belastingvorderingen gevormd voor dotaties aan voorzieningen. De vrijval van de latente belastinglatentie vindt plaats na aanwending van de voorziening. Voor de latente belastingen per 31-12-2022 is uitgegaan van het meest actuele belastingplan. Het tarief voor de vennootschapsbelasting bedraagt vanaf 2022 25,8%.

Voor een verdere toelichting op de last vennootschapsbelasting, zie toelichting 16 'Belastingen'.

Van de looptijd van de actieve belastinglatentie korter dan een jaar is geen betrouwbare schatting te geven.

2.5 Overige effecten

Bedragen x € 1.000

Overige effecten	31-12-2021	Nieuwe participaties	Afboekingen	31-12-2022
Participatie BPIG	-	10.000	-	10.000
Totaal overige effecten	-	10.000	-	10.000

In 2022 is Groningen Seaports medeaandeelhouder geworden van Bio Plastics Investment Groningen BV (BPIG). Deze BV is opgericht met als doel om gezamenlijk met een aantal noordelijke partijen te investeren in Avantium Renewable Polymers BV (ARNP). ARNP is onderdeel van Avantium NV en richt zich op de ontwikkeling en productie van Bio-plastics.

3. Vorderingen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2022	31-12-2021
1 Handelsdebiteuren	3.816	2.194
2 Vorderingen op groepsmaatschappijen/deelnemingen	4.969	5.581
3 Overige vorderingen	7.223	78.614
4 Overlopende activa	246	1.294
Totaal Vorderingen	16.254	87.682

3.1 Handelsdebiteuren

De post handelsdebiteuren bedraagt € 11.531.000, hierop is ten behoeve van de presentatie € 3.630.000 in mindering gebracht wegens gefactureerde omzet voor 2023. Van de handelsdebiteuren is € 4.086.000 voorzien als oninbaar. Tegen een aantal debiteuren loopt een juridische procedure om inning te bewerkstelligen. Het verloop van de voorziening op handelsdebiteuren is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2021	3.488
Mutaties in 2022	
Toevoeging	831
Vrijval ten gunste van het resultaat	-233
Stand 31-12-2022	4.086

3.2 Vorderingen op Groepsmaatschappijen en Deelnemingen

De vorderingen op groepsmaatschappijen en deelnemingen bestaan uit de volgende rekening-courant verhoudingen:

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2021	
Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports	191
Fivelpoort Beheer BV	16.538
Stand 31-12-2022	16.728

Fivelpoort Beheer BV

Conform de rekening-courant overeenkomst met Fivelpoort wordt er rente in rekening gebracht over de gemiddelde stand van het rekening-courant saldo. Over 2022 is 3,44% rente in rekening gebracht. De renteopbrengst is verantwoord onder 'financiële baten en lasten' in de Winst-en-verliesrekening. Groningen Seaports is hoofdelijk aansprakelijk voor de vermogenstekorten van de deelneming in Fivelpoort Beheer BV. Om deze reden is een voorziening gevormd voor het volledige vermogenstekort van Fivelpoort Beheer BV. Deze voorziening is in mindering gebracht op het te vorderen bedrag rekening-courant verhouding met Fivelpoort Beheer BV. De toelichting op de mutatie in 2022 is opgenomen onder de toelichting op de deelnemingen, onderdeel van de Financiële vaste activa.

Het verloop van de voorziening deelneming Fivelpoort is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2021	11.092
Mutaties in 2022	
Negatief resultaat Fivelpoort	668
Stand 31-12-2022	11.760

3.3 Overige vorderingen

De specificatie van de 'Overige vorderingen' is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Vordering in verband met de gestorte borg als gevolg van de negatieve waarde van een afgesloten derivaat. Groningen Seaports heeft geen recht van onderpand. In het hoofdstuk 'Financiële instrumenten' is deze zogenaamde CSA verder toegelicht.	3.270
Vordering op GR Havenschap Groningen Seaports voor de dienstenvergoeding 2022	1.764
De verwachte aflossing van de termijndebiteuren	164
Overige vorderingen	2.025
Stand 31-12-2022	7.223

3.4 Overlopende activa

De post overlopende activa heeft betrekking op vooruitbetaalde kosten voor 2023.

4. Liquide middelen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2022	31-12-2021
Kas	1	-
Bank	10.382	9.303
Totaal Liquide middelen	10.383	9.303

Bankrekeningen met een positief saldo zijn onder de liquide middelen opgenomen. De liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de vennootschap.

5. Eigen Vermogen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2022	31-12-2021
1 Geplaatst aandelenkapitaal	198.058	198.058
2 Wettelijke reserves	1.552	1.215
3 Overige reserves	67.322	61.603
4 Resultaat verslagjaar	16.133	6.058
Totaal Eigen vermogen	283.064	266.934

5.1 Geplaatst aandelenkapitaal

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2020	198.058
Mutaties in 2021	-
Stand 31-12-2021	198.058
Mutaties in 2022	-
Stand 31-12-2022	198.058

Groningen Seaports NV is opgericht op 14 juni 2013 door de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports (voorheen Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Eemshaven/Delfzijl). Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 600 miljoen, verdeeld over 600 miljoen aandelen met een nominale waarde van € 1. Het geplaatst kapitaal bedraagt bij oprichting en einde boekjaar € 198.058.000 verdeeld in 198.058.000 gewone aandelen van € 1 nominaal. Volstorting van het geplaatst kapitaal heeft plaatsgevonden door inbreng (in natura) van de onderneming van GR Havenschap Groningen Seaports.

5.2 Wettelijke reserves

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2020	72
Mutatie:	1.143
Stand 31-12-2021	1.215
Mutatie:	337
Stand 31-12-2022	1.552

De wettelijke reserve betreft de wettelijke reserve deelnemingen die betrekking heeft op de deelnemingen waarin Groningen Seaports geen overheersende zeggenschap heeft en daarmee geen resultaatuitkeringen kan afdwingen. Deze deelnemingen zijn gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde. Deze wettelijke reserve is voor het eerst in de jaarrekening 2022 opgenomen ten laste van de overige reserves. De vergelijkende cijfers 2021 zijn hierop aangepast.

5.3 Overige reserves

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2020	30.193
Bij: verdeling resultaat boekjaar 2020	32.553
Af: mutatie wettelijke reserve:	-1.143
Stand 31-12-2021	61.603
Bij: verdeling resultaat boekjaar 2021	6.058
Af: mutatie wettelijke reserve:	-337
Stand 31-12-2022	67.322

Het resultaat van het vorig boekjaar wordt toegevoegd aan de overige reserve. In 2022 is een wettelijke reserve gevormd, deze is ten laste van de overige reserve gebracht. Deze wettelijke reserve is voor het eerst in de jaarrekening 2022 opgenomen. De vergelijkende cijfers 2021 zijn hierop aangepast.

5.4 Resultaat verslagjaar

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2022	31-12-2021
Resultaat boekjaar 2021	-	6.058
Resultaat boekjaar 2022	16.133	-
Resultaat verslagjaar	16.133	6.058

Voorstel winstbestemming 2022

Aan de algemene vergadering wordt voorgesteld om het resultaat ad. € 16.133.000 toe te voegen aan de overige reserves.

6. Voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2022	31-12-2021
1 Nazorg baggerspeciéstortplaatsen	3.482	3.798
2 Geluidsisolatie	301	241
3 Jubileum personeel	65	58
4 Personele regelingen	589	163
5 Sanering terreinen	9.022	9.659
Totaal voorzieningen	13.458	13.918

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

6.1 Voorziening nazorg baggerspeciéstortplaatsen

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2021	3.798
Mutaties in 2022	
Toevoeging	
Onttrekking	-268
Vrijval ten gunste van het resultaat	-48
Stand 31-12-2022	3.482

De voorziening nazorg baggerspeciéstortplaatsen is tot en met 2020 gevormd om de kosten voor de nazorgregelingen te kunnen dekken. De voorziening is altijd gebaseerd geweest op de Verordening op de instelling en invordering van de nazorgheffing stortplaatsen provincie Groningen. In 2021 is besloten tot, en aangevangen met, het ontmantelen van twee stortplaatsen en het gereedmaken van één stortplaats om over te dragen in de nazorgregeling. In 2022 is hieraan een vervolg gegeven en is de ontmanteling van één depot afgerond. De voorziening is gewaardeerd op nominale waarde. Het saldo van de voorziening per 31 december 2022 zal naar verwachting toereikend zijn voor de genoemde uitgaven.

Naar verwachting zal in 2023 de volledige voorziening ter hoogte van € 3,4 miljoen worden aangewend.

6.2 Voorziening Geluidsisolatie

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2021	241
Mutaties in 2022	
Toevoeging	60
Onttrekking	-
Stand 31-12-2022	301

Eind januari 2010 is in de Stuurgroep Geluid (Provincie, Gemeente Delfzijl, EZ Noord, Groningen Seaports en SBE) een akkoord bereikt over een nieuwe geluidszone voor het haven- en industriegebied van Delfzijl. Dit akkoord behelst onder meer een nieuwe geluidszone Havens/Industrie Delfzijl, die voldoende ruimte biedt aan zowel wonen als werken. Ook over de verdeling van de kosten van de nieuwe geluidszone hebben de betrokken partijen een akkoord gesloten. Groningen Seaports voorziet één euro per uitgegeven vierkante meter in Delfzijl vanaf 2010.

Naar verwachting zal in 2023 geen onttrekking plaatsvinden ten laste van deze voorziening. In de komende vijf jaren zal naar verwachting € 301.000 worden aangewend ten laste van deze voorziening.

6.3 Voorziening Jubileum personeel

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2021	58
Mutaties in 2022	
Toevoeging	14
Onttrekking	-7
Stand 31-12-2022	65

Deze voorziening is gevormd in verband met de betaling van een jubileumuitkering bij een dienstverband van 12,5, 25 of 40 jaar. In 2022 is een bedrag van € 7.000 onttrokken aan de voorziening jubileum personeel in verband met betaling van jubileumuitkeringen. In 2023 zal naar verwachting € 3.000 worden aangewend voor jubileumuitkeringen en in de komende 5 jaren zal naar verwachting € 33.000 worden aangewend ten laste van deze voorziening.

6.4 Voorziening Personele regelingen

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2021	163
Mutaties in 2022	
Toevoeging	478
Onttrekking	-52
Vrijval ten gunste van het resultaat	
Stand 31-12-2022	589

Deze voorziening is gevormd in verband met verplichtingen aan personeel in het kader van uittreden wegens ziekte, toekomstige bijdragen in re-integratie-trajecten tweede spoor en overige uitgestelde beloningen. Naar verwachting heeft € 425.000 van de voorziening personele regelingen betrekking op een looptijd korter dan een jaar, € 133.000 heeft betrekking op de periode van 2 tot 5 jaar. Het resterende deel is langlopend.

6.5 Voorziening sanering terreinen

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2021	9.659
Mutaties in 2022	
Toevoeging	2.200
Onttrekking	-57
Vrijval ten gunste van het resultaat	-2.780
Stand 31-12-2022	9.022

In 2017 is een voorziening gevormd voor het saneren van terreinen die onder het beheer van Groningen Seaports vallen. De voorziening is onder andere gevormd in verband met een discontinuïteit van gebruikers van terreinen. Op een terrein zijn afvalstoffen opgeslagen welke verwijderd dienen te worden. Deze verplichting is na faillissement van een gebruiker van een terrein bij Groningen Seaports komen te liggen.

De omvang van de voorziening is bepaald door de beste schatting van de kosten te maken die noodzakelijk zijn om saneringen uit te voeren, welke afhankelijk zijn van bepaalde ingeschatte parameters. Deze parameters omvatten onder meer de hoeveelheid af te voeren afvalstoffen en de hiermee gepaard gaande verwerkingskosten en transportkosten, alsmede de mate van verontreiniging van de ondergrond en grondwater en zijn ingeschat op basis van de thans beschikbare informatie. Tevens is een inschatting gemaakt van de verwachte kosten als gevolg van de opgelegde last onder dwangsom. Op basis van voorstaande is in 2022 een vrijval van de voorziening van totaal € 2,8 miljoen opgenomen. Deze vrijval is het gevolg van het feit dat in 2022 afvoer van afvalstoffen heeft plaatsgevonden ten behoeve van immobilisatie op een terrein waarvan de kosten voor rekening zijn gekomen van de gebruiker van dit terrein. Als gevolg van de onzekerheid in de verwachte kosten van de verschillende scenario's, kunnen de werkelijke kosten substantieel afwijken van de opgenomen voorziening. In 2022 zijn kosten gemaakt voor het verwijderen van een deel van de afvalstoffen en kosten voor bodemonderzoek. Voor een ander terrein is conform een in 2022 gemaakte afspraak met de Provincie Groningen een voorziening gevormd van € 2,2 miljoen. Dit betreft een bijdrage voor het opruimen van bovengrondse vervuilingen.

In 2023 zal naar verwachting € 8,4 miljoen worden aangewend en in de komende 5 jaren zal naar verwachting € 0,6 miljoen worden aangewend ten laste van deze voorziening.

7. Langlopende schulden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2021	Opname	Aflossing	Aflossing verplichting	31-12-2022
1 Schulden aan kredietinstellingen	158.350	-	-	51.500	106.850
2 Schulden aan verbonden partijen	22.006	-	-	-	22.006
Totaal Langlopende schulden	180.356	-	-	51.500	128.856

7.1 Schulden aan kredietinstellingen

De schulden aan kredietinstellingen bestaat uit een Vaste geldlening, Roll-over leningen en een Lening project-specifiek. De DSCR ultimo 2022 komt uit op 3,66 en voldoet daarmee aan de voorwaarde van een minimale DSCR van 1,1 zoals gesteld in de financieringsovereenkomst tussen Groningen Seaports en de BNG Bank.

Vaste geldlening

De vaste geldlening betreft een lening van € 50 miljoen (rente 1,44%). De GR Havenschap Groningen Seaports staat niet borg voor de terugbetaling van deze lening. Met de bank is afgesproken dat de debt-service-coverage-ratio per balansdatum telkens minimaal 1,1 bedraagt. Voorts zijn de volgende zekerheden verstrekt:

- stil pandrecht, eerste rang, op alle bestaande en toekomstige (erfpacht) vorderingen van Groningen Seaports met alle daaraan verbonden afhankelijke rechten en nevenrechten op al haar bestaande en toekomstige debiteuren;
- het recht om hypotheek te vestigen op de thans en in de toekomst aan Groningen Seaports in eigendom toebehorende onroerende zaken en terreinen.

De oorspronkelijke looptijd van de lening is zeven jaar. Deze lening van € 50 miljoen zou moeten worden afgelost op 16 februari 2023 maar is in 2023 omgezet in een kasgeldfaciliteit met een looptijd tot 1 mei 2024. Omdat de verlenging een kasgeldfaciliteit betreft is deze lening opgenomen onder de kortlopende schulden.

Roll-over leningen

De roll-over leningen bestaan uit twee leningen van elk € 50 miljoen. De oorspronkelijke looptijd van de leningen is respectievelijk tien jaar en twaalf jaar. De rente over de 10-jaars lening bedraagt de 3-maands euribor met een opslag van 56 basispunten. De rente over de 12-jaars lening bedraagt de 3-maands euribor met een opslag van 60 basispunten. De 10-jaars lening wordt geheel afgelost op 2 januari 2026. De 12-jaars lening wordt geheel afgelost op 3 januari 2028. De GR Havenschap Groningen Seaports staat 100% borg voor de terugbetaling van deze leningen.

Lening project-specifiek

De project-specifieke lening betreft een lening welke is aangetrokken ten behoeve van de aanleg van openbare industriële infrastructuur. De oorspronkelijke looptijd van de lening is twaalf jaar, de rente gedurende deze periode bedraagt 3,9%. De lening wordt in twaalf jaar afgelost, bovendien kan jaarlijks 5% van de hoofdsom boetevrij worden afgelost. In 2023 zal € 1,5 miljoen worden afgelost. Zekerheid is gesteld vanuit verpanding van huidige en toekomstige opbrengsten uit hoofde van gesloten huurcontracten tussen Groningen Seaports NV enerzijds en de gebruikers van de openbare industriële infrastructuur anderzijds.

7.2 Schulden aan verbonden partijen

De schulden aan verbonden partijen betreft een lening bij de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports (GR).

Groningen Seaports is niet verplicht om af te lossen op de hoofdsom van de lening gedurende de looptijd. Wel is Groningen Seaports bevoegd om jaarlijks 5% af te lossen op de hoofdsom. Voor 2023 is niet uitgegaan van een aflossing op de hoofdsom. De lening is aangegaan per 1-1-2013 en heeft geen einddatum. De verkregen langlopende lening is direct opeisbaar indien:

- Groningen Seaports tekort schiet in enige betalingsverplichting jegens de GR en/of
- de overige schulden direct opeisbaar zijn en Groningen Seaports hierbij in verzuim is en/of
- Groningen Seaports zonder voorafgaande toestemming van de GR partij is of zal zijn bij een fusie of splitsing en/of
- Groningen Seaports als rechtspersoon wordt ontbonden, nietig wordt verklaard, in staat van faillissement is verklaard dan wel voorlopige surseance van betaling wordt verleend en/of
- de dienstverleningsovereenkomst /erfpachten tussen de GR en de NV eindigen.

Groningen Seaports heeft ter nakoming van haar verplichtingen uit hoofde van de verkregen langlopende lening geen zekerheden verstrekt aan de GR. Over de hoofdsom is een jaarlijkse rente van 3% verschuldigd.

8. Kortlopende schulden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2022	31-12-2021
1 Schulden aan leveranciers	2.213	3.653
2 Te betalen vennootschapsbelasting	1.143	1.594
3 Belastingen/premies sociale verzekeringen	3.514	3.949
4 Pensioenpremies	156	128
5 Overige schulden	835	716
6 Aflossingsverplichting langlopende leningen	51.500	1.450
7 Overlopende passiva	8.789	8.503
8 Bankkrediet	3.700	84.600
Totaal Kortlopende schulden	71.849	104.593

8.1 Schulden aan leveranciers

De post 'Schulden aan leveranciers' bestaat uit te betalen bedragen aan crediteuren.

8.2 Te betalen vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2017 is Groningen Seaports belastingplichtig voor de vennootschaps-belasting. Een uitgebreide toelichting ter zake is opgenomen onder de "Grondslagen voor de resultaatbepaling" onder de kop "Vennootschapsbelasting". De opgenomen schuld betreft vennootschapsbelasting over 2022 waarvoor de aangifte nog moet worden ingediend. Verder is een vordering opgenomen over 2021 op basis de ingediende aangifte.

8.3 Belastingen/premies sociale verzekeringen

De schuld 'Belastingen en premies sociale verzekeringen' betreft de nog te betalen aanslag loonheffing over de maand december 2022. Verder betreft het af te dragen omzetbelasting over de maand december 2022.

8.4 Pensioenpremies

De schuld 'Pensioenpremies' betreft de nog te betalen pensioenpremies over de maand december 2022.

8.5 Overige schulden

De post 'Overige schulden' betreft met name het restant verlofuren van medewerkers van Groningen Seaports.

8.6 Aflossingsverplichting langlopende leningen

Dit betreft de aflossing op de langlopende lening welke in 2023 zal plaatsvinden. Onder punt 7.1 Langlopende schulden worden de aflossingen in 2023 toegelicht.

8.7 Overlopende passiva

De post 'Overlopende passiva' betreft facturen die in 2023 binnen zijn gekomen maar betrekking hebben op 2022. Het betreft voor een groot deel rentelasten die Groningen Seaports betaalt aan de GR Havenschap Groningen Seaports. Verder betreft het ontvangen vooruitbetalingen, het gaat hierbij om ontvangen betalingen van facturen welke in 2022 zijn uitgegaan maar betrekking hebben op 2023.

8.8 Bankkrediet

Vanaf 16 februari 2016 heeft Groningen Seaports het grootste deel van de benodigde externe financiering middels langlopende leningen vastgelegd, gedeeltelijk onder volledige borgstelling van de GR Havenschap Groningen Seaports. Ook het bankkrediet (kasgeldleningen) valt onder deze volledige borgstelling. De huidige kasgeldleningen zijn aangetrokken ten behoeve van de financiering van de bijstortingsverplichting (€ 3.700.000) voor de CSA in verband met de negatieve waarde van het derivaat.

Vanuit kredietovereenkomsten heeft Groningen Seaports de beschikking over een drietal kredietfaciliteiten. Het betreft een kredietfaciliteit van € 84,5 miljoen c.q. de omvang welke noodzakelijk is ten behoeve van de negatieve marktwaarde van het derivaat. Verder betreft het een kasgeldfaciliteit ter hoogte van maximaal € 70 miljoen en een rekeningcourant-faciliteit ter hoogte van maximaal € 10 miljoen.

G. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Hieronder worden de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële rechten en verplichtingen vermeld waaraan Groningen Seaports voor toekomstige jaren is verbonden.

- Groningen Seaports heeft contractuele verplichtingen inzake leaseauto's. Voor de leaseauto's zijn contracten aangegaan met een gemiddelde looptijd van 60 maanden. De jaarlijkse verplichting bedraagt gemiddeld € 270.000.
- De lopende verplichtingen uit 2022 op projecten in uitvoering bedraagt € 18,3 miljoen.
- Groningen Seaports heeft ten gevolge van een grondtransactie in 2022 een investeringsverplichting van maximaal € 4,5 miljoen voor het realiseren van hekwerken en een stoomleiding.
- Groningen Seaports heeft ten gevolge van een grondtransactie in 2020 een investeringsverplichting van naar schatting € 500.000 voor het realiseren van een waterberging.
- Op een aantal locaties in ons beheersgebied is sprake van bodemverontreiniging. Sanering van gronden die in erfpacht zijn uitgegeven is een verantwoordelijkheid van de (onder)erfpachter. In geval van faillissement bestaat het risico dat de verplichting voor sanering van de gronden na afloop van het erfpachtcontract bij Groningen Seaports komt te liggen. In de balans is voor twee specifieke terreinen binnen het beheersgebied een voorziening getroffen voor (gedeeltelijke) sanering.
- In februari 2014 is met een bedrijf dat windturbines heeft geplaatst een opstalovereenkomst getekend. In deze overeenkomst is vastgelegd dat indien Groningen Seaports het betreffende terrein voor andere doeleinden wenst te gebruiken, zij verplicht is tot het betalen van een schadebedrag van maximaal € 8,5 miljoen. Deze verplichting loopt in 14 jaar lineair af tot € 0.
- In 2018 is een verkoopovereenkomst gesloten waarin dit bedrijf het recht heeft om tot uiterlijk in 2023 de grond te verkopen aan Groningen Seaports, of aan derden, indien dit bedrijf er niet in slaagt een project te verwerven in een specifieke sector. Groningen Seaports is verplicht de grond terug te kopen indien aan de gestelde voorwaarde is voldaan.
- Tegen Groningen Seaports is in een eerder boekjaar een juridische procedure gestart inzake het al dan niet tot stand komen van een overeenkomst tot aankoop van grond door Groningen Seaports. Groningen Seaports is in deze juridische procedure in eerste aanleg in het gelijk gesteld. De tegenpartij is in hoger beroep gegaan tegen deze uitkomst. Groningen Seaports is ook in het hoger beroep in het gelijk gesteld. Hierop heeft de tegenpartij cassatie ingesteld. De Hoge Raad heeft het cassatie beroep verworpen. De tegenpartij kan uiterlijk op 23 juni 2023 een verzoekschrift indienen bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Op basis van de gedane uitspraken ten aanzien van dit juridische geschil, is besloten geen voorziening te treffen.

Financiële lease - Groningen Seaports als lessee

Groningen Seaports heeft bij de verzelfstandiging als lessee de terreinen in het beheersgebied in erfpacht gekregen (financiële leasecontracten) van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports. De toekomstige minimale leasebetalingen bedragen nihil. Deze gronden zijn voor onbepaalde tijd in erfpacht gegeven aan Groningen Seaports, tegen een jaarlijkse erfpachtcanon van nihil waarbij het economisch eigendom bij Groningen Seaports ligt. De Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports bezit derhalve het juridische eigendom.

Indien Groningen Seaports grond verkoopt dient eerst het bloot-eigendom van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports te worden geleverd. Vervolgens kan Groningen Seaports de volle eigendom aan de nieuwe eigenaar leveren. De erfpacht van deze grond gaat door vermenging teniet op het moment dat Groningen Seaports het bloot-eigendom van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports geleverd krijgt.

Operationele lease – Groningen Seaports als lessor

Groningen Seaports heeft als lessor operationele leasecontracten voor erfpachtgronden afgesloten. Voor een verloopoverzicht van de in erfpacht uitgegeven gronden wordt verwezen naar de toelichting op de materiële vaste activa.

De toekomstige minimale leasebetalingen (erfpachtcanon) van deze contracten (niet tussentijds opzegbaar) zijn als volgt te specificeren:

Bedragen x € 1.000

Periode	Bedrag
Korter dan 1 jaar	12.958
Tussen 1 en 5 jaar	46.142
Langer dan 5 jaar	930.735

De aangegane erfpachtcontracten (leaseovereenkomsten) betreffen overeenkomsten met een variabele looptijd. De looptijden hangen sterk af van de specifieke wensen van de klant en variëren van enkele jaren tot meer dan 100 jaar. Jaarlijks worden leasebetalingen ontvangen waarvan de erfpachtcanon in de contracten vastliggen. De gemiddelde resterende looptijd van de leasecontracten per balansdatum is tot 2059, waarvan de lengte sterk verschilt per contract.

Financiële instrumenten

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten. De actuele waarde wijkt niet significant af van de boekwaarde.

Groningen Seaports heeft een derivaat (renteswap), om het renterisico af te dekken dat ontstaat uit de financieringsactiviteiten van de vennootschap. Het beleid van de vennootschap is om niet te handelen in financiële instrumenten voor speculatieve doeleinden. De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten van Groningen Seaports zijn het kredietrisico, het liquiditeitsrisico, het kasstroomrisico en het renterisico.

Kredietrisico

Groningen Seaports handelt enkel met kredietwaardige partijen en heeft procedures opgesteld om de kredietwaardigheid te bepalen. Tevens heeft Groningen Seaports richtlijnen opgesteld om de omvang van het kredietrisico bij elke financiële instelling en debiteur te beperken.

Bovendien bewaakt Groningen Seaports voortdurend haar vorderingen en hanteert de vennootschap een strikte aanmaningsprocedure. Door de bovenstaande maatregelen is het resterende kredietrisico voor Groningen Seaports minimaal. Het maximale kredietrisico aangaande vorderingen, liquide middelen en niet in de balans opgenomen financiële activa is weergegeven onder de desbetreffende toelichtingen. Het maximale kredietrisico aangaande derivaten is weergegeven onder de toelichting op de hedges. Binnen de vennootschap zijn geen belangrijke concentraties van kredietrisico.

Liquiditeitsrisico

Periodiek worden liquiditeitsbegrotingen opgesteld en door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. In de liquiditeitsbegrotingen wordt rekening gehouden met beperkte beschikbaarheid van liquide middelen waaronder bankgaranties en de margin call (uit hoofde van een afgesloten Credit Support Annex) met betrekking tot het afgesloten derivaat. Voor een toelichting van de liquiditeitsrisico's van de renteswap wordt verwezen naar de, hieronder beschreven, toelichting op de renteswap.

Reële waarde

De reële waarde van de financiële instrumenten is bepaald met behulp van beschikbare marktinformatie en schattingsmethoden. De reële waarde van de renteswap is bepaald door een contante waarde-berekening met als disconteringsvoet de 3-maands Euribor, die op 31 december 2022 gelijk is aan 2,132%.

Rente- en kasstroomrisico

Renterisico is het risico dat de reële waarde van toekomstige kasstromen van een financieel instrument fluctueert als gevolg van wijzigingen in marktrentetarieven. Het door Groningen Seaports gelopen risico wegens fluctuaties in de marktrentes heeft voornamelijk betrekking op de te betalen rente over de toekomstige nog op te nemen kasgeldleningen.

Groningen Seaports beheerst haar renterisico door een evenwichtig portfolio van vast en variabel rentende leningen aan te houden. In 2016 is een groot gedeelte van de variabele rentende leningen omgezet naar vast rentende leningen. De vennootschap heeft zich ten doel gesteld een deel van haar opgenomen leningen tegen vaste rentetarieven aan te houden. Hiertoe heeft Groningen Seaports een renteswap afgesloten waarvan ultimo 2022 nog één actief is. De renteswap is afgesloten bij ABN AMRO en heeft als einddatum 1 januari 2042 met een tussentijdse opzegging. De te betalen rente is gesteld op 3,575% en wordt via de winst- en verliesrekening verwerkt.

Groningen Seaports heeft de komende jaren het renterisico voor gemiddeld 51% afgedekt middels vaste leningen en een renteswap. Dit betekent dat over ongeveer 49% van het rentedragend vreemd vermogen de marktrente (3-maands Euribor) moet worden betaald. Wanneer deze rente stijgt, zullen de rentelasten van Groningen Seaports toenemen en indien de marktrente daalt zullen de rentelasten van Groningen Seaports afnemen.

Hedges

Op de renteswap wordt kostprijshedge-accounting toegepast.

Renteswap

Per 31 december 2022 heeft Groningen Seaports een rente instrument uitstaan met een marktwaarde van - € 9,77 miljoen en een boekwaarde van € 0. Deze is ingegaan op 2 januari 2014 en heeft per ultimo 2022 een resterende looptijd van 19 jaar.

Bedragen x € 1.000

Code	Type	Afgedekt	Te betalen	Te ontvangen	31-12-2022	31-12-2021
ABN1	IRS	€ 100.000	3,58%	3-mnd-Euribor	-9.770	-61.328

Het rente instrument dient ter dekking van het renterisico dat Groningen Seaports loopt over de kasgeldleningen waarvoor een variabele rente wordt betaald. De te betalen rente hangt af van de marktrente (Euribor) op het moment van opname en de voor Groningen Seaports geldende kredietopslag. Deze kasgeldleningen hebben een gemiddelde looptijd van één maand.

In het financieel meerjarenplan 2023–2053 van Groningen Seaports is de toekomstige hoogte van de benodigde kasgeldleningen bepaald. Hierin zijn, mede op basis van de ervaringen van Groningen Seaports in de afgelopen jaren, aannames gemaakt over de verwachte opbrengsten, kosten en investeringen. De in het financieel meerjarenplan begrepen investeringen, welke bepalend zijn voor de toekomstige vreemd vermogensbehoefte, betreffen voornamelijk geaccordeerde projecten (projecten welke in de komende jaren zeker zullen worden uitgevoerd) en reguliere vervangingsinvesteringen. Toegevoegd zijn de niet-reguliere vervangingsinvesteringen. De daaruit voortvloeiende verwachte vreemd vermogensbehoefte welke niet met een vast rentecomponent is aangetrokken, overstijgt de hoogte van het derivaat gedurende de gehele looptijd van het derivaat waarmee het derivaat effectief is.

Credit Support Annex ABN-1 (margin calls)

Vanaf het moment dat de reële waarde van rente instrument ABN-1 meer dan € 7,5 miljoen negatief is, kan de contractpartij (ABN AMRO) zekerheden vereisen via zogenaamde 'margin calls'. Dit kan ontstaan als de huidige markttrente over de resterende looptijd van het derivaat (op dit moment 19 jaar) lager is dan de vaste rente van 3,575%. Wanneer de markttrente (gebaseerd op de 19-jaars swaprente op basis van 3-maands Euribor), daalt, moet meer worden bijgestort. Ter dekking van het risico op deze bijstortverplichting, is een specifieke geborgde kasgeldfaciliteit beschikbaar die dit risico afdekt. Middels het aantrekken van vreemd vermogen onder deze geborgde kasgeldfaciliteit heeft Groningen Seaports voldoende liquide middelen beschikbaar om deze margin calls te kunnen financieren. Op grond van de overeenkomst met ABN AMRO wordt bij beëindiging van het rente instrument de marktwaarde verrekend. Op grond van de afgesloten Credit Support Annex is per ultimo 2022 € 3,7 miljoen als borg gestort bij ABN AMRO. Dit is gebaseerd op de waarde per ultimo september 2022. Begin januari 2023 is op basis van de waarde per ultimo 2022 € 1,5 miljoen door ABN AMRO als borg teruggestort.

H. Toelichting op de winst-en-verliesrekening

In het navolgende overzicht worden de verschillen tussen de gerealiseerde kosten en opbrengsten over het boekjaar 2022 vergeleken met de gerealiseerde kosten en opbrengsten over het boekjaar 2021.

Bedrijfsopbrengsten

In het navolgende overzicht worden de verschillen tussen de gerealiseerde opbrengsten over het boekjaar 2022 vergeleken met de gerealiseerde opbrengsten over het boekjaar 2021.

9. Netto omzet

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2021
Scheepvaart	8.763	8.253
Scheepvaartgerelateerd	1.696	1.498
Terreinen core business	14.815	12.180
Terreinen non-core business	11.726	7.664
Opbrengsten grondverkoop	18.215	21.972
Totaal Netto Omzet	55.214	51.568

9.1 Scheepvaart

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2021
Zeeschepen	6.903	6.567
Binnenschepen	790	750
Ligplaatsgelden	1.070	937
Totaal scheepvaart	8.763	8.253

9.2 Scheepvaartgerelateerd

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2021
Kadegelden	1.304	1.072
Steigers / Ligplaatsen	185	207
Retributie wateroppervlak	102	101
Opbrengst water en stroom	104	119
Totaal scheepvaartgerelateerd	1.696	1.498

9.3 Terreinen core business

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2021
Erfpachtopbrengsten	12.282	11.633
Tijdelijk verhuur	1.042	759
Optievergoedingen	1.429	-265
Vergoeding overslag faciliteiten	62	52
Totaal terreinen core business	14.815	12.180

9.4 Terreinen non-core business

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2021
Huur landerijen en opstallen	156	150
Vent- en jachtvergunningen	-	-
Recognities (vergunningen)	26	26
Opbrengsten (nuts)infrastructuur	11.544	7.488
Totaal terreinen non-core business	11.726	7.664

9.5 Opbrengsten grondverkopen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2021
Opbrengsten grondverkopen	18.215	21.972

De opbrengsten grondverkopen bestaan uit gerealiseerde verkooptransacties in 2022. De kostprijs van de grondverkopen is opgenomen in de overige kosten onder 'project en transactiegerelateerde kosten'.

10. Overige opbrengsten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2021
Dienstverlening t.b.v. derden	1.926	2.276
Overige opbrengsten	503	304
Totaal overige opbrengsten	2.429	2.580

Het grootste deel van de opbrengst vanuit werkzaamheden/dienstverlening ten behoeve van derden bestaat uit de dienstenvergoeding (2022: € 1,764 miljoen) welke door GR Havenschap Groningen Seaports betaald wordt aan Groningen Seaports voor het uitvoeren van de publieke taken.

TOTAAL BEDRIJFSOPBRENGSTEN	57.643	54.148
-----------------------------------	---------------	---------------

Bedrijfslasten

In het navolgende overzicht worden de verschillen tussen de gerealiseerde kosten over het boekjaar 2022 vergeleken met de gerealiseerde kosten over het boekjaar 2021.

11. Salarissen en sociale lasten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving		2022	2021
Salarissen	9.079	7.054	
Sociale lasten	2.268	1.874	
Totaal Salarissen en sociale lasten		11.347	8.928

11.1 Salarissen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving		2022	2021
Salarissen	7.617	6.540	
Secundaire kosten personeel	1.445	178	
Externe loonkosten	17	337	
Totaal Salarissen		9.079	7.054

Medewerkers

In onderstaande tabel wordt het aantal medewerkers vermeld dat in dienst is van Groningen Seaports, aangevuld met het ziekteverzuimpercentage.

Omschrijving	2022	2021
Aantal fte (in dienst)	99,5	87,2
Ziekteverzuim	4,20%	3,80%

Beloning commissarissen en bestuurders

De bezoldiging van de Raad van Commissarissen (RvC) over 2022 bedraagt € 98.200 (2021: € 94.900).

De bezoldiging, inclusief pensioenlasten en sociale lasten, van de bestuurders over 2022 bedraagt € 444.000. Dit betreft de bezoldiging voor de heer C.L. König (CEO) en de heer H.V. Sanders (CFO). De bezoldiging van de bestuurders over 2021 bedraagt € 428.000.

Externe loonkosten
Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2021
Projectmedewerkers	61	14
Ziektevervanging	-	211
Overige personeelskosten derden	448	332
Doorbelasting investeringsprojecten	-493	-221
Totaal	17	337

11.2 Sociale lasten
Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2021
Pensioenlasten	1.337	1.092
Overige sociale lasten	931	782
Totaal Sociale lasten	2.268	1.874

Pensioenen

Groningen Seaports NV heeft de pensioenen ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). Aan het personeel is een pensioen toegezegd op basis van een middelloonregeling. Geen rekening is gehouden met eventuele actuariële risico's die verband houden met de voornoemde pensioenregeling. Omdat er naast de betaling van pensioenpremies geen verplichting bestaat ten aanzien van de pensioenregeling is geen voorziening getroffen. De dekkingsgraad van het ABP bedroeg 110,9% per 31-12-2022. Wettelijk is bepaald dat de dekkingsgraad 126% dient te zijn en dat de dekkingsgraad niet langer dan 5 jaar onder de 104,2% mag liggen. Groningen Seaports NV heeft geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het ABP, anders dan het voldoen van toekomstig hogere premiebijdragen. Om deze reden worden de op een periode betrekking hebbende premiebijdragen in die periode ten laste van het resultaat gebracht.

12. Afschrijvingen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2021
Infrastructuur	9.246	8.613
Bedrijfsgebouwen	189	193
Overige materiele vaste activa	856	957
Totaal Afschrijvingen	10.291	9.763

13. Overige kosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving		2022	2021
1 Core business	800	720	
2 Project en transactiegerelateerde kosten	3.927	8.093	
3 Structurele onderhoudskosten	6.343	5.422	
4 Voorzieningen	-629	4.833	
5 Overige kosten	3.901	3.491	
Totaal Overige kosten		14.342	22.558

13.1 Core business

Bedragen x € 1.000

Omschrijving		2022	2021
Marketing en Public Relations	675	682	
Ontwikkeling projecten	125	37	
Totaal core business		800	720

13.2 Project en transactiegerelateerde kosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving		2022	2021
Projectgerelateerde bijdragen	1.123	228	
Transactiegerelateerde kosten	2.804	7.866	
Totaal project- en transactie		3.927	8.093

De projectgerelateerde bijdragen betreft onder andere kosten voor projecten in de voorbereidende fase en bijdragen aan samenwerkingsverbanden. De transactiegerelateerde kosten betreft met name de kostprijs van de gronden die in het boekjaar zijn verkocht.

13.3 Structurele onderhoudskosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving		2022	2021
Baggerkosten	3.135	2.880	
Onderhoud infrastructuurle werken	1.920	1.564	
Beheerskosten	1.288	978	
Totaal structurele onderhoudskosten		6.343	5.422

13.4 Voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving		2022	2021
Nazorg baggerspeciéstortplaatsen	-48	1.281	
Geluidsisolatie	-	1	
R/C Fivelpoort	-	-	
Sanering terreinen	-581	3.550	
Totaal voorzieningen		-629	4.833

Om reden dat er minder kosten zullen worden gemaakt dan eerder voorzien heeft er in 2022 een vrijval plaatsgevonden vanuit de voorzieningen nazorg baggerspeciéstortplaatsen in Delfzijl en sanering terreinen. De dotatie aan de voorziening geluidsisolatie is opgenomen in de Transactiegerelateerde kosten.

13.5 Overige kosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving		2022	2021
Huisvestingskosten	461	288	
Middelen en materialen	1.402	1.135	
Kantoorkosten	183	216	
Administratie en algemene kosten	1.511	1.459	
Kosten GR Groningen Seaports	344	392	
Totaal Overige kosten		3.901	3.491

Onder de administratie en algemene kosten is € 196.000 aan accountantskosten verantwoord, op basis van het stelsel van baten en lasten.

De accountantskosten kunnen als volgt worden verbijzonderd:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2021
Onderzoek van de jaarrekening	196	129
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	3
Totaal	196	132

De 'Kosten GR Groningen Seaports' bestaan uit rente deelnemers 2022, accountantskosten en personele inhuur. In 2015 is besloten dat Groningen Seaports NV deze kosten vanaf het moment van verzelfstandiging draagt.

TOTAAL BEDRIJFSLASTEN	35.980	41.249
------------------------------	---------------	---------------

14. Resultaat deelnemingen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2021
Groningen Railport	302	274
Fivelpoort Beheer	-668	-382
Sunport Delfzijl	306	64
Zonnepark Valgenweg	-21	-20
Helios Eemshaven	415	-78
Windpark Mondriaan	2.265	636
Windpark Mauve	1.860	443
Totaal Resultaat deelnemingen	4.460	937

15. Financiële baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2021
Financiële baten	1.324	1.258
Financiële lasten	-7.076	-7.532
Totaal Financiële baten en lasten	-5.752	-6.274

15.1 Financiële baten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2021
Rente diversen	1.324	1.258
Totaal Financiële baten	1.324	1.258

15.2 Financiële lasten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2021
Rente langlopende leningen	-5.095	-5.162
Rente kasgeldleningen	-218	-265
Rente lening GR	-660	-660
Borgstellingspremie GR	-1.104	-1.445
Totaal Financiële lasten	-7.076	-7.532

Een deel van de betaalde rente is als bouwrente aan een aantal projecten toegerekend en geactiveerd. De toegerekende bouwrente is gebaseerd op de werkelijk betaalde rente en de cumulatieve investering in de projecten. Voor 2022 gaat het om een rentepercentage van 3,24% waarbij € 192.000 is geboekt als bouwrente. De overige betaalde rente is ten laste gebracht van het resultaat. De borgstellingspremie heeft betrekking op de aan Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports (GR) betaalde vergoeding voor de verkregen borgstelling voor de financiering op basis van de afgesloten borgstellingsovereenkomst tussen de GR en Groningen Seaports NV.

16. Belastingen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving		2022	2021
Latente vennootschapsbelasting	3.050	-493	
Vennootschapsbelasting boekjaar	1.310	2.043	
Correcties voorgaande jaren	-123	-45	
Totaal Belastingen		4.238	1.504

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2017 is voor Groningen Seaports de vennootschapsbelasting van toepassing. In 2020 is met de Belastingdienst overeenstemming bereikt over de fiscale openingsbalans. In de jaarrekening 2020 zijn op basis van deze fiscale openingsbalans latente belastingvorderingen opgenomen. In 2021 zijn verdere afspraken met de Belastingdienst overeengekomen en vastgelegd in een concept vaststellingsovereenkomst. In 2022 is de vaststellingsovereenkomst tussen Groningen Seaports en de Belastingdienst ondertekend.

Een uitgebreide toelichting is opgenomen onder 2.4 Actieve belastinglatentie in deze jaarrekening.

Uitsplitsing belastingen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving		
Latente belastingen		
Correctie belastinglatentie 2021, vrijval		153
Vrijval belastinglatentie 2022		2.897
		3.050
Acute belastingen		
Schattingswijziging acute vennootschapsbelasting 2020		-82
Schattingswijziging acute vennootschapsbelasting 2021		-41
Acute vennootschapsbelasting 2022		1.310
		1.187
Totaal		4.238

Acute belastinglast 2020
Bedragen x € 1.000

omschrijving	
Grondslag acute belasting	16.003
Vennootschapsbelasting	25%
Subtotaal	4.001
Tarief correctie	-17
Totaal	3.984
Opgenomen schatting belastinglast 2020 in voorgaande jaren	4.066
Schattingswijziging acute vennootschapsbelasting 2020	-82

Acute belastinglast 2021
Bedragen x € 1.000

omschrijving	
Grondslag acute belasting	8.107
Vennootschapsbelasting	25%
Subtotaal	2.027
Tarief correctie	-24,5
Totaal	2.002
Opgenomen schatting belastinglast 2021 in voorgaande jaren	2.043
Schattingswijziging acute vennootschapsbelasting 2021	-41

Acute belastinglast 2022
Bedragen x € 1.000

omschrijving	
Grondslag acute belasting	5.244
Vennootschapsbelasting	25,8%
Subtotaal	1.353
Tarief correctie	-42,6
Totaal	1.310

Effectieve belastingdruk

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	
Resultaat voor belastingen	20.370
Belastingen	4.238
Effectieve belastingdruk	21%

De afwijking tussen het nominale tarief en de effectieve belastingdruk wordt veroorzaakt door de hierboven gespecificeerde omstandigheden, waaronder aanpassingen in de aangiften op basis van nadere afspraken met de Belastingdienst welke invloed hebben op de latenties en acute belastinglasten in voorgaande jaren.

I. Gebeurtenissen na balansdatum

Na 31 december 2022 hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan welke belangrijke financiële gevolgen hebben voor Groningen Seaports.

J. Ondertekening van de jaarrekening

Delfzijl, 23 maart 2023

Directie

De heer C.L. König, CEO

De heer H.V. Sanders, CFO

Raad van commissarissen

De heer F.A.M. Keurentjes

De heer H. Roose

De heer J.J. Atsma

Mevrouw D. Meijer

Mevrouw J. Schiphorst

Deel III

OVERIGE GEGEVENS

A. Statutaire winstbestemmingsregeling

De winstbestemming vindt plaats overeenkomstig artikel 26 van de statuten. Daarin is bepaald dat het resultaat ter beschikking staat van de algemene vergadering.

B. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouders en raad van commissarissen van Groningen Seaports N.V.

Verklaring over de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Groningen Seaports N.V. te Delfzijl gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Groningen Seaports per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de winst-en-verliesrekening over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Groningen Seaports N.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Controleaanpak frauderisico's

Het risico dat het bestuur maatregelen van interne beheersing doorbreekt

In iedere organisatie heeft het bestuur de mogelijkheid om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken.

Wij besteden om die reden bij de controle aandacht aan het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het bestuur bij:

- Journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;
- Schattingen en schattingsprocessen;
- Significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening;
- De betaalorganisatie.

Controlewerkzaamheden en waarnemingen

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen, uitgaande van een risico op doorbreking van dat proces. We hebben het proces rondom de totstandkoming van financiële verslaggeving beoordeeld en geëvalueerd.

Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria. Hierop zijn controlewerkzaamheden verricht, waarbij wij tevens aandacht hebben besteed aan significante transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening. Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van belangrijke schattingen van het bestuur, waaronder de waardering van:

- Voorziening sanering terreinen en nazorg baggerspeciestortplaatsen;
- Deelnemingen en overige effecten;
- Variabele opstalcontracten.

Wij hebben de toelichting in de risicoparagrafen in het bestuursverslag (hoofdstuk financiën) geëvalueerd en verwijzen naar de desbetreffende passage.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het bestuur.

Frauderisico met betrekking tot grondverkoop

Vanwege het incidentele karakter van grondverkoop (gronduitgifte) en de grote bedragen die daarbij gemoeid zijn, hebben wij hier, conform de standaarden van onze beroepsorganisatie, een verhoogd frauderisico onderkend.

Controlewerkzaamheden en waarnemingen

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor de verkoop van grondposities. Ook hebben wij notulen van management- en directieoverleg gelezen en een detailcontrole verricht op de gerealiseerde verkopen aan de hand van verkoopcontracten, notariële aktes en kadastrale gegevens. Daarbij hebben we aandacht besteed aan marktconforme prijsvorming, juiste afgrenzing en autorisaties, inclusief betrokkenheid van de interne afdeling juridische zaken in overeenstemming met interne procedures.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van grondverkoop.

Controleaanpak continuïteit

Zoals toegelicht in het onderdeel 'hoofdstuk Financiën' in het bestuursverslag heeft het bestuur zijn continuïteitsbeoordeling voor de periode van twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening uitgevoerd en geen gebeurtenissen of omstandigheden geïdentificeerd die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de entiteit om haar continuïteit te handhaven (hierna: continuïteitsrisico's).

Onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van het bestuur te evalueren omvatten onder andere:

- overwegen of de continuïteitsbeoordeling van het bestuur alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben en het bestuur bevragen over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten.
- evalueren van de begrote operationele resultaten en daaraan gerelateerde kasstromen voor de periode van twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening rekening houdend met de ontwikkelingen in de branche, de specifieke omgeving van de vennootschap en onze kennis uit de controle;
- analyseren of de huidige en de benodigde financiering voor het kunnen continueren van het geheel van de bedrijfsactiviteiten is gewaarborgd, inclusief het voldoen aan relevante convenanten;
- inwinnen van inlichtingen bij het bestuur over zijn kennis van continuïteitsrisico's na de periode van de door het bestuur verrichte continuïteitsbeoordeling.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het bestuur over de gehanteerde continuïteitsveronderstelling. Uit onze werkzaamheden blijkt dat de door het management gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, bestaande uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Groningen, 23 maart 2023

Eshuis Registeraccountants B.V.

drs. M.T. (René) Lemans RA

Colofon

Groningen Seaports NV statutair gevestigd te Delfzijl
Handelsregister 58141057

Bezoekadres

Handelskade Oost 1, 9934 AR Delfzijl

Postadres

Postbus 20004, 9930 PA Delfzijl

Website

www.groningen-seaports.com

Concept en realisatie

F19 Digital Reporting, Eindhoven

Fotografie

Beeldbank Groningen Seaports

Redactie

Groningen Seaports & Gloedcommunicatie, Nijmegen

Vragen en opmerkingen

Telefoon: +31 (0)596 640400

E-mail: info@groningen-seaports.com